

SOKOL AMERICKÝ

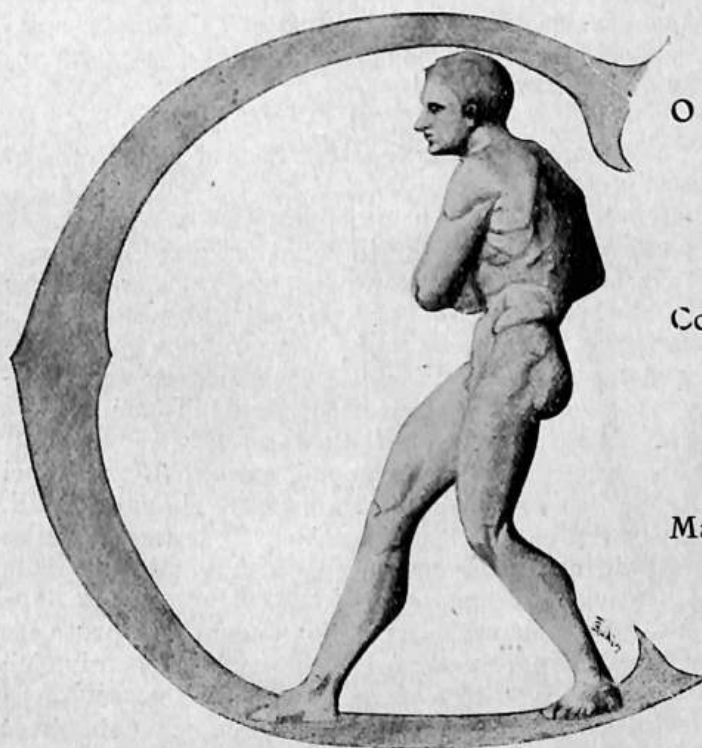
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN 14TH, 1904, AT THE POST-OFFICE AT CHICAGO, ILL.

ROČNÍK XXXIII.

CHICAGO, ILL., 15. LEDNA, 1911.

ČÍSLO 1.

JOS. J. HÁJEK:

1911.

O máme za sebou, to všichni víme
je radost z úspěchu, z nezdaru žal
a je-li nezdar větší, nač ten kal
na přímé slovo, v kterém úspěch dříme?

Co v minulosti bylo, ji nech v klínu
a v budoucnost svůj ponoř spíše zrak,
nám nad hlavou zas' stahuje se mrak
a Sokolu vždy teskno bylo v stínu.

Má snášenlivost věru krásnou tvář
kol hlavy vine se jí svatozář
však hrdlo nepřátelům dusí při tom smích.

Do našich vlastních tak ji vkouzli řad
však proti Tmě kdo upřímný jsi brat
pro dobro naše i štěstí — budoucích!!

xx

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Jdeme do nového ročníku našeho listu. Ročník třicátý třetí! Jaká to řada let, co se vše stalo v té době, co bylo vykonáno, v čem jsme chybili a k jakému rozmachu se hotovíme dnes? Nechceme mnohá slova odpovídati na tyto otázky a nechme mluvit tu práci svou za nás a tam všechny "ty možné i nemožné nezdary"! Pokud nás se týče nám dojistá na dobré vůli nescházelo. Chceme bráti se cestami volnými a cestami pravdy dál! U nás platí: "Catch the American spirit and say 'I will', or die trying!" Máme ještě více říci? K čemu a nač? Jděte do minulých čísel od listu k listu, od stránky ku stránce tohoto čísla, čtěte, čtené promyslete a pak sami usud'te, sami rozumujte a uvažujte, zdali konali jsme svou povinnost, zdali báli jsme se projevit přímo a poctivě názor svůj, zdali dovedli jsme postupovati po sokolsku, zdali báli jsme se nezdaru,

abychom strachovati se museli o výsledky již docílené, nezapomínajíce, že z malých věcí velké povstávají, a drobnou prací mnohé lze vykonati. A tu jen připomenouti sluší slova Tyršova: "Přiznavše mnohosti členů důležitost nepopíratelnou, nechtěli jsme však nikterak pouhému počtu přikládati cenu svrchovanou. Ne toliko hmotou, nýbrž i DUCHEM svým spolek působí, duchem, jenž činnost oživuje, vykouzlené síly závodivou snahou naplňuje a nadšeností opět nadšenost budí. Marathon a Salamis, Sempach a Morgarthen, Ústí a Domažlice dokazují, kterak malý počet lidí týmže duchem prodehnutých a pro věc svou nadšených množství nesčíslná avšak neuvědomělá a neproduševněná vítězně přemohl. Bez pravého ducha spolkového i spolky sebečtetnější ničehož nedokážou a velký počet členů netečných a bez energického smyslu pro věc společnou spíše va-

dí, nežli prospívá. Že pravdu tu jasně poznal, v tom záleží též tajemství úspěchů Žižkových, který s dobrou a zdravou rozvahou všechen lid POLOVIČATÝ a nečemesný ze řad Táborů svých vymítal. Pro jednoty tělocvičné zvláště pak není nic záhubnějšího, než ustavičné přihlížení k počtu členů BEZ OHLEDU NA JAKOST JEJICH."

Co často trpce neseme, nad čím často musili jsme se pozastaviti, bylo, že při oslavách trvání jednot sokolských scházelo veliké procento členů — že významná oslava taková pořádána byla hlavně za účastenství lidí, stojících mimo řad sokolských. Slyšeli jsme při tom také stesky na netečnost členstva, ale po našem náhledu stesky ty byly úplně neoprávněny. Při pořádání oslavy sokolské, at' rázu jakéhokoliv, měli bychom vždy míti na paměti, že jádro jednot našich tvoří lid pracující — a když uspořádáme slavnost, k níž přístup umožněn jest jen člověku zámožnějšímu, nesmíme se pak diviti, že to jádro jednoty naší zůstane doma. Demokratické jednoty sokolské měly by ve všem, vždy a všude zachovati jednoduchost — drahé banketování ponechme těm, jichž jedinou starostí jest pečovati o požitky tělesné a kteří také honositi se mohou na světě jedině tím, že si "něco takového mohou dovolit." Zůstaňme věrni zásadám sokolským i při významných dnech a nebudeme míti příčin k stížnostem, že členstvo jeví vůči významným slavnostem takovou netečnost!

č.

Již minule upozornili jsme na to, aby všude ve všech jednotách sokolských vůbec a naší N. J. S. zvláště, sbíral se materiál, který by se napotom shrnul, vybral a uspořádal pro sokolskou výstavku v Praze u příležitosti sletu šestého. Pokud nás se týče, chceme podati i ukázkou jak proti Sokolstvu tu a tam se brojilo v minulosti, jak pracuje se v přítomnosti a co tak mnozí činovníci naši vše brzy zde a zase onde zažili. K tomu cíli sebrali jsme celou spoustu nejpovedenějších útoků na to naše Sokolstvo, jakž v různých listech se čas od času objevovaly, jakož i ty pěkné anonymní a jiné útoky na pracovníky naše. Kde pisatele známe připojíme vždy k "práci" jeho podobu i zodpovíme, pakli kdy k nám patřil, proč byl vyloučen, proč přijel do Ameriky, jeli občanem, svobodářem, aneb jaké církvi slouží, kdo mu za útoky na nás platí, aneb kým byl zjedнан vůbec. K tomu připojíme několik ukázek jeho "díla" a co hlavního podíváme se tak trochu i za kulisy života těch některých "rytířů péra". Svážeme to do jednoho svazku, stačí-li, opatříme indexem a nazveme "Černou knihou". Výstřižky a příspěvky do této zajímavé expozice s náležitými vysvětlivkami mile rádi přijímáme již od nynějška.

Českému národu nepomohou žádné spráchnivělé kosti, o nichž se povídá, že kosti jsou to velkého vojevůdce statečného Jana Žižky z Trocnova, tak jako mu nepomůže až hanba pitomně podvržený jazyk svatého Jana Nepomuckého! S takový-

mi ostatky mělo by se již dáti lidu českému pokoj a ti, kdož pořádě se ohlíží po nějakém povzbuzení a zvýšeném nadšení všech příslušníků národa českého, postarati by se měli o řádné zástupce tam, kde nejvíce lze prospěti a jednotným postupem dokázati. Sokolstvo k tomu může dáti materiál nejlepší, protože pracovníci prodehnutí opravdovým duchem sokolským ve veřejném životě a tudíž i v čisté politice, starati se budou o lid nezištněji jiných. Kdo prošel školou sokolskou musí býti proti všemu co temné, pravdu a světlo zastírající, lidové osvětě překážející. Mimo to Sokol jest vždy proti surovosti a neurvalosti, nízké vášni, sprostotě a planosti a jako takový nezná osobní ješitnosti, sobectví a ziskotnosti. Totiž nemá znát!

Slyšíme často poznámku: "Zase sbírky do Čech! Kdyby si tam dovedli vymoci co jim právem náleží, nebylo by třeba těch ustavičných proseb." Jak drsně zní slova ta z úst českých, jaká mrazivá necitelnost číší z několika těch slov, pronesených ústy člověka českého! Jsme příliš vzdáleni, nežli abychom mohli posuzovati, co poselstvu českému za panujících poměrů lze na rakouské vládě vymoci a co není. Posudky pronášené v Čechách o nás odmítáme, jelikož prý jsou založeny na neznalosti poměrů — ale sami máme vždy na prstech vypočítáno, co by zástupci národa v rakouském parlamentu vykonati mohli, kdyby jen chtěli. A připust'me, že jest naše česká vlast už tak nešťastna, že v těžkém a stále ostřejším boji nemá těch pravých bojovníků, pravých zastanců — jest správné odvracet se od otčiny proto, že v krušném postavení svém nemá pevných, rázných synů? Zanevře syn na starou matku svoji snad proto, že jest sama tak nešťastnou, že dala život také dětem nehodným?

č.

Veškeré naše snahy, veškeré naše myšlenky musí nezištně se nésti k dobru člověčenstva, jeho uvolnění, vzdělání, utužení, ozdravení a povznesení. Povznesení českého člověka nám Sokolům pak patří zvláště! Pomahejme účinně, kde pomoci třeba, každé dobré akce se účastníme a soustavně sbírejte na prospěch nemocných, chudých, nezaměstnaných a nešťastných i pomahejme všem podnikům českým, národním a svobodomyšlným. Slabé posilujeme a silné karaktery, muže celé i ženy obětovné, nadšené ku práci naší výchovné zvemež mezi nás, přispívající tak ku slávě, kráse a zdraví, lidskosti a práci, kde ko-operace, bratrství, přátelství a láska budou panovati, místo nynější horečky dollarové, sobectví, ziskuchtivosti, nenávisti a vzájemného se potírání, nemoci a jiných chorob naší společnosti. Protože tak budeme konati, pravdu nade všechno milujeme a o pokrok lidu svého usilujeme, nedostaneme se třeba do nebe, jakž nám "panáčekové černí" vyhrožují, ale za to budeme míti to nebe již zde na zemi. Nám nebude třeba strachu, obav a modliteb jak bude po smrti, ba my klidně proto budeme spáti, pečující pouze o to, aby u nás všichni bratři, sestry naše, nedbajíce toho či onoho boha, šli přímo a poctivě vždy za **pravdou, právem a láskou**, kterážto

trojice jim pak bude milejší, nežli ona vybájená a na oltářích pozlátkem olepených na obdiv sta-
vená.....

Nemyslete protože jest zima, že nelze na venku cvičiti. A vidíte nemáme tu na zřeteli jen bruslení, aneb cvičení v jízdě na lyžích, ale veškerá cvičení rychlosti lze tu hlavně doporučiti, zejména v podobě her, protože právě ty jsou bohatší i neposkytují již jenom pohyb a obveselení, nýbrž směřují též k rozvoji pohotovosti a protože se konají venku na zdravém vzduchu hlavně otužují. Tu také vstupují v právo i soustavná cvičení běhu a to především cvičení v běhu vytrvalém, který se opatrně stupňuje co do trvání. Rozumí se, že cviky na bruslích a na lyžích ve způsobě závodu, aneb pouhá chůze ve způsobě cest povzbuzujících, nikoliv únavných ovšem, stávají se velice užitečnými a i tam kde není tělocvičny, kde jednoty naše jsou v začátcích mnoho tak získati lze. To platí o Severu, kdežto na Jihu lze cvičiti v přírodě skoro po celý rok.

V některých městech větších i menších není dovoleno nezletilé mládeži, aby hrála v tak zvaných "poolrooms" o peníze na kulečnicku a potulovala se po doutníkářských krámech a podobně. Nezletilá mládež! Souhlasíme zúplna, protože věříme, že ve špatné společnosti dorost se kazí. Majitel takové místnosti platí daň a jestli byl člověkem svědomitým, nezletilé kluky sotva dovolil hrát o peníze. Pravda, jsou výminky jako ve všem a v každém obchodě. Co ale máme říci tomu, když tu i onde dorost náš hraje si o peníze a na kulečnicku zrovna pod kostelem? Či jest ta hra méně hazardní, méně znemravňující, když ty centíčky jdou do kapes pana faráře u "Neposkvrněného srdce Panny Marie", aneb jestli hoši hrajou v místnostech Young Men Christian Association? Organizace tato pěstuje i tělocvik, jako pěstuje vše, co se jí hodí do krámu, jen aby páni reverendi měli hodně na vlně a na o-
večkách těch kterých vyznání protestanských. Nemí-li zrovna k smíchu, veřejné místnosti šmahem se odsuzují pro návštěvu mládeže a tu se dovoluje bez jakéhokoli dozoru a v míře netušené. Na své oči viděli jsme, jak hoši sotva dětským střevíčkům odrostlí dělili se o centíky vyhrané, když zavřeli za sebou dveře klubovní oné asociace. Člověk se věru jen zamyslí a ještě více na divno mu, když přečte si co veliký vůdce téže organizace Dr. George F. Fisher o 49. banketu, výročním to pojednání, v New Yorku pravil mezinárodnímu výboru: "Slyšel jsem minule, že jistý muž z Wall ul. povídal, že tři největší tělesa na světě jsou Tammany Hall, Standard Oil Company a pak mezinárodní výbor Y. M. C. A." Nikdo z přítomných se nad slovy těmi nepozastavil, ač přirovnání je velice nábožné organizace k upírům materialistickým zcela a organizacím jako ono korupční politické těleso, skvrna na americké politice největší a na straně druhé monopol, jenž odírá na sta dělníků svých a "obchoduje" za každou cenu, jen když dollary se hromadí. Dnes se jeden pustí třeba ve prospěch Y. M. C. A., aby zítra

za to, že jeden dollar se dal tisíc z lidu se vysálo. Dr. Fisher mluvil tak as proto, že těch "bohatých chlupáčů" bylo několik přítomno a těm vždycky lichotí slůvko "successful".

Zdá se, že napsáno jest již v osudech lidstva, že každé zlepšení vykoupeno býti musí životy lidskými. V truchlivých dnech vánočních, kdy hrozná katastrofa v chicagském divadle Iroquois zachvěla celým světem, městská správa teprv probuzena byla ze své liknavosti a zahájeným vyšetřováním vyšlo na jevo, že veškerá divadla, síně koncertní byly hotovými pastěmi na lidi, a co dříve pokládáno bylo za nemožnost, to prováděno bylo pojednou zcela hravě — v "pastích na lidi" zavedena byla taková opatření, že možnost opakování takových hrůzných výjevů jest nyní naprosto vyloučena. — Ale nežli to se stalo, musilo dříve přes 600 lidských bytostí zahynouti hroznou smrtí v plamenech. Vrchní velitel chicagských hasičů stále upozorňoval městskou radu na nedostatečný tlak vody, kterážto okolnost může se státi městu osudnou — ale rada neměla na zavedení mocnějšího tlaku peněz — neměla na takové věci pro politické pletichy času — až nedostatek, na který nešťastný velitel stále upozorňoval, stal se osudným — ne městu — ale jemu samému, neboť zabýval s 24 muži svými při požáru, který při mocnějším tlaku vody mohl býti uhašen v malé chvíli. A toto nové neštěstí ukázalo opět městské správě cesty a prostředky, které městu provedení žádoucích oprav umožňují. Dobře praví jeden myslitel, že "každý strom svobody zalit musí býti krví lidskou" — neboť i každý nepatrný pokrok, každé i nepatrné zlepšení vykoupeno býti musí životy lidskými. č.

Naskytá se řadám našim svobodomyšlným i Sokolstvu americkému velice krásná příležitost znovu a znovu osvědčiti, jak MY ZDE ROZUMÍME ZÁSADĚ, jak my zde rozumíme svobodomyšlnosti a pokrokovosti. Všichni dojista dočtli jste se již v denních listech, že katolická církev zahájila válku proti svobodě tisku a to na sjezdu Americké Federace katolických jednot v New Orleans. Největší vymoženost země této ústavou zaručená ocitá se tak v nebezpečí! Na nás Sokolstvu, a to v přední řadě, jest a býti musí, abychom postavili se do šiku volných lidí a proti tomuto drzému uchvatitelství všude vystupující pomohli pracovati. Katolíci mají bojkotovati každý časopis, každý magazín a list, který píše, aneb někdy psal proti samospasitelné víře jejich zvláště a proti jsoucnosti boha vůbec. Však na tom není dosti, má se působiti na vládu, aby nevěreckým a svobodomyšlným a tot' se všem pokrokovým listům odňala poštovní dopravu a podle toho dotyčné zákony poštovní, aby prý se doplnily. Knihy, časopisy, cokoliv psaného a tištěného, magazíny a žurnály, letáky a vůbec každé slovo psané a tištěné, jež bylo by útokem na víru jakoukoli i obsahovalo "pomluvu a posměch" nemají se vládou k poštovní dopravě přijímati, vládou Spojených Států, země svobody slova i tisku a ústavy o

rovnosti všech lidí. Kongres zahájil práce své a tam také již zjevně i tajně se pracuje, aby katolíci zvítězili. Odvolávají se, že jest jich v zemi této patnácte milionů. Dobrá, z těch však volí vždy asi třetí, počítámeli všechny "zeleňáky" a tu jest na živlu volném, aby kongresu dokázal sílu svou, aby spolu se všemi, kdož jsou pro svobodu slova, smýšlení a náboženského cítění kohokoliv, jednoduše srazili se v šik mohutnější těch, již sahají chtít na nejsvětější práva člověka, občana amerického. Volá se za tím účelem ku práci a výsledkem bude asi veliká organisace všech volných lidí bez rozdílu, všech odstínů a snah a tu ovšem my Sokolové česko-američtí scházeti nesmíme a nebudeme, přičiňující se již od nynějška cestami soukromými a jinými, aby zástupcové našich distriktů, naši kongresníci za v čas věděli o se jedná, aby zástupci lidu ve Washingtoně upozornění byli na veliké nebezpečí tisku volného, k němuž ovšem hrdě hlásí se i list náš.

SLOUČENÍ.

Sloučení Sokolstva česko-amerického v jednu velkou Obec bylo opět odloženo. Navrhované články ústavy nenalezly ohlasu v jednotách a jelikož nesouhlas s články těmi vyzněl hlavně z řad našich, usneseno bylo ve schůzi zástupců N. J. S. a Děln. Am. Sokola, aby naši zástupci vypracovali nové články, na jejichž základě N. J. S. sloučení by si přála a o těchto pak rozhodovati bude strana druhá, zda-li nové články možno přijmouti neb nikoliv.

Výsledek tento nepřekvapí žádného myslícího člověka — neboť navrhované spojení vůbec žádné skutečné spojení neznamenal a kde dal se věci náležitě sloučení bližšího, tam navrhované sloučení bylo nežádoucí, nepraktické, o čemž by nás byla blízká budoucnost poučila.

Nepronesli jsme po celou dobu jediného slova o posledních pokusech, a to z té příčiny, že byli bychom bývali nuceni některé nejhlavnější navrhované články odsouditi a nechtěli jsme odnésti zase veškeré zásluhy o nový nezdar.

Zaujali jsme stanovisko následující: budou-li navrhované články přijaty, pokusíme se potom soukromou cestou na různé nedostatky a vady upozorniti, a bude-li sloučení hotovo, bude pak snad možno o některých závadných člancích jednati s větší umírněností. V kruhu rodinném lépe a rozumněji se jedná, kde se vyjednávají pouze po obchodnicku, kde jedna strana jest plna úzkosti, aby "neslevila" (!) více, nežli strana druhá — aby jedna strana nedobyla si více výhod, nežli ty ostatní. Zůstali jsme jen vzdálenými pozorovateli, přese všechno vybízení, abychom se o věci rozepsali a byli jsme připraveni projevit souhlas svůj s navrhovaným sloučením i tenkrát, kdyby docíleno bylo na základě článků, s nimiž jsme nikterak souhlasiti nemohli.

Co jest příčinou, že v N. J. S. nenalezlo ohlasu sloučení, jak výborem navrženo? Na to jest odpověď velmi snadná. Poněvač podobný způsob slou-

čení byl v řadách našich již jednou zavržen a co-zavrženo bylo jednou, pro to těžko bylo vzbuditi žádoucí nadšení po druhé. Sloučení, jaké bylo nyní navrhováno, nelíší se valně od návrhu, jaký před lety podán byl zástupci Župy Fügner-Tyrš a o kterém již tenkrát pronesli jsme úsudek a sice: že sloučení takové bylo by nepraktické, těžkopádné a nevyhovělo by straně žádné. Každé těleso má si zachovati svoji úplnou samostatnost, každé těleso má míti svůj ústřední výbor a nad těmi ústředními výbory má bdíti opět jiný ústřední výbor, tak zv. předsednictvo. Vidíme-li, jak organisace jinonárodních, čítající desetkráté tolik členů, co by čítala Česko-Amer. Obec Sokolská, snaží se zaváděti zřízení co nejjednodušší, aby zbytečně nebylo plýtváno časem a silami — tu diviti se musíme, proč naše poměrně malé Sdružení musí míti tolik ústředních těles — proč musí do schůzí svolávání býti členové předsednictva, členové ústředních výborů a výborů župních? My si sloučení na základě federativním a ve smyslu návrhu dra. Scheinera představovali takto: Župa Fügner-Tyrš a Čes. Amer. Děln. Sokol podrží svoji samosprávu jako jednotlivé Župy, které přistoupí k N. J. S. Ústava N. J. S. změní se dle přání přistoupivších Sdružení a v stávajícím Ústředním Výboru N. J. S. budou zasedati i zástupci přistoupivších organizací. Poplatky at' pro počátek, do hlavního sjezdu, upraveny jsou tak, aby nebyly vyšší, nežli jsou nyní; kdyby přistoupivší Župy chtěly vydávati nadále svůj vlastní menší věstník, v němž by své zásady rády hájily, at' učiní jim N. J. S. ten ústupek, aby orgán Sok. Am. dáván byl jednotlivým členům levněji, tak aby odebrání "Věstníku" i orgánu hlavního nepřesahovalo poplatek, jaký platí členové N. J. S. na svůj orgán. Ústupek tento by N. J. S. v zájmu společné věci snadno učiniti mohla — aspoň pro prvních několik roků. Technická komise, sestavená z nejschopnějších odborníků všech Sdružení, at' na prvním místě pečuje o povznesení tělesné výchovy na stupeň opravdu výchovný, at' stará se o výchovu učitelů a učitelek a vede přísný dozor nad veřejným vystupováním jednotlivých Žup i celku.

Sloučení takové bylo by tak jednoduché, že i kdyby přistoupivším Sdružením se po čase nezamlouvalo, bylo jejich rozvoji na překážku, rozluka by provedena býti mohla opět tak lehce a jednoduše, jak provedeno bylo sloučení. Tak jsme si sloučení představovali my ve smyslu návrhu podaného drem. Scheinerem a schváleného zástupci všech Sdružení. Ale ovšem, pokud dnes naléháno jest na to, aby každé Sdružení zachovalo si svoji úplnou samostatnost, pokud Děln. Sokol a Župa Fügner-Tyrš nechtějí slyšeti o tom, aby sloučení provedeno bylo na základě návrhu s takovým nadšením přijatého v konferenci sletové — pak ta četná tělesa a ústřední výbory jeví se býti nutností. Jak ale sestaviti články ústavy, aby vyhověly všem tělesům, aby v ničem nebyla ohrožena jejich samostatnost a přec aby celek činil dojem, že Sokolstvo česko-americké jest opravdu sloučeno v jednu Obec — to vyžadovati bude přemýšlení, nvažování, — to vyžadovati bude

čas a vědouce to, prohlásili jsme na tomto místě za předčasné, když po pouhé předběžné dohodě již telegrafováno bylo do Prahy, že Obec jest utvořena. V spojení navrhovaném poměr předsednictva k ostatním ústředním výborům nebyl dosti přesně a srozumitelně označen, právomoci jeho nebyly určeny žádné meze, nebylo naznačeno, jak daleko sahá jeho právo, jak dalece zasahovati může do záležitostí jednotlivých Sdružení, aby nedotekl se jejich samostatnosti a jaké právo opět má, aby celek činil dojem uskutečněného sloučení. V některých článcích opět nalazáme věci velice si odporující. Tak na př. praví se v článku druhém, že "Sdružením zaručují se vymoženosti na poli pokrokovém, šetřeny budou jejich snahy zejména na poli výchovy tělesné..." a tentýž článek končí slovy: "...Sdružení podrží svoji samosprávu, vyjma záležitostí tělocvičných a těch, přímo s výchovou tělesnou souvisících." Navrhovaná ústava tedy slibuje jednotlivým Sdružením šetření snahy na poli výchovy tělesné a v témž článku dává technické komisi nad touto úplnou právomoc. . . . Kdyby tedy komise chtěla do výchovy tělesné zasáhnouti, což by učiniti musila, (kdyby chtěla tělesnou výchovu na vyšší stupeň povznést), odvolalo by se to neb ono Sdružení na znění článku, že jim slíbeno bylo šetření snahy na poli výchovy tělesné, — a komise by na to odpověděla tímto článkem, kde se praví, že "záležitosti tělocvičné a ty s tělesnou výchovou souvisící podléhají její právomoci. . . ." a kdo by zde rozhodovati měl, na čí straně jest právo, musil by býti nadán moudrostí Šalamounovou a ještě by se ocit'oval ve velkých rozpacích. — Jest vidět, že na článcích pracováno bylo ve spěchu, což mohlo by zaviniti celou řadu nemilých nedorozumění a proto netřeba litovati, že sloučení bylo odloženo.

Zajímavé jest slyšetí projevovaná přání a úsudky četných členů obou Sdružení, s nimiž měli jsme příležitost o těchto našich pokusech mluvit. Všude slyšíme to naše staré známé, tak často opakované: "Všechno by šlo — jenom chtít!" Ovšem — ale to nešťastné "jenom chtít"! Co krásných věcí mohli bychom nejenom my, ale i jiná Sdružení docílit, co ve velkých městech mohlo by Sokolstvo při svorném působení vykonati — "jenom chtít!" A kdo nechce? Všichni chtějí — všichni jsou ochotni, pro vše dobré nadšení — až do té chvíle, kdy to pouhé "chtění" má ustoupiti činům. Tu teprv zjevíme, jak velikými jsme v malichernostech. Dovedeme jenom chtít, ale nedovedeme jednat! I tam, kde jedná se o dobrou věc, pro kterou vzplanuli jsme žárem nadšení — tam již druhý den zbytečně rozčilujeme se pro maličkosti, titěrnosti, čímž věc ubíjíme a za nějaký čas opět vytasíme se s tím starým: "Všechno by to šlo — jenom chtít!" I tuto naši neblahou slabost musí míti na mysli ti, kdo na nových článcích sloučení pracovati budou. Věci na pohled bezvýznamné, nepatrné musí býti odstraněny, neboť — ani Sokolové nejsou prosti té slabosti, že dovedou se rozčilovati pro věci, přes něž by jiný přešel bez povšimnutí.

Tolik promluvíti jsme chtěli o celkovém slou-

čení nyní, kdy výbor počne pracovati na nových článcích. A tu opakujeme: Kdyby sloučení bývalo bylo docíleno nyní, na základě článků, s nimiž jsme nesouhlasili, všemi silami byli bychom pracovali k tomu, abychom veškerých nedorozumění se vyvarovali, aby vyskytnuvší se kameny úrazu byly klidně odstraňovány a my abychom pozvolna slučovali se v jednu velkou rodinu. Ale když začíná se znova, pokládáme za svoji povinnost poukázati na to, co v řadách našich nenalezlo souhlasu a čeho se vyvarovati, aby práce výboru opět neukázala se býti marnou.

Řekli jsme na počátku článku tohoto, že tam, kde dal se věci nátěr sloučení bližšího, že sloučení to jest nežádoucí, nepraktické. A to jest otázka orgánu ústředního. "Sokol Americký" má býti dle navržené ústavy ústředním orgánem Obce — a tu ovšem sloupce listu musí býti otevřeny všem Sdružením, aby své zásady v něm hlásaly, hájily. Poukázali jsme jednou na to, kde a jak v zásadách se lišíme. Společným účelem naším jest ovšem tělesná výchova a s ní ruku v ruce krácející výchova mravní — ale vedle toho v mnohém nalazáme se ve velikém rozporu. N. J. S. vykládáno bylo jako za zradu národní, že stojí na stanovisku česko-americkém — že má v ústavě článek o americkém občanství. My zase nesouhlasíme a souhlasiti nemůžeme s tím, abychom zde stavěli se na výlučné stanovisko, tvořili "obce v obcích" — a stavěli se tak na roven s takovými živly, o nichž se mluví a píše jako o "živlech nežádoucích". My věříme, že plněním povinnosti jako řádní občané země této, více prospíváme cti a dobré pověsti jména českého, nežli kdybychom hledali zde jen výhody a vyhýbali se povinností. Naše polemika s bývalým orgánem Župy Fügner-Tyrš o věci této nejlépe ukazuje, jak velice v otázce této se lišíme a netřeba zabíhati do podrobností. Budou-li všechna tři tělesa míti společný orgán, musí sloupce jeho býti otevřeny všem — všechna tělesa budou míti právo hájiti v něm své stanovisko, své zásady, a tu není vyloučena možnost, že jedna stránka sokolského orgánu bude vyvraceti, co se píše a hlásá na stránce druhé — což by k vážnosti a hodnotě listu sokolského před českou veřejností valně nepřispělo a rádi bychom znali Sokola, který povinnosti své chápe vážně, aby za takových poměrů chtěl státi v čele orgánu. Náš list musí míti svůj program, kterému musí zůstatí věrným a nelze představit si orgán sokolský, kde každý sloupec, každá stránka hájila by jiné stanovisko. Orgán takový záhy stal by se snůškou různých, sobě odporujících názorů, právě tou svojí "mnohohlavostí" stal by se orgánem bezhlavým a s tou svojí řadou různých zásad listem bezzásadním, hájícím dnes to, zítra ono, a my velice pochybujeme, že by Sokolstvo na takový orgán svůj mohlo býti hrdé!

Každá myšlénka, čelící ku prospěchu, povznesení lidstva, má v řadách sokolských míti nejnadanějšího zastance — a tu by se zdálo, že bychom s Děd. Am. Sokolem byli bližší shody. Ale přes to, že souhlasíme se zásadami, které Děd. Am. Sokol vepsal ve svůj štít, nemůžeme souhlasiti s tím, že jest třeba

zakládati nějaké Sokolské Jednoty Dělnické; nesouhlasíme a nikdy souhlasiti nebudeme s tím, aby nad řadami sokolskými vlál prapor s heslem "Socialismus" — poněvadž tím z naší snahy, zdokonaliti člověka po stránce tělesné a mravní, již velkou část lidu českého úplně vylučujeme! Žádnému dělníku, žádnému socialistovi nejsou a nebyly dvěře zavírány. Každý je a byl vítán. My netážeme se na přesvědčení — tážeme se na to, jakým jsi člověkem. V řadách demokratického Sokolstva jsme — neb máme býti — si všichni rovni! At' socialista, živnostník, člověk profesionální, boháč i chud'as — všichni jsou si bratry pod praporem sokolským — všichni pracují k tomu krásnému cíli, jaký Sokolstvu vytknul Tyrš: tělesné a mravní povznesení národa! A jak nedůslednými jsme, když proti kastovníctví horlíme — a při tom kastovníctví hovíme zakládáním Dělnických Jednot — jak nedůslednými jsme, když při každé příležitosti opakujeme Tyršovo přání "Co Čech, to Sokol" — a při tom ve skutečnosti hovíme zásadě, že "jen ten Sokolem, kdo socialistou!" Tyršovým vroucím přáním bylo, aby celý národ se tužil, pro tuhý zápas se oceloval, a ne jen pouhý jeho nepatrný zlomek — a jest tedy správně, tvořiti sokolské jednoty, z nichž nepřímě vylučujeme ty, kdo po našem názoru nedospěli ještě tak daleko, aby zásady naše přijali za své? V řadách našich má místo každý — jsme všichni lidmi, kteří těžce hájiti musí existenci svoji; kde jedná se o projev sympathie s utlačovaným, kde jedná se o protest proti potlačování svobody jakékoliv, bylo Sokolstvo naše vždy na prvním místě; jsme Sokolstvem pokrokovým — ale snažíme se o to, aby veškerý lid český shromáždil se kol našeho praporu a trváme na tom, že prvním a hlavním cílem Sokolstva jest, tou pravou, rozumnou, na vědeckých základech založenou výchovou tělesnou povznést člověka tělesně, mravně i duševně — aby on v boji existenčním mohl lépe obstáti, aby v boji za dobrou věc byl vytrvalejším, nezdolnějším. My vidíme hlavní účel Sokolstva **jen jediný** — tak jak jej byl naznačil jeho zakladatel — a věříme, že vykonáme záslužné dílo jak pro národ, tak pro celou společnost, když veškerou snahu obrátíme na tento veledůležitý cíl. A proto nemůžeme smířiti se s myšlenkou, že jest nutno mezi námi, lidem ponejvíce pracujícím, zakládati zvláštní dělnické organizace sokolské — proto nemůžeme smířiti se s myšlenkou, aby Sokolstvo ve štít svůj napsalo "Socialismus" před ten hlavní účel, jaký sokolské organizace míti mají.

Zde naznačili jsme, kde různíme se v náhledech s předáky Děln. Am. Sokola a proč i s nimi musili bychom se v společném orgánu často střetnouti. My stojíme na tom stanovisku, že nutno **na prvním místě pečovat o výchovu tělesnou**, že zdokonalením člověka po stránce tělesné i mravní, činíme ho spůsobilejším pro boj existenční — činíme ho spůsobilejším k tomu, aby své zásady dovedl lépe v životě uplatňovati. My stavíme v Sokolstvu vzornou výchovu tělesnou na místo první, jiní vykazují výchově tělesné místo podřízené. Tohoto omylu — po našem náhledu — dopouštějí se i jiní předáci naši,

kteří tvrdí, že pěstěním tělocviku pouze neplníme své poslání co Sokolové. Na to my odpovídáme, že pěstěním těla ocelujeme v člověku i vůli — řádnou paedagogickou výchovou tělesnou že vychováváme karaktery — a že můžeme s prací svojí býti úplně spokojeni, když věnujeme veškerou pozornost jen těmto snahám. Výchova tělesná jest podceňována z nepochopení — nebot' má se i v inteligentních kruzích za to, že není ničím jiným, nežli vyučováním umělým cvikům na nářadí pro okázalost. Ale my vidíme ve výchově tělesné více: vidíme v ní pro budoucího muže a hlavu rodiny, pro budoucí ženu a matku potřebnou sílu a zdraví — vidíme v ní pro muže pevnost, nezdolnou vůli, vidíme v ní karaktery! Že výchova tělesná u nás posud není na takovém stupni, abychom se takovými výsledky honositi mohli, to s politováním přiznáváme. Ale právě proto tím pevněji trváme na tom, že povinností naší co jednot sokolských jest, veškerou svojí sílu, svojí energii, veškeré prostředky, jimiž vládneme, k tomu obrátiti, aby výchova tělesná oetla se na tom nejvyšším stupni. Čím více cílů sobě vytkneme, tím méně vykonáme! Náš orgán usiluje o to, abychom především pečovali o vzornou, skutečnou výchovu tělesnou, založenou na zdravých základech, abychom mohli pak právem volati, že pěstujeme sílu, zdraví, pevnou vůli, karaktery — jinými slovy, že z našich ústavů vycházejí lepší, dokonalejší lidé! My snažíme se veškerý pokročilý český živel shromážditi pod praporem sokolským — my chceme, aby pod praporem tímto zmizely veškeré rozdíly stavu — a jakmile vedle hlavního cíle sokolského vyvěsíme ještě jiný štít, již třídíme se sami, již vylučujeme ty, kteří ve všem s námi posud nemohou souhlasiti a tímto tříděním sebe provádíme sami to, co u jiných odsuzujeme! A proto nemůžeme nadchnouti se pro heslo: "bijme se za socialismus!"

Náš orgán, "Sokol Americký", usiluje na prvním místě o to, aby výchova tělesná, která jest dnes pro zdravý vývin společnosti lidské nevyhnutelnou, aby tato výchova tělesná byla postavena na ty pravé základy — aby přestalo jen to umělštářství na nářadí, aby "tělocvičné nádenictví" nahrazeno bylo "tělocvičnou paedagogií", abychom přestali odpuzovati veřejnost ukázkami jen cviků vreholových, abychom přestali mrzačiti nám svěřenou mládež cviky nevhodnými, cviky vysilujícími, abychom nepůsobili zhoubně na čivní soustavu dítek těžkými sestavami — a tu musíme veškerou snahu na prvním místě k tomu obrátiti, abychom odchovávali si vzorné, odborně vzdělané, inteligentní učitele. A kdo by v našem orgánu chtěl ukazovati Sokolstvu jiné cesty — tu musili bychom se proti němu se vši rozhodností ozvati. My vzornou výchovou tělesnou vychováváme lepšího člověka — a výchovou lepších lidí, jak po stránce tělesné, tak i po stránce duševní a mravní pracujeme též, ač ne přímo, k snažšímu rozluštění otázky sociální.

Tot' zásadou orgánu našeho, orgánu Národní Jednoty Sokolské! Nemíchejte do zásady této různé zásady jiné! Je-li možno skutečné, opravdové, v pravdě bratrské sloučení a "Sokol Americký" zů-

stane orgánem, at' zůstane věren jediné zásadě této, kterou hlásal od první chvíle svého založení. Není-li možno docílit úplného sloučení—pak at' každé Sdružení ponechá si svůj vlastní orgán, v němž své zásady bude hájiti. Ale nečinite z orgánu našeho časopis s tolika různými programy, že by pak těžko bylo uhádnouti, jaký program sokolský orgán vlastně hájí. Program "Sokola Amerického" byl vždy v soulasu s cíly, zásadami a posláním, jak Sokolstvu naznačil jeho veliký zakladatel a tomuto programu chce zůstat věren i na dále. č.

Dr. Jos. Kučera:

"NAŠE IDEÁLY!"

Myšlenka sokolská je myšlenkou pokrokovou a jako taková měla i svůj vznik. Kdo jinak tvrdí vám, kdo nabádá šiky sokolské k tomu, aby považovaly vše co zpátečnické, tedy věci víry za záležitosti soukromé jedince, kdo dýchá stejně horké a studené jedněmi ústy, kdo spíše přijme do jednoty katolického "Orlíka", jen když třeba na oko včera vystoupil z místní jednoty klerikální, aby v Sokole se doevičil a lečemus přiučil, co dalo by se uplatnit v řadách, jež pracují "jmenem páně", nežli pokrokového dělníka, náležejícího k jednotě dělnické, ten věru divně radí. Ten nepoznal ideál moderního člověka a jeho osvětové snahy při sledování úkolů tělesné vyspělosti a pak u nás zvláště na Moravě ve skutečnosti jistě neviděl, neboť zde církev bojující neštítí se jakýchkoli zbraní sebehorších a nepočestných, jen aby Sokolstvo se zdolalo. Kaplani v každé víse u nás seřad'ují své "Orly", podporující je penězi a vlivem vlády i vysoké hierarchie a vedle toho všeho máme ještě nadělení, "kdy německé "Jugendwachry" vystrkují své rohy a odbočky na spůsob "Orlů" do českých krajů". A za těchto hrozných poměrů a politických štvanic a jiného rozkouškování a tříštění sil, že by měla padnouti i bašta poslední, bašta Fuegnerova a Tyršova? Že jejich ideálem mělo by býti přijímání synáček tmy, aneb bývalých členů klerikálních organizací? Potomci Žižky a Husa tolik do hnízd sokolských zanést si chtějí? A jako vodu s olejem smísiť nelze, tak sotva dva světy spojit lze, jeden mávajíc v ruce poctivý vzdělání a druhý, jenž do hlubin tmy zatahuje. Snadno se řekne, že "třeba poučovat a apoštolovat" a proto přijímat do řad sokolských vše a bez rozdílu, ale kam to povede s vlastní jakostí členstva takového, zejména když ti, již dosti vychytralí jsou a boj proti Sokolstvu vedouce s kazatelen nějakého toho bývalého „orlíka" do hnízda sokolského za našimi zády nasadí? Příklady táhnou a někdy jedna "černá" ovce mnohé může pokaziti.

Našich zakladatelů snahou bylo jíti v před k metám nejsvětlejším! A připomenemeli sobě v jakých dobách Sokol se zrodil stačí, abychom si dovedli vyložit i vlastní význam našich ideálů poznali zúplna.

V tom našem Sokolství musíme si každý uvědomiti cíle snah našich nejvyšší: "Zpátky ni krok"

to zní a tu veliký a skvostný ideál naší věci staví se nám před oči! Jest ideál náš vlastní, ideál, který žádný mysticismus a žádná ničím neodůvodněná pověra, aneb tak zvaná tolerance poskvřniti nemá. A co povídají vám ti "černí"? Jen jeden jedinký byl prý ideál na světě a to byl, ideál jednoho z bohů, jenž stvořil svět, kdežto jeho syn narodil prý se z ženy ještě neprovdané, za nás trpěl a konečně i umřel. To prý lidstva ideál nejvyšší a proti němu ideály naše volných lidí jsou ničím, snahy sokolské pak teprvé. Na vymoženosti vědy nedá se nic a bezpodmínečná víra, tot' heslem klerikálů, již slibují dnes jednomu hříšníku pokání činícimu radost nebeskou spíše, nežli devětadevadesáti spravedlivým. Jaká morálka a to v dvacátém století! Jejich Ježíš po tři leta "pracoval" — dejme tomu — a co jiných našich lidí, vědátorů, mučedníků, velikánů a učenců volných a poctivých, celý svůj život pracujících, poskytlo dobra lidstvu, co vykonali naši zakladatelé na prospěch svého národa a jaké měli veliké a dalekosáhlé ideály! Chtěli lid svůj povznést a z otroctví vyvést všelikého. Otroctví! Vy tam za oceánem ovšem lépe znáte, protože svobodu a vlivy její můžete prakticky doceniti a v pokrokovém snažení svém ve veliké Vaší organizaci N. J. S. nám jen vzory znovu zůstáváte. Nelekali Jste se nikterak, že by Sokolstvo neodpovídalo svému poslání, "kdyby se ohradilo vysokou zdí duševních šlechticů", jako v otázce ženské a rovných práv i povinností ukázali Jste, kde vlastně jest a po delší doby již zle rádí frázovitost! Ano, zapomělo se u nás slov Tyršových: "A podlehl, jakmile sestárli ve světě stále novém, jakmile vysílení nekráčeli dál, a oetnuli se takto v odporu s duchem věčného ruchu a pokroku a s tím namnoze i s duchem doby nové..." Duch nové doby! Zákon, jež ani modlitbami, ani slovy sebeklamnými, ba ani pouhým právem zděděným zažehnati nelze..." Tyrš chtěl ve vzdělání mysle lidu a v jeho tělesné vyspělosti tolik dosíci, aby co nejvíce českých jedinců, ba každý český člověk konečně byl silným čili duševním šlechticem a vzorem tělesné krásy, charakterem vynikaje. Podle jeho měl být národ charakterů! Jak daleko jsme dotáhli v tom ohledu dokázal valný sjezd Č. O. S. v Praze, kde padla slova hodně často o frázi, o tom, že žena nemá být muži jen správkyní domácnosti, nedostatků sokolského uvědomění žen, jež podléhají často vlivům místních farářů, vynesení na pažích Sokolstva k veřejným funkcím a konečně slova, která Vás tam a ve Vašem volném ovzduší dojista nejvíce zarazí: "Řeknemeli si, že nesmíme klerikály přijímati za členy, pak vyloučím z Vás devadesát procent těch, kdo nepřímou konáte právě to, co oni lidé..."

Tak a teď jsem hotov!

Myslete si, usuzujte jakkoli. A jestli nadepsal jsem stat' tuto: "Naše ideály", rozhodněte sami, jestli dobře a jak jsem volil...

Slyšíte ten pronikavý skřek?

To táhne "černé ptačtvo"! Slunko včera zapadlo, a dnes zas již svítá...

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO., 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois.

Pořadatelé:

DR. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, CEDAR RAPIDS, IOWA.
JOSEF ČERMÁK, 1641 Millard Avenue, CHICAGO, ILL.
Tel. Lawndale 1974.

Editors:

Veškeré dopisy a práce pro "Sokola Amerického" budtež zasílány hlavněmu pořadateli za list zodpovědnému:

Dr. J. RUDIŠ-JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Ia.

SUBSCRIPTION - - - - - 75c per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - - Do Čech \$1.00

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednateli V. V. Předplatné, jakožto oznámky do listu příslušného Výkonného Výboru N. J. S., aneb ustanovení jednatele zoldětní.

JAN ČERNÝ, 437 E. 71st St. New York City, jednatel Výkonného Výboru.

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí býti v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce. V němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají déle nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se bratr sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku které jednotě náleží. Nové, odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

Národní Tiskárna, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

NA PRAHU 33. ROČNÍKU.

DVAATŘICET dlouhých let!
Do dlaně se hlava kloní,
duše drá se zpět a zpět,
rolničkou ji Satir zvoní.
Čím mu potlesk lichý dnes?
Jak had k hrudi připíná se,
v mžiku úž tě vine zase,
chvíli-li se s beder svez.

Marně k ráně zvedáš dlaní —
Poseidón jej neomráčí,
jak z Apokalypsy saň
v tvář ti šklebí se a mračí.
Z očí sálá hadí sněm
na mechu kdy v boj se týčí,
cítíš, jak ti ve sluch syčí —
a ty's rázem tich a něm.

"Léta práce, léta snah?
Bludiček pár vidím v dáli,
co k nim různých stop a drah,
od doby, kdy první vzplály!
Um i sval jich lákal lesk —
slyším dosud chór těch šiků
mohutný — v tom burném ryku
havraní se chví i stesk.

Provázal jej ryčný smích
zdravých prsou bujně chasy,
an se ztlul ve věžích
fragment pouhý rmutné krásy.
Děsil jej ten kroků tep
v mrtvé hluši živé hráze,
jež se hnula ku oáze,
po níž práhla smělá leb.

Nadšený a smělý tah,
krásno s dobrem — jedno chtění.
Posměch, zdeptán, na marách
v poslední se křeči cení.
Za to v duši co plá hvězd
zářivých jak meteory,
jimiž slzí posléz spory
v spleti etherických cest . . .

Bludiček pár . . . Kdo je chyt,
poskočí-li nad močály?
V křečovitě dlani štít,
v hrudi však červ hlodá stálý.
Dvaatřicet dlouhých let . . .
Pendulum dál klidně kývá,
jaká tu však perspektiva
v šír i dál, kam stačí hled!

Viz ty stopy: Růží pár,
svadlý laur tu, onde stuha,
chladne-li však v krvi žár,
je i v tretce marná vzpruha.
Trofej dí, že byl tu kvas,
svalů hra i duše vření —
hledáš víc, než vavřín v tlení?
Helladu i skosil čas!

Co vše pohřbil jeho klín,
v prach zaslápla jeho pata . . .
Na vše jednou padne stín,
hřbitovní jež vrhají vrata.
Čím tu vznět je bouřný mass,
nadšení, jež kouzlí mety?
Zmlknou jako Memnon lety
i přes vážný věštec hlas!

Jen ten hlas tu slyším znět,
kovový, jak zníval kdysi,
silnějším jen echem zpět
vrať se a budí, křísí.
Jak by tuby zvuk se nes
gigantickou nekropolí —
kdo však dohrál žití roli,
stěží sluch mu skýtne dnes.

Hle, jak šklebně, zlobně dých
suverén čas v husté řady.
Děsí tě ten průlom v nich?
Ach, ty tušíš podrost mladý!
Pýchu, naděj, budoucnost
velikou, jež v něm se tají —
at' pád Zéva kdo chce báji,
ty přec spasný zříš tu most . . ."

Kde, ó Léthé, tvá je číš,
z níž prýštilo zapomnění?
Zdráv buď, kdo dnes pohřbížíš
na lauru se v sladké snění!
Vzácný dar to, věru, snít,
na vrata kdy Skepse buší —
ne, tu sudbu nepřehluší
frází zvuk a hesel třpyt!

Marně k ráně zvedám dlaní —
Poseidón ji neomráčí,
jak z Apokalypsy saň
v tvář mi šklebí se a mračí.
Z očí sálá hadí sněm
na mechu kdy v boj se týčí —
co mi růží v prsou ničí!
Hledím k tomu tich a něm . . .

Jindřich Ort.

TUBERKULOSA A TĚLOCVIK.

Píše Dr. Ludvík J. Fisher v Chicagu.

“Zemřel chudák nemocí proletářů”: Tot’ stručná noticka a přec drásá srdce; vždyť znamená zničení života mladého člověka, ztroskotání tisícových nadějí a tužeb mladé duše. A rov se zasype — a pak se zapomene. Jen ty čtyry chudé stěny, odkud nebožák byl vynesena, mohly by mluvit o slzách utýrané ženy, jež mu dala život, — již byl vším, — radostí, nadějí a podporou . . .

A takové zprávy čteme denně; jsou už všední, — až příšerně všední — — —

Tisíce let ničí tuberkulosa v hektombách lidstvo. Jedna sedmina všech úmrtí zaviněna je tuberkulosou, a jsou střediska průmyslová, (Chicago je jistě mezi nimi), kde až $\frac{1}{4}$ všech úmrtí přičítá se musí tuberkulose. A nadarmo hloubavý duch lidský pátral po prostředku, jímž by možno bylo zažehnati tuto metlu člověčenstva. Přešla řada let marného snažení — ani příčiny nemoci se nedopátrali. A přec mělo se všeobecně za to, že nález účinného prostředku protituberkulosního bude otázkou jen kratičké doby, jakmile najde se původce této choroby. Památný rok 1881 nadešel, a lidstvo konečně nepřítel svého poznalo! Poznalo, — a strnulo hrůzou. Neboť důležitý objev Kochův a práce i pokusy, jež po něm se vyrojily, přesvědčily nás až bolestně, jak neúčinné jsou naše zbraně proti škůdci tak nezdolnému. Ale člověk neustal v práci na prospěch svých bližních. Všechny disciplíny moderní vědy lékařské se spojily, aby ukázaly nám cesty, jak infekci tuberkulosní nejlépe čeliti. A byt’ bychom nestáli dnes, po 30 letech od objevení Kochova bacila, ve specifické terapii tuberkulosy na půdě nejpevnější, nemůžeme popřít, že bádání v tomto směru učiněná přinesla na světlo mnohé cenné poznatky, jež dovolily nám obeznámiti se s povahou této choroby s několika hledisek. Nechtěje vzhledem k omezenému místu býti rozvládným, chei poznamenati jen, že čím dále, tím více a tím uvědoměleji přecházíme s pole oné čisté specifické terapie na pole profylaxe, vycházejíce i zde se stanoviska, že spíše můžeme rozvinu infekce zabrániti, než infekci, nalézající se už v rozkvětu, potírati.

Vím, že sklamaně pokrčíte rameny a řeknete: “Zakryté přiznání neúspěchu, — krok nazpět vlastně v tom snažení nalézt prostředek účinný, ochuzení naděje tisíců chudáků postižených! Tuberkulosa není tedy vyléčitelná? Člověk infikovaný je tedy neodvratně ztracen?”

Nikoli! Přes to, že poctivě přiznáváme, že nemáme prostředků, jež by se ukázaly v léčení tuberkulosy, zejména pokročilé, na prasto spolehlivými, přece doznati musíme, že máme po ruce dosti zbraní, aby nemusel se osud těchto nebohých lidí utvářeti způsobem právě nejtruchlivějším. Ale právě tak poctivě musíme říci, že tyto zbraně účinkují toliko v počátcích tohoto onemocnění. Tam, kde větší část dužniny plicní propadla infekci a choroba

vzala na se ráz progressivní, — tam marný je boj, — dříve či později nastane katastrofa.

A proto právě přenesli jsme všechnu váhu na pole profylaxe. Snažíme se infekci tuberkulosní vůbec znemožniti, aneb učiniti půdu k dalšímu rozvoji jejímu aspoň nepříznivou, když k infekci bylo už došlo. Že toto snažení je vědecky odůvodněno, poučí nás několik zajímavých pozorování, jež tu hodlám vypsati, a uveda tyto vědecké objevy ve spojení s poznatky, k nimž přivádí nás studium fyziologie cvičení tělesných, doufám, že se mi podaří ukázati, jak důležitým činitelem je účelné a cíle-vědomé pěstění cvičení tělesných ve profylaxi affekce tuberkulosní.

Kdo měl příležitost strávití delší dobu v pitev-ních sálech velikých ústavů pathologických, tomu jistě neušlo, jak velice často najíti lze na plicích pitvaných mrtvol stopy infekce tuberkulosní, buď přestálé, už vyhojené, buď v rozkvětu se nacházející. Tento nález je tak častý, že bych se nerozpoko-val tvrditi, vzpomínaje pozorování v Praze konaných, že více než 70% pitvaných osob bylo takto postiženo. Ba jsou dokonce statistiky pečlivě sestavené, (uvádím nejnovější statistiku Naegeliovu), která ukazuje, že u osob přes 18 roků starých ve více než 97% nalezena byla ložiska tuberkulosní.

Co nám praví takovéto pozorování? Že téměř každý člověk v životě svém tuberkulosně se infikuje. A není divu! Vždyť příležitost k infekci je tak snadná. Tuberkulosní lidé pohybují se volně mezi námi a znečišťují okolí svými chřehly, tuberkulosní lidé navštěvují divadla, koncerty, schůze, obchody, — všude jsou ve stálém styku se zdravými. Všude naskytá se nám příležitost tuberkulosně se infikovat, — a my se také skutečně infikujeme.

A přec, jak jsem již prve napsal, toliko jedna sedmina neb v méně příznivých poměrech $\frac{1}{4}$ všech těchto lidí umírá skutečně tuberkulosou. O čem poučují nás tato fakta? Nechám mluvit za sebe prof. Thomayera: “U ohromného počtu dospívajících a dospělých osob přihodí se tuberkulosní infekce plie, avšak jen v menšině případů infekce takové má nemoc ráz progressivní a ohroží život, ve většině případů způsobí infekce jen nepatrné pitev-ní změny v plicích, kteréž po některém trvání se zajizví, a dost možná, že nejedna osoba takovýmto rozvojem procesu postižená později vůči dalším infekcím se stává immunní.”

Jedno je jisté: tuberkulosně infikuje se v životě téměř každý. Nejasným toliko zůstává, proč právě u některých lidí proces se nevyvine neb se zastaví, co zatím u jiných neodvratně vede k smrti. Je pochopitelné, že tu rozhodují jisté momenty, které půdu infekci připravují a její rozvinutí v nepříznivých případech usnadňují. Takovýchto momentů už staří lékaři znali celou řadu, i bude dobře, když osvětlíme si některé a poohlédneme se zda nenajdeme mezi nimi takových, jež snad s vývinem tuberkulosní affekce byly by v souvislosti příčinné.

Sledujeme-li přesné statistiky, jakým vrstvám společenským tuberkulosní lidé přináležejí, pak nás na první pohled zaráží veliké číslo, jež v nich vyhrazeno je lidem chudým. Je to pochopitelné. Člověk, jenž musí v boji o kus chleba strávit největší část dne v dílnách, o jejichž hygienických zařízeních daly by se psát krvavé satiry, jemuž nedostává se potřebného klidu, jehož každá stopa energie vyčerpávána je nesvědomitými podnikateli a proměněna v lesklý kov — žel ne k jeho prospěchu, jenž mimo to zmítán starostmi o rodinu, s níž bydlet musí v bytech na mnoze nezdravých, při stravě bídne a nedostatečné, — takový člověk přirozeně nemůže nám reprezentovati organismus vůči infekci nezdolný. Ale myšlili bychom se, kdybychom mysleli, že tuberkulosa ušetří lidi v blahobytu žijících!

“Můj rod ze živého žije, — —
žerem také dynastije” . . .

praví tuberkulosní bacil v rozmarné básničce Albertově.

A má pravdu. Žádná společenská vrstva není ušetřena a nám nezbyvá, než všimnouti si momentů jiných. Často cituje se dědičnost jako okolnost, hrající důležitou úlohu při rozvoji tuberkulosity. Každý ví ze zkušenosti, že děti tuberkulosních rodičů velice často v pozdějším věku podléhají tuberkulose. Tento zjev je tak nápadný, že se druhdy vážně mluvilo i v lékařských kruzích o dědičnosti tuberkulosity. Abych pravdu řekl, nevěřím v zdědění tuberkulosity. Nález tuberkulosního agens u novorozenců, jak dokázal velice krásně založenými pracemi pražský bakteriolog prof. Dr. Hohnl je něčím nad míru vzácným. Pozorujeme sice, že organismus dítěte z rodičů zatížených je někdy všestranně slaboučký, ale nikde nemůžeme přímo dokázatí stop infekce tuberkulosity. I moje pokusy, které byly vlastně jen modifikovaným opakováním pokusů italských autorů, přesvědčily mne nezvratně, že není možo mluvit o dědičnosti tuberkulosity ve smyslu nejuzším. Vstříkovať jsem totiž čisté kultury bacila tuberkulosního do vajec slepičích, jež jsem pak nechal pod kvočnou vylíhnouti; kuřata se vylíhla, byla to vesměs nedochůděta ubohá, jež dříve nebo později zašla, ale u žádného z nich nemohl jsem mikroskopicky dokázatí pathologické změny, jež bych mohl vyložití ničivou činností bacila Kochova. Po všem tom jsem dnes přesvědčen, že dědičnost tuberkulosity jako taková neexistuje a vysvětlení zjevu, že 7/10 všech dětí z rodičů tuberkulosních rovněž tuberkulosně onemocní (jak Louis ve své práci udává) musíme hledati ve větší zdolnosti chatrných těchto organismů.

(Pokračování)

Hověti všelikým náruživostem, vášním a jiným necnostem z člověka zvíře tvořícím hodí se pasáku, ale ne lidem našim, ne těm, kdož vepsali si v štít výchovu silných pokolení a celých mužů i žen pravých!

ŽENSKÉ UČITELKY TĚLOCVIKU.

Chicagská školní rada na doporučení řiditelky paní Youngové usnesla, aby do vyšších škol ustanovena byla každému učiteli tělocviku výpomocná učitelka, která by bděla nad tělesnou výchovou děvčat. Učitelové budou věnovati pozornost chlapcům a učitelka bude zabývati se cvičením tříd dívčích. Jelikož rozmnožením sil cvičitelských nabude se více času, bude též cvičením tělesným ve školách věnováno více hodin, nežli až doposud a proto také v každé nové škole zřízeny budou dvě tělocvičny — jedna pro chlapce, a jedna pro dívky.

Myšlenka dobrá — ale na jeden problem zde školní rada narazí. Děvčata vyšších škol až posud cvičena jsou učiteli mužskými, kteří svému vzdělání věnovali dlouhá leta odborných studií. Mužští cvičitelé ovládají dokonale veškerý tělocvičný material a jsou s to upravovati cvičební hodiny tak, že hodiny ty nepozbývají nikdy své poutavosti. I cviky taneční, tělocvičné tance, osvojili si někteří mužští cvičitelé tak, že vyrovnají se v nich cvičitelkám, které si na tomto oboru zvláště zakládají. Mezi americkými cvičitelkami v Chicagu jest jen nepatrný počet těch, které s úspěchem budou s to cvičiti na náradí a školní rada bude míti co dělati, aspoň pro první leta, s nedostatkem takových cvičitelek, které schopny budou vyučovati i tělocviku náradíovému.

Při příležitosti této dovolíme si pronéstí náhled o výchově našich českých učitelek tělocviku. Tělocvičný kurs, na němž podílu berou Sokolové i Sokolky, není s to oběma vyhovětí. Kde věnuje se čas tělocviku sokolskému, tělocviku mužskému, tam posluchačky přednáškám a cvičení nevěnují žádné pozornosti. Kde věnuje se opět čas tělocviku ženskému, tam na cvičení neb přednášce malého (neb žádného) zájmu berou Sokolové, kteří se cvičením Sokolek zabývati nemíní. Budeme-li tedy chtít odchovávatí si odborné síly obého pohlaví, musíme učiniti opět krok ku předu a uspořádati zvláštní kurs pro cvičitelky a cvičitele ženských odborů a zvláštní kurs pro cvičení Sokolů a při tom bychom mohli kurs rozšíriti ještě tak, aby posluchači i posluchačky seznamovali se nejen s názvoslovím českým, ale též anglickým. Proč anglickým? Bude se mnohý tázati.

Nechť k cvičitelským kursům mezi Sokoly i Sokolkami běře vznik hlavně v té okolnosti, že každý zdráhá se tolik času věnovati povolání cvičitelskému, jelikož mezi námi jest jen málo jednot, které by si placené cvičitele vydržovati mohly neb chtěly. Kdyby ale osvojili si posluchači terminologii anglickou, otevřelo by se jim širší pole působnosti. Veřejná hřiště a tělocvičny městské množí se každým rokem a kdyby náš Sokol neb Sokolka získali místo podobné, mohli by při tom upravit si hodiny tak, by zbývající čas mohli věnovati i jednotám sokolským a tak by se nám odborně vzdělané síly množily. Č.

Ne každý opelichaný pták zvátí se může sokolem, jako nemůže býti každý protože jest Čech Sokolem. Tak heslu našemu rozumětí nelze.

Josef Janoušek:

JE neveselo v našem kraji
a srdci není do písni! —
Tu záští zmije tebe uškne,
tam pomluva zas' potřísni,
zde škodolibost líce šklebí,
tam zrada o mstu volá k nebi!
Dnes harmonie snah a tužeb
má cenu bídne okuje.
Dnes každý shání, co nás dělí,
a nikdo co nás spojuje.
Zásluha, vlohy, čest a píle
jsou příhany a smíchu cíle!
Druh proti druhu ráznost jeví,
jež bohatýry zdobí jen.
A vítězem-li, kolem čela
laur bývá jemu ovíjen! —
Leč proti vrahům odevěkým
jsme davem poddajným a měkkým.
Je neveselo v našem kraji
a srdci není do zpěvu.
Jen **druže Vaše, Sokolíci,**
v pochybách skytá úlevu,
že **cnost a síla** přec jen zcela
v oblasti naší nevymřela.
Bratrství Vaše, ne snad z hrde,
ze srdce ono vyvěrá,
co vzácný odkaz velikánů —
jak **Tyrše**, tak i **Fuegnera**.
Bratrství pravé, jehož jméno
tak často bývá znesvěceno!
A **rovnost**, kterouž otravují
tu rodu směšné rozdíly,
tam planý titul, podlý mamcn
a **předsudkové** zpozdilí, —
ta krásná rovnost, děčko ráje
na Vašem štítě napsána je!
Nuž — dál a výš. Ty čacká **druže!**
Tys' naše hráz a záštita,
o kterou marně zbraně drtí
nepřítel zloba zarytá. —
Tys' naše chloubka, pýcha, jmění!
A necht' pak Osud jak chce změni
ten kolotavý světa rej,
TY BOJUJ, SIL A VYTRVEJ!

JEŠTĚ O ŽENSKÉM TĚLOCVIKU.

Že i v kruzích lékařských panují o tělocvičnickém ženském názory různé, jest všeobecně známo. Co jedni zavrhnou jako ženskému zdraví a zdravému vývinu škodlivé, jiní v tom pro ženu žádného nebezpečí nevidí a tu se stává, že cvičitel pak přidá se k náhledu takovému, který odpovídá jeho názorům, jeho vkusu, jeho vlastním náhledům o tom, co pro ženu jest vhodné, prospěšné, a co není.

Po našem náhledu, mezi učiteli tělocvičnicku měla by otázka tato býti již jednou pro vždy rozluštěna. My víme, čeho chceme docílit a my víme lépe, nežli lékaři, jakou cestou k cíli se brát — a ten náš cíl

měl by nám býti jediným a nejlepším vodítkem v tomto nad jiné důležitém odboru našeho působení.

Čeho chceme docílit?

Učiniti ženu zdravější, silnější, nahraditi to, co příroda u ní zanedbala, napravit, co móda u ní pokazila. Chceme, aby byla graciosní, uhlazenou, aby každý její pohyb, každý krok svědčil o naší pečlivé výchově tělesné; chceme, aby stala se působivější pro úkol, přírodou jí určený, aby byla ženou silnou, zdravou.

Jest k tomu třeba nepěkných, odstrašujících evincí na nářadí? Chceme-li toho docílit, jest třeba učiti ženy a dívky, jak prováděti těžké sestavy na hrazdě? Jest třeba k tomu prováděti různá kola na koni — nebezpečné mety na bradlech? Zajisté že není. Tělocvičnický materiál jest tak bohatý, že možno z něho vybrati pro ženu přímo nevyčerpatelnou zásobu eviků vhodných, poutavých, jimiž žena vyvíjí svoji obratnost, sílu a eleganci.

Čeho chceme docílit dále?

Usilujeme o to, aby tužil se nejen nepatrný zlomek žen a dívek — ale aby všechny dívky, matky to budoucího pokolení v tělocvičnických našich hledaly otužení zdraví svého. A chceme-li jednou tak daleko dospěti, nesmíme pěstovati eviky, které jsou s to přilákat k nám jen ten nepatrný zlomek žen, které si v odvážných, komediantských evicích libují — musíme při veřejném vystoupení široké vrstvy lidu přesvědčovati, že náš ženský tělocvik jest přístupný **všem** a ne jenom těm, které pro odvážné eviky byly již samotnou přírodou obdařeny potřebnou silou, a kterým ani zvláštních evic není by tak třeba, jako těm, které od tělocviku našimi posavádními ukázkami odstrašujeme!

A ještě jedna věc zde padá na váhu. Řekněte nezkušenému cvičiteli, že ten neb onen lékař (třeba takový, který o naší práci ani ponětí nemá) odporuje evicím každé, a nezkušený cvičitel pak, opíraje se o náhled ten, působí za půl roku tolik zla, že to druhý pak ani za leta nenapraví. Předsudek, odpor k věci vzbudíte jedním dnem, ba hodinou, ale získati masu lidu pro dobrou věc vyžaduje dlouhá leta trpělivé práce.

V pařížském sjezdu pro školní hygienu pronesl známý odborník (Demeney) následující pozoruhodná slova: "Učiníme-li ženě tělocvik přístupný, nemáme úmyslu vytvořiti z ní mužatku aneb komediantku, nýbrž matku, která je schopna vyplniti své poslání od porodu dítěte až ku řízení jejích výchovy."

To jest zásada, kterou hájí "Sokol Americký" a kterou měli by se řídit všichni cvičitelé ženských odborů: učiniti ženám tělocvik přístupný, nečiniti z nich mužatky aneb komediantky, nýbrž ušlechtilé bytosti, silné, zdravé matky — a až tak daleko dospějeme, octne se ženský tělocvik v jednotách sokolských teprve na těch pravých, zdravých základech!

J. S. Machar:

DOROSTU!

NEZNÁMÝ tobě člověk chce ti, milý příteli, říci několik slov. A byl by rád, abys je choval v duši tak, jako by ti je pověděl tvůj bratr, který už šel tou cestou, jež ti nastává.

Tohle si zapamatuj předem, prosím: "Kde kdo, každý ti tvrdí a ještě tak často uslyšíš, že "máš povinnosti k národu, vlasti, společnosti" — nevěř tomu, není to pravda.

První a hlavní povinnost máš sám k sobě. Abys se stal celým mužem, abys udělal ze sebe sám člověka v pravém slova toho smyslu. Vše ostatní je věci vedlejší, neboť jest důsledkem této první hlavní povinnosti. Jako celý muž a jako pravý člověk budeš platnou jedničkou, jak ve společnosti, tak svého národa a taková jednička, jak víš, více platí, než tisíce prázdných nicek.

A dosáhneš toho lehce. Sytíš-li tělo, nezapomínej na duši. I duše má svůj hlad a věčný hlad — jen poslouchej na její hlas a neohlásho. Neohlásho, pravím ještě jednou. Neboť duše, chud'as, ohlušit se dá i ukřičet se dá, ale potom se schoulí kdesi v koutě, skomírá ti a umře. Ty ovšem žiješ dál, ale ten život není ničím více, než život němé tváře: pracuješ, abys měl co jíst, a jíš, a jíš, abys mohl pracovat.

Neumrtvuj duši! Má hlad, chce jíst, syt' ji! Dokud žiješ, syt' ji! Vědění jest moc — snaž se, moci té dosíci. Peníze ti mohou zpříjemnit několik chvil života, ale vědění dá teprve životu tvému smysl, páteř a sílu. Vědění dá cenu tvému "já", vědění tě naučí nekrčit se před nikým a nezapírat sebe v ničem — vědění je zdraví duše."

SJEZD AMERICKÝCH SVOBODÁŘŮ V CHICAGU

(Dokončení.)

Opravdová byla radost z výsledku kongresu, jakž odbýval se ve dnech 25., 26. a 27. listopadu m. r. v Chicagu. Radost, že tolik dobrého bylo tu řečeno a také provedeno. Na druhý den mluvil znamenitě Dr. T. J. Bowles z Indiany, pak D. H. Sanders, který načrtl obraz činnosti přátel našich v Indianě. Odpůldne pak výbor nominační navrhl následující úředníky: Předseda E. P. Peacock z Chicaga, první náměstek Dr. T. J. Bowles z Muncie, Ind., druhou Susan Wixonová z Fall River, Mass., třetí Fr. Hart z Doylestown, Pa. a čtvrtou M. Rickerová z Dover, N. H., tajemník E. C. Reichwald z Chicaga Ill. a pokladník Dr. E. B. Foote z New Yorku. Podle zprávy pokladní bylo na hotovosti \$216.47.

Na to jednalo se o případu mladistvého nadšenec E. S. Webbera, jenž byl několikrát zatčen, protože na ulici města Chicaga mluvil k lidu o svobodomyšlnosti. Mladík byl přítomen a vyzván, aby pověděl o pronásledování svém i vyprávěl, jak byl zatčen, protože opovážil se tolik, co dělá "Salvation

Army" a jiní náboženští kazatelové. Řekl nám, jak byl sebrán, protože prý neměl povolení policejního jak předveden před soudce kostelíkáře, jest odsouzen a hned týž večer na Madison ul., když lid pokutu proň sebral, znovu zatčen irským policistou, katolíkem. Webber měl jen ústní povolení kapitána na Chicago ave. stanici. Tajemník Reichwald a jiní se věci ujali a tu mayor zakročil a Webber, znovu odsouzen k pokutě aspoň jednoho dolaru, šel a kázal zase. Však tentokráte pokuta zaplacená nebyla a případ jednoduše odvolán jest k vyššímu soudu. Kongres zvolil ihned výbor a v několika minutách sebráno několik set na vedení této "právní pře". A jak sbírka rostla, jak ty dollary se hromadily na knize, do které se upisovalo a tato kol podávána jest. A v celku pak na cent se shodovalo a nebylo tu ani "mincí falešných", ani knoflíků. Jak by se mnohý kazatel té poctivosti a zásadnosti volných lidí podivil. Pak přikročilo se ku vlastnímu pořadu opět a tu přítel Smith slavil pravé triumfy. Jeho řeč hluboce založená a vědecky doložená, byla perlou dne, tak jako řeč Clarkova. U večer mluvil předseda Remsburg a Morton, dále Houghan z Texasu a Dr. A. A. Gour. Schilling prohlásil, že se smrtí u nás ještě všecinko nekončí. Po řeči jeho následoval rozhovor a sjezd vlastní ukončen za ohromného nadšení a slibů všech přítomných, že přikročí všude, kde jen se trochu dá, ku práci pozitivní, to jest vzdělání širších vrstev lidu.

V neděli ráno byli jsme v divadle Garrickově. Nával posluchačů byl tu ohromným i těšilo nás, že také našinců byl počet jen slušný. Tu přednášel Ward. Vyprávěl nám "o starém příteli našem pánu bohu" a řeč jeho byla plna sarkasmu, dokladů a pádných vývodů, jakž jen nevěrec, a chcete-li, svobodomyšlník upřímný podati může. Řečník prakticky doložil, co jsou ty tak zvané víry všechny, jaký "pašák" jest ten bůh otec, ten jeho syn i ten duch svatý, jemuž na člověku záleží a blahu jeho asi zrovna tolik, jako na každém psu. Dnes tisíce lidí utopí a zítra nanejvýš milosrdný přijme do ráje svého lečjakého vraha, třeba od šibenice, jen když se vyzpovídá. Také zmínil se o tom, že nebude dosaženo v době dohledné radikální přeměny naší soustavy výchovné, pakli se bude pořáde mluvit jen o budoucnosti a s přítomností zapomene se počítat. Páni kazatelové zapomenou nejprve a odpověď nám ve všem, co doloženo vědecky, zůstanou rádi dlužni. Po něm mluvil Remsburg a sice o nedělním klidu, jakž by nám jej chtěli vnutit tak mnozí kazatelové, zapomínající, že podle písma neděle vlastně dnem posledním není rozhodně.

Někteří z delegátů byli poslechnout Mangasarianu ve Studebakerově divadle. Také tu byl nával lidu veliký. Předmět řečníkův byl nanejvýš zajímavý. Mluvil o slunci a jeho obyvatelích volných do celá a lidech, jestli totiž tam jací jsou, zcela osvojených a svobodných i porovnával s tím, co děje se v zemi této, podle znění ústavy naší, také prý svobodně.

Pršelo jen se lilo. Však to nikterak nebylo na překážku velké účasti odpůldne v Anthropological Society v Masonic Temple. Tu opět mluvil náš Remsburg, pak Dr. Severanceová a James F. Morton jr. Bruce Calvert následoval. Whicker a paní Helen M. Lucasová dotekli se znovu organisace všech živlů volných a Dr. Bowles dokončil řadu náhledů, jakž třeba nám všem postupovati. U večer byl banket v Pacific Hotelu. Nemohli jsme býti přítomni, však za Čechy zhostil se úkolu svého velice pěkně náš br. Dr. Iška, jenž zdůraznil potřebu náležité propagandy všech volně myslících v obraně svobody. Mluvili zde od srdce k srdci Dr. Lewis z Chicaga, Dr. Severanceová, Sanders, Hulda S. P. Loomisová, Sercombe, Calvert, Eagan, Dr. Montgomery, Helen M. Lucasová, Morton jr., Wheeler, Gross a konečně opět Remsburg. Na výbor na další plány a postup jednotný jmenování jsou: James F. Morton jr., Helen M. Lucasová, W. E. Clark, Dr. J. Rudiš-Jičínský, D. H. Sanders. Bylo po jedenácté, když kongres skončil, aby pracovníci jeho rozjeli se do svých domovů a postarali se o účinnější, mohutnější a silnější práci na uvolnění mysle člověka . . .

Krásným průběhem kongresu získali jsme Češi v pokrokové veřejnosti americké velice příznivé mínění a co hlavního i věc naše sokolská, zvláště N. J. S. doznala veliké pozornosti kruhů nejlepších i odborníků přítomných, jimž museli jsme obstarati Tyršovu práci v anglickém překladu "Our task, aim and goal", jakož i stručný náčrtek vývinu naší svobodomyšlnosti, rovněž v jazyku anglickém, jakž vydalo své doby místní sdružení svobodomyšlných v Cedar Rapids, Ia. Doufáme, že výzva naše na přátele pokroku, aby přikročili ku práci výchovné hlavně a jednotné, nezůstane bez silné ozvěny. Ukázali jsme, že to naše Sokolstvo české v Americe jest rozhodně svobodomyšlné, jakž oběma organisacemi, zejména N. J. S. a jednoty Česko Americké Dělnické v prohlášení zásad jejich dávno již dokumentováno bylo na rozdíl veliké, vůdčí ovšem Č. O. S. v Čechách, kde o valném sjezdu touže dobou odbyvaném usnesení a prohlášení v tomto směru nikterak nevyznívají konkrétně, to jest není tu, patrně vlivem poměrů, jistých požadavků, závazných pro všechno Sokolstvo. Jistých a určitých jako na příklad u nás, kde svobodomyšlnost našich řad jest přímo a nepokrytě zdůrazněna vůči snahám zpátečnicků, již i v Americe zakládají dnes "Orly" a protichůdné organisace tělocvičné. U nás rozhodně určitější stanovisko jsme zaujali, s nímž každý volný sokolsky myslící český člověk, pamatuje si slov Tyršových, souhlasiti musí: "První povšechný úkol náš záleží v tom, že před jinými povolání jsme zachovati národ svůj při té jarosti všestranné, která nedá národům odumřítí, při té síle stále a svěží, při té zdravoti tělesné, duševní i mravní, která nižádné zkáze vzniknouti nedá a tím i žádnému strnutí, žádnému zpátečnictví, tomu nejhoršímu, ba vražednému zločinu na národech páchanému . . ."

Kdo chce spáti sladce, necht' večerí krátce.

Dr. Karel Pippich:

DIALOG.

O životem zovéš?
 "Nač tážeš se? Ta otázka má stálí
 jak svět tak šedé, se svraštělou tváří.
 Od dávna mudrců i hlupců váda
 po odpovědi klopýtavě bádá
 a každý v žití svůj si vnáší svět.
 V něm věčnost lásky zří, jen mžiku vznět,
 zas všehomíra dech, tu sen a stín,
 pud zvířecí, otravný smrti blín,
 zas pravdu, lež, jen skutečnost zdání,
 mdlé hvězdy kmit po noci za svítání. —
 Nuž, vol, co chceš, to jest i může býti,
 a jisto jen, že v bezedno se řítí
 to tvé žití!" — —
 "Že pravda a lež?
 To dobře díš! V té protivě se tají
 rub života i líc. Neb na pokraji
 svých chtíčů, vášní každý žitím kráčí,
 v lež sváží se a pravdu přec to značí.
 Stavme tu výš! Tvé žití prstí bud'
 a tím, co dobré v něm, tvoř plodnou sut'
 pro žití všech, celého národa!
 Tak z cností tvých mu vzroste úroda
 a paměť' jich po smrti tuhém svoru
 červánkem svítne na obzoru!"
 "A která cnost' by zvláště' příkladnou byla
 vždy v odkaz národu by žila?"
 "MUŽNÁ SÍLA!"

SOCIOLOGIE.

Slovo to padlo v našich člancích a úvahách již několikráte a tu bude jen třeba trochu více a podrobnějšího probrání, abychom znali co možná všichni. Sociologie jest věda o společnosti lidské a jejím životě; studuje činitele a síly, jež podmiňují bytí společnosti a společně udržují, dále pozoruje síly, jež určují a řídí vývoj a pokrok společnosti lidské a následkem toho nám jako lidem pokrokovým a svobodomyšlným jest vědou nejen velice blízkou, ale pro nás jako Sokoly nanejvýše důležitou a ve výchově mravní i tělesné, pokud každého našeho jedince se týče, jako člena společnosti silné, zdravé a otužené, naprosto nutnou.

A ku podivu každá věda, jež poskytovala člověku větší znalost zákonů přírodních, která umožnila mu ten boj životní i naučila jej jak odstraniti tak mnohé zlo a jinému opět předejiti, musela se přímo s námahou protlouci z metafysiky a o svou neodvislost usilovati. Však ale ještě dnes na některých učilištích a kolejiích i universitách učí se metafysické biologii třeba vlastní biologie již si vynutila sama pozor kruhů nejširších. Jest věda zabývající se vyšetřováním životních pochodů člověka, zvířat i rostlin. Anthropologie spíše bude poskytovat známost o určitých zákonech metafysice, nežli tato jí, byť' byla to věda vyšetřující původ, podstatu, příčiny a účel všeho jsoucna, věda o principech, příčinách dle Kanta o tom, co nemůže býti předmětem zkušenosti,

dle Herbarta o pochopitelnosti zkušenosti. Sociologie poslední z těchto věd, jakoby teprve o své vlastní uvolnění usilovala i bere již nyní mnohé předměty veliké důležitosti z ovzduší bývalých domněnek a dogmatismu všelikého. Zápas bude tuhý však nicméně fakta vynesená, pravdy dokázané posléze jen vyhrají a k uvolnění člověka přispívajíce k novým a novým poženou jej myšlenkám, novému a vlastnímu rozumování . . .

Sociologie jest tedy věda o žití společnosti lidské. Vyšetřuje všechny síly, které v činnost se uvádí kdekoliv společnost lidská stává. Studuje stavbu i úkoly jednotlivých ústrojí lidské společnosti a její snahou jest vynajíti zákony podle kterých společnost lidská bere na se různé formy a společenské instituce rostou a se mění. Její praktická užitečnost pozůstává ve vynesení pravidel řádného žití společenského a to na základě fakt a zákonů, jež v přírodě se jeví v ustavení se a úkolech společnosti vůbec. Rozumí se, že pak musí nevyhnutelně sraziti se se všemi teoriemi řádného žití jakž toto založeno jest na autoritě, tradici, pověře, předsudku, klamu aneb poetické i jiné vynalezavosti.

Sociologie jest snad ze všech věd nejspletitější, však zájem o ni obyčejně bere se jen na lehkou váhu. Různá náboženství a různé církve mají o společenském žití i různé teorie, však tyto jejich úsudky jsou autorativní a konečné.

Spisovatelé novel a povídek všelikých mají rovněž "své názory" o záležitostech společenských a vzdělávací i osvětlné snahy ty ovšem pro nás nejsou bez významu. Obrázky jejich jsou však namnoze jako v kaleidoskopu. Obrací totiž stále a stále barevná sklíčka a tvoří nové kombinace. Není tu hranice, málo kdy důsledků a soustav. Takový pisatel a filosof napíše romanci a vždy případ svůj vyhraje i dokáže, jako člověk, který hraje v šachy sám s sebou.

Pak přijdou snilkové a ti také jsou náramně rychle hotovi i s nejtěžšími a nejzapletenějšími úkazy jimiž sociologie se obírá. Tací lidé, rozhořčení na záhady společnosti lidské, jsou proti faktum stávajícího pořádku píšou a píšou o novém a lepším světě, ale o opravdovou nápravu ve skutečnosti málo se starají. Vše co nás tíží jednoduše odstrčí a líčí nám svět prostý všech obmezení a poměrů, ale jen ve své obrazotvornosti. V dobách minulých a ještě dnes v zemích polovzdělaných lidé toho druhu byli hlavními zakladateli různých církví. Těm podobají se rovněž i tak zvaní oprávcí a dobrodinceové novější doby, již ve skutečnosti také mnoho netvoří, za to ale spíše hodně hubou melou a ještě více pérem. Jejich zásady jsou ničím a znalost vlastní věci nikoliv nezbytnou. Jiní zase spasiti chtějí společnost lidskou dobročinností jednou za rok, kdežto vážným problémům bídý a choroby lidské a nespravedlnosti stávajícího pořádku rozuměti nechť. A tak jest mnoho těch, již zabývají se otázkami společnosti lidské, snaží se o dobro její v theorii a v praxi skutek utek. Okolnost, že žijí ve společnosti té či oné stačí jim již, aby činili svá pozorování, konečně usouzení svému věří a za chvíli již mní se, že znají každý záchv

společnosti, že znají lid, jeho potřeby a zájmy a všechny podrobnosti sociologie. A tyto podrobnosti jsou tak široké a v charakteru svém tak velkolepé! Všecko jest u nich rázu povšechného. A jestli schází na dokladu stačí si uvědomiti, že ani nemáme ještě dnes řádného v tom směru posudku kompetentního. Tak se také stává, že takový a podobný snaživec vydá se na toto široké pole bez jakéhokoli nebezpečí, že někdo požene jej k zodpovědnosti, jak by se mu mohlo snadno přihoditi, kdyby obíral se zeměznalstvím, fysikou, aneb biologií. Ano, i odborník na tom či onom poli vědeckém, však jiného druhu, jenž dobře ví na kolik mu třeba znalostí a vyškolení i praxe, v sociologii nebude ani dost málo váhati, aby spolu s jinými nenatvořil vám nová dogma, kdežto skupina lidí, již to či ono jen tak pochytily, dovede o této nové vědě nejen pochybovati, ale strhá vše napořád, aneb odbyde obyčejnými povídáními a frázi.

Sumner k tomu podotýká, že vzhledem na různé úkazy ve společnosti lidské stačí uvědomiti si dvě pravdy. 1. Společenské úkazy vždy se nám jeví v náramně spletených kombinacích a za 2., že tyto úkazy velice těžko dají se vysvětlovati. Úkazy ty jsou za časté původu všelikého a příčiny jsou troje a čtvery. Tradice, předsudek, moda, zvyk a jiné podobné překážky stále hlodají a sráží síly společenské i tvoří hranice, jichž dosah mohutný třeba zjistiti vždy zvlášť a v každém případě jednotlivém. Pokusy společenské zavésti hned tak nelze. Abychom tak učiniti mohli museli bychom nešetřiti časem a svobodou jistého počtu lidí. Z toho následuje, že sociologie vyžaduje zvláštní metody a že snad žádná jiná věda nemá zapotřebí více zvláštních schopností a přičinění těch, kdož sledovati a vysvětlovati hodlají mnohé ty úkazy studované. Jedné zvláštnosti si třeba hlavně povšimnouti, protože chybou velice zhusta se vyskytující ve studii této společenské vědy. Sociologista musí si svá fakta dříve sestaviti, nežli jich získal vůbec; to jest, musí si zjednati předběžné roztržení, tak aby bral jedno faktum, jednu skutečnost a pravdu za druhou a to v jistém a určitém pořadu. Jestli tak neučiní, tož jest záhy zahrnut tolika materiálem, že jej nikdy nespracuje a ovládati nebude. Jak ale může kdo věděti, jak si tříditi v tomto případě získaný materiál, když věda vlastní ještě téměř neučinila žádoucího pokroku? Statistika tu jest nejlepší ilustrací i ukazuje nám cestu nejvhodnější. V tom ohledu i v Sokolstvu statistické údaje vždy se sbíraly, jen aby pro doby příští daly nám měřítko a odkryly, kde co chybí, kde co vážne a jak pokračovati dlužno! A ta společnost sokolská jest jen společností v malém. Což teprve společnost lidská vůbec, kde dnes člověku zde sahá se na jeho osobní svobodu, aby zítra nejtěžší vředy společnosti téže klidně dále hnisati se nechaly, protože tak někde prý v bibli psáno, aneb nějaký ten pámbu ústy svého pastýře hlásal . . .

Jaké tu obtíže! Když pak obtíže ty vezmeme v úvahu shledáme ihned jak těžký jest úkol sociologie, úkol, který vyžaduje námahy a studia zvláštního i hodně trvalého, aniž bychom již dnes mohli

ci, že mnohé otázky rozluštěny jsou a že máme k tomu své odborníky, již znali by v theorii i v praxi vědu všech společenských našich snah na odstranění společenských chorob, zla a neduhu i znali také vhodných na ně léků. A jest nepopíratelnou skutečností, již všichni dojista jsme vypořádávali, že populární rozbor a rozhovory o otázkách společenského života se týkající vždy začínou u týchž bodů to jest právě u těch chorob společenských a hned těch jejich léků. Rozpoznání nějakého toho druhu společenské choroby zjištěné ovšem děje se náramně rychle a bezmyšlenkovitě a také tak ihned se předepisuje lék kýmoli a kdykoli, aniž by se kdo jen chvílenku nad tím pozastavil, že rozpoznání choroby společenské mnohokrát jest obtížnějším, nežli rozpoznání choroby jedince a že předepsati pro celou společnost lidí jest předpisem pro ústrojí, které jest nesmrtelným. Chybiti v předpisu pro člověka jest horší zabít; chybiti v předpisu pro celou společnost znamená vyvolati do oběhu nebezpečné síly, které se šíří, mohutní a množí v účincích svých ve stále a stále novém složení a jdou dále do nekonečného budoucna. Možné, že vyplatí se někdy pokus na jednotlivci, protože nemůže týž čekati na lékařskou vědu až bude zdokonalena; však pokus na společnosti by se nevyplatil protože společnost nezmírá a může si dovoliti sečkaní . . .

(Pokračování.)

Dr. J. Prokeš:

VALNÝ SJEZD Č. O. S. V PRAZE.

Nevím, jestli uspokojím, však píšu jako Američan, jak pozorovatel pouhý. Byla neděle, na kliniku jsem tedy nemusel a také na pondělí udělal jsem si volno, jen abych vyhověl žádosti Tvé. V celku dojem již v neděli, dne 27. listopadu, byl co se mně dotýče jen velice příznivý. Poznal jsem, že v Sokolstvu českém jest již mnoho bratří a ku podivu i sester hojně, již v otázkách rovnoprávnosti žen a poměru Sokolstva vůči klerikálům i jednotám dělnickým měli své ustálené a rozhodné volné názory lidí naprosto pokrokových. Ano, mnozí, a to hlavně z Moravy nestěžovali ani tak na dělnické jednoty jako na klerikály, "Orlíky" jejich a postup Němců i vyslovovali jen politování jak klerikálové za každou cenu všude musí štváti, aby jen voda se kalila a spíše se lovilo . . . V sále pražské Sokolny bylo jako v úle a na galerii, kde jsem se konečně ocitl i hodně krásného pohlaví. Venku mlhavo a tu na bílém jevišti dosti světla, když starosta Dr. Scheiner zahajuje sjezd, či jak tady říkají plenární schůzi. Rozumí se, že vládní zástupce neschází a v příští chvíli již se rokuje, řeční a hlasuje. Ten ruch bych Vám všem přál vidět. Ta kázeň a ten pořádek naprostý. Strany poražené, když po třetí se hlasuje, předseda často zvoní a šum po "sále" se stupňuje přijímající porážku klidně a po sokolsku, sednou si a znovu do nového jdou boje. Bylo tu 730 delegátů. Jaký počet a jak povznášející byly chvíle toho sněmování. "Sokolstvo a politika" a "Sokolstvo a klerikální jednoty tělocvičné" byly dva body velice důležité a na druhý, jakž si chtěl dal jsem si pozor bedlivý. Zahajovací řeč starostova byl znamenitý výkon řečnický a po něm pak průběhem různých debat se jich vystřídal mnoho. Nežli přešlo se k jednacímu pořádku starosta přečetl následující:

"České Obci Sokolské! Drazí bratři! Vzpomínajíce obětí, přinesených Č. O. S. a jejími zástupci americkému Sokolstvu loňskou návštěvou, i lásky v míře vřehovaté, nám osvědčené, používáme příležitosti, kdy slovně zástupci z širých vlastí

českých shromážděni jsou na valném sjezdu, k vyjádření díků nejsrdečnějších. Zároveň prosíme, drazí bratři, abyste na tomto sjezdu pojednali o způsobu, kterým daly by se udržovati živější a vydatnější styky vzájemné, tak aby česká větve v Americe k radosti vaší i naší se stále zelenala. My naproti tomu opětuje náš slib, že vši mocí zasazovati se budeme o to, aby naše milá řeč zde v Americe se pěstovala a tříbila, aby i mládež naše, zde zrozená, nejen česky mluvila, i česky cítila. Na zdar valnému sjezdu Č. O. S. Za Nár. Jed. Sokol. ve Spojených Státech severoamerických, Karel E. Hrbek, starosta. Jan Černý, jednatel."

Ani nevíš, jak mi bylo. Těšil jsem se z této pozornosti našich a vzpomněl na domov. Však již na dlouho tu pobytu mému nebude, doporučuji listy do Německ jsem dostal, i doufám, že se po novém roce sejdem . . .

Starosta vzpomněl i úmrtí velikého ruského člověka Lva Nikolajeviče Tolstého a hned jedná se o změně stanov a volbě činovníků Č. O. S. Některé bratry změny neuspokojily, ale většina rozhodla. V odborech se začalo až odpůldne a tu "Sokolstvo a politika" jako bod první se probírá. Pro mně bylo zajímavé, protože zde politice rozumí se o hodně jináče, nežli u nás ve "wardě", aneb v "distriktu". Měli jste slyšet starého a přece ještě tak bystrého mluvčího Dr. Pippiha. Žasl jsem nad obraty v řeči jeho a znalosti věci. Resoluce jím navržená obstála docela a končí slovy: "Tak zůstane Sokolstvo věrno a oddáno práci sokolské i v ohledu politickém jedině pro celek národní", přijata za velikého rozruchu. Řečníků vystřídal se řada pro i proti. Z těch nejlépe se mi líbili Prágr, Harapát, Vaníček a Kalina. Však každý z mluvčích se přičiňoval o dobro celku a jestli se řeklo něco o frázi, o politických šplhacích a osobních cílech jedinců, hned usneseno, že na příště v tom ohledu bude se státi na stráži.

O bodu druhém chceš vědět nejvíce. Mohl bych podati lépe, kdybys byl oznámil mi dříve a získal jsem si legitimace ku stolku zpravodajskému. Takhle musím podat jen nejpádnější, pokud jsem vystihl. Bod "Sokolstvo a klerikální jednoty" byla otázka, jež působila jako jiskra. Tu jednání bylo nanejvýš zajímavé a proto co sám jsem neschytil vypisuji. Starosta Dr. Scheiner referoval, však hned jakmile resoluci přečetl, nastal šum a ruch, každý hlásil se o slovo, každý dožadoval se práva promluvití přímo a od plíc, že ta resoluce by měla "vyzněti" zrovna tak. Očekával jsem spor za sporem, tušil jsem, že ta svobodomyslnost českých bratří hodně se liší od naší americké, však čeho stal jsem se svědkem na jedné straně bylo pro mne sklamaním a na druhé opět těšilo, že již i zde bojovníků hojnost za uvolnění mysle a utužení ducha, vedle toho posilování těla na povznesení sil národa. Abyste měli obraz tohoto bodu co nejlepší, vypisuji, jak následuje, podle "Věstníku Sokolského", listu Č. O. S.:

"O poměru Sokolstva ku klerikálním jednotám tělocvičným.

Sokolstvo vykonávající úkol jemu národem svěřený, povznášení tělesných i mravních sil lidu českého, pečuje o to, aby na podkladě zvýšené zdravotnosti a zdatnosti tělesné umožnilo také a uspíšilo volný vývoj duševní mohutnosti českého člověka.

Má-li se tak díti způsobem přirozeným, dlužno v obou směrech těchto šesti individuálních schopností jednotlivce, jemuž tělocvična na jedné straně má poskytovat v rámci všeobecně uznané účelnosti eviků svobodné pole k všestrannému vývoji jeho tělesného organismu, ostatní pak spolkové zřízení možnost vypěstění a zachování svobodného přesvědčení mravního v mezích všeobecně uznaných zásad mravních.

Sledující zásady ty Sokolstvo vezdy šetřilo v řadách svých a hájilo volnost mravního přesvědčení jednotlivce at' po stránce nazírání sociálního či politického, neb hospodářského či náboženského, pokud odpovídá shora uvedeným požadavkům a národnímu poslání sokolskému, vyžadující od členstva

svého vedle vlastní bezúhonnosti mravní, ohled na přesvědčení druhých.

To platí tedy též o přesvědčení náboženském jednotlivce jako výronu jeho mravního názoru a s důrazem proto odmítáme uměle a strannicky sestrojené tvrzení, že v řadách našich podněcována jest nenávisť k náboženskému přesvědčení, a to tím spíše, že musíme se snažiti, aby náboženství stalo se soukromou záležitostí každého jednotlivce, jeho individuální mravní vyspělostí a poznáním pravdy se určující.

V poslední době vzmohly se v lidu našem proudy, jež používají náboženského smýšlení širokých vrstev ke strannickým účelům ve prospěch zájmů stavových, vyvolávají na podkladě náboženském rozmanité organizace, jimiž hledí domoci se vlivu na veřejné záležitosti a na život národní na úkor pravdy, osvěty a pokrokovosti jeho. (Klerikalismus.)

Snahy tyto čím dále, tím urputněji prováděné, snaží se podržiti důvěru našeho lidu v nejdůležitější instituce národní.

Tak i na podkladě nejapných lží v poslední době zakládají se spolky, t. zv. Orlů, stojících ve službách činitelů nám nepřátelských se zřejmým účelem, aby zlehčen byl význam a podlamováno působení jednot sokolských, proti kterým se podniká nemravná agitace a záštiplný na všech stranách boj. Celou touto činností poškozují jednoty Orlů v kořeni zájmy naše národní. Organizace jich je zbudována na zásadách, jež jsou protichůdný vývoji našeho národa, duchu národního sebevědomí, lidovosti a svobody svědomí z hnutí doh husitských a celého snažení doby obrodné plynoucích, a poškozují i tříští tak nejen jednotnost národa na venek, nýbrž porušuje také vnitřní ryzeš jeho češství.

Sokolstvo shromážděné na dnešním sjezdu prohlašuje znovu své stanovisko naprosté svobodomyšlnosti v otázce náboženského přesvědčení každého příslušníka svého, odsuzuje toto počínání strany klerikální vůbec, jemuž chce čeliti zvýšenou činností vlastní, soustavným šířením své práce a zvýšenou péčí o vzdělání a zušlechťení lidu českého. Do jednoty sokolské nebud' též přijímáni za členy příslušníci klerikálních spolků a ti, kdo snahám klerikálním vědomě slouží.

Vývody jednotlivých řečníků v krátkosti jsou tyto.

Zpravodaj dr. Scheiner: Sokolstvo je dnes nuceno zabývat se touto otázkou; je to s jeho strany pouze krok obrany. Proti němu organizovány jsou vášnivé katolické jednoty "Orlů". Příležitost by lákala promluvit o klerikalismu vůbec, ale k tomu jednak není času, jednak také věc se vymyká z mezí sokolské organizace. Je významno, že po letech sokolské práce, provázené z počátku posměchem a přezdívkami, používá se jejích výsledků a úspěchů k organizačním pokusům podobných spolků. Je to jen novým osvědčením významu, ceny a mravní síly základů, na nichž Sokolstvo bylo vybudováno. Zápas, který podnikáme s klerikálními jednotami, jest částí boje, do kterého vstupuje nový věk se starým, a poněvadž tělesná výchova jest částí novověkého názoru, že mravní výchova opírá se o tělesný rozvoj. Není to nahodilé. K tomu, co dnes vidíme ve snahách "Orlů", musilo dojít, neboť je to jen boj starého světa se světem novým, světa tmářství a úpadku se světem osvěty a svobodomyšlností hájeným Sokolstvem. Strana klerikální zneužila sokolské myšlenky k svým snahám a pomohla si lží, že prý Sokolstvo stojí proti náboženskému přesvědčení a že proto vylučuje ze svých řad katolíky. A lež tato byla rozšiřována nemravnou agitací, ba i s kazatelen, pomocí fondů, sebraných lidem — proti jeho vlastním zájmům, jeho osvobození z pout duševní poroby. A není lži, již by nebylo bývalo při tom proti Sokolstvu použito. Kdo zná, co práce a stálosti přesvědčení stojí udržeti naši věc na výši doby, co vše se podniká, ten ví, co oni podnikají, bude přesvědčen, že jejich úsilí nebude míti trvání a dosahu většího na nás. A bylo by to smutné, aby naše hesla byla zvrácena snahou politické strany. Ale zadržuje nás.

Jejich podvrtným dílem zadržuje se postup snahy, směřující k výchově lidu a zadržuje se volný vývoj obrodné my-

šlenky sokolské v národě. Je proto nutno, aby Sokolstvo dalo výraz svému přesvědčení, že je lží, tvrdí-li někdo, že staví se proti náboženskému přesvědčení jednotlivce.

Nesmí tak také činiti. Nesmějí býti zaměňovány cíle s prostředky. Věc naše dle Tyrše ke všem vrstvám se obrací — znamená výchovu všeho lidu. — Tuto výchovnou stránku mějme na mysli, a vylučme vše, čím by se okruh sok. myšlenky zužoval. Kdybychom se prohlásili pro určité strany ztratili bychom prostředky vychovati lid, který jest též v klerikálních spolecích, ale toho si právě máme všimati, a přesvědčovati jej. Jdeme dle Tolstého, kde jest tma, a ved' me k světlu. Nebylo by správně vylučovati někoho ani proto, že je členem klerikálního spolku, jako bylo žádáno. Sokolstvo vzdávalo by se tím svého výchovného poslání. Nebylo by ani demokratické, stavět kol sebe tak zed' duševních šlechticů. Spíláním a odstrkováním nikdo ještě nebyl přesvědčen o svém bludu. Celému národu patří Sokolstvo a má poslání celý národ vychovávat. A rozlučováním jen by byla poskytnuta klerikálům omluva a záminka k zakládání "Orlů". Jak postupovati? Hlásati jen příkrý boj znamenalo by vyzdvihovati věc, která není tak významnou. Nedejme heslo boj. Věc nepřátelská tím spíše upadne, čím správněji my budeme plniti svůj úkol.

Dr. Jandač (Rakovník): Navržená resoluce vyjadřuje stav nynější, třeba ji dáti výraz i do budoucna. Náboženské přesvědčení není dosud soukromou záležitostí každého jednotlivce. Bylo by, kdyby každý k němu přišel na základě poznání a pravdy. Ale u nás jest tomu jinak. — Přicházíme k němu tradicí, vírou a hlavně zvráceným školním vychováváním.

Navrhuje v tom smyslu doplněk resoluce.

Dr. Lad. Pluhař (Brno): V zhuštěné řeči, jednoduché formou však obsažné, načrtnul paralelu mezi Sokolstvem a Orelstvem. Sokolstvo pracuje na základě tělesné výchovy občanské rovnosti, pokroku a svobody k národní obrodě. Orelstvo nemá nic z těchto zásad. Tělesná výchova jest mu vedlejší, kdyby nemuseli, nehlásali by ji. Silný člověk jest sebevědomým, toho nemohou však potřebovat, žádají pokoru. Orelstvo vedeno jest výhradně hierarchií, není tu tedy občanské rovnosti, jdou proti pokroku a národu, neboť pán jest Řím a Vídeň.

Orli jsou jen obměna Knabenhortů a Jugendwehrů, s kterými si Vídeň na náš lid netroufá. Rozdíl mezi Sokolstvem a Orelstvem jest daleko hlubší než mezi Sokolstvem a dělnickými těloevičnými jednotami, které stojí aspoň na stanovisku pokroku.

Chrastina (Valašské Meziříčí): Orli jsou odnoží politické organizace. Ač jsou bez stanov, vše se jí mocí patronací kněžstva a úřadů mlčky povoluje. Pracují penězi, násilím, bojkotem. Členstvo orelské následkem toho se rekrutuje ze spodiny dělnické bez vyšších ideí, ale za to s nenávistí k Sokolstvu. Takových kádřů báti se netřeba. Moravské jednoty vypořádají se s Orelstvem samy.

Dr. Lipčík (Pardubice): Nemůžeme jít tak daleko, a bychom přijímali do Sokola členy klerikálních jednot. Přišla hodina, kdy musíme říci rozhodné slovo. Klerikál se nedá vychovávat. Nejsou tak nevinní, naopak jest nebezpečí, že nakazí nás. Jaké by byly důsledky, kdyby vyhraněný klerikál účastnil se našeho života? Navrhuje dodatek k resoluci, proti názoru referentovu: "Členem Sokola nemůže býti člen organizace klerikální."

Dr. Klumpar (Hradec Králové): Byl sklamán tím, co slyšel od referenta, sklamán Scheinerem na dobro, ve svém nitru rozladěn. Tak mírně nesmí být brány snahy klerikální "co je klerikál není k napravení". Navrhuje dodatek k resoluci: Člen klerikální jednoty nesmí býti přijat do Sokola. Nepovažujeme jej za bratra a Čecha.

Strejl (Hnidousy). To co je v resoluci ideálně řečeno, nedovedou si venkovské jednoty vyložit, nemají tolik inte-

ligence. Venku chtějí přímou odpověď. Co s inteligencí, která z prospěchářství koketuje s klerem. Tu nemůžeme vychovávat, ta by se nám poděkovala. Vychovávat klerikály nemožné, vysoká jejich inteligence využita k špatnému jest krajně nebezpečena. Toleranci mrzačíme zásady, nejsme důsledni.

Navrhuje dodatek k resoluci. V Sokole nesmí býti člen klerikální organizace a ten, kdo klerikálům přisluhuje.

Brutar. Nepřijímejte klerikály do jednot, odehovali bychom jim činovníky a evičitele.

Kerner. V odlišném názoru od většiny řečníků praví.— Příčiny vzrůstu kler. jednot nejsou jen Vídeň a Řím — nýbrž hlásání sociálního pokroku, spravedlnosti a zlepšení stavu širokých vrstev lidových jejich vůdci. Divně znějí tato hesla v ústech kaplanů, ale lid se neohlíží, kdo mluví, ale co mluví. Jejich spolky nejsou na slabých nohou. Tvůrci jejich přejí plnoprávnému rozvoji obanskému. V tom jest jejich úspěch. Veřejné evičení v Kroměříži působilo mohutně (ač s našimi se nedá srovnati). Ne ubíjením, nýbrž prací pro občanskou rovnost jako oni bojujeme proti nim.

Miškovský (Čes. Brod). Jest proti stanovisku dr. Scheinera. Resoluci otevřeli bychom dokořán dvěře tomu, čemu jsme se až dosud zpečovali dáti sankci.

Dr. Scheiner se brání. Nebylo mu porozuměno. Chee mít Sokolstvo ovládané zásadami, nezůstaňme při povrchu, nebud' me proti těm, kteří z nevědomosti nejsou našeho přesvědčení. Nezbraňujme, aby nás poznali. Zůstaňme zřízením pro všechny lid. Čte příslušný passus z Tyršových úvah "Věc naše jak se ku všem stavům obrací . . . atd." — Jeho stanovisko není ústupkem klerikalismu, chee aby Sokolstvo bylo sborem zásad. 90 proc. musel bych Vás vyloučit, neboť jednáte jiným způsobem tak jako oni, které chcete vyloučiti, a jest to z většiny jen svedený ubohý lid, který myslí, že jde za dobrem.

Dr. Smrčka (Olomouc). Od dob Tyrše poměry se změnily. Bije se do nás, nesmíme být bojácní, prohlásil. — Varujeme před nimi. Svedený lid vychováváti, ano, ale jejich generály, učitele, biskupy, chlebičkáře, protekcionáře, na ty svým vlivem nemůžeme a nechceme.

Avšak lid porovnává a posuzuje, kde čestnost a vlast. Klerikálové každého poklesku využijí k tupení celku. Poučení. Není třeba báti se Orlů, pořádáti vzdoroslavnosti, ale pracovati v jednotách, uvědomovati. Když se budeme držeti, lid k nám přilne. V tom smyslu doplňuje resoluci.

Br. Hodač. Jde o zápas dvou světů. Jeden jest český, druhý krajně mu odporuje a jde sám na kořen národa. V Čechách jest to hračka, ale na Moravě jde o českost Moravy. V dané chvíli bude třeba nechat všeho a věnovati se záchráně Sokolstva. Musíme tak učiniti z velkého smyslu dějin. Kde se lidu rádně vysvětlila dějinná souvislost obou názorů českého a římského, podařilo se Orly umlčet. Navrhuje v tom smyslu doplněk resoluce.

Stržílek — jest proti kajeníkům, přenesli by do Orlů, čemu se u nás naučili.

Jedlička (Sezemice). Každý kněz jest klerikál a pozor na ně, když jsou v jednotě, dovedou obratně podrývat.

Pavlík (Vinohrady). Varuje před vychováváním evičitelů pro Orly a dělnické jednoty.

Jaňour. Neplývejte s vylučováním.

Veber (Domažlice). Stojíme před těžkým problémem. Máme-li zůstatí všenárodním zřízením, nesmíme vylučovati katolicky smýšlejícího člověka, ale přispůsobiti jej společně národní disciplíně, představované sokolským programem. Souhlasí se Scheinerem.

Zelený (Polská Ostrava). Vývody Scheinera dotkly se ho z počátku trpně, po vysvětlení odpadá výtka. Říci já jsem protiklerikální, znamená odříci se společenských výhod, ano i rodiny. Není žádné jiné cesty.

(Dokončení.)

Jos. L. Voborský:

NĚKOLIK UPŘÍMNÝCH SLOV A POSUDKŮ.

Bratři!

Opět jeden rok uplynul se moře minulosti, opět nová kapitola naší činnosti, našich snah, tužeb, naší radosti a žalu a zklamání zanešena jest v knize našich zápisků.

Když jsem byl minulého roku poctěn Vámi úřadem Vašeho starosty, bylo mým největším přáním a snahou, abych zastával úřad ten ku spokojenosti všech členů, a staral jsem se, abych povinnosti své plnil co možno nejvěrněji. V mnohých případech nevyplnily se tužby mé, jak jsem očekával. Očekával jsem, že práce bude daleko účinnější se strany širšího členstva, že schůze budou více navštěvovány, a že členové bez rozdílu stáří napnou své síly a budou pracovati pro tento sbor, který si toho v plné míře zasluhuje.

Dříve nežli podám stručný přehled naší práce za tento rok, musím poznamenati, že i neúprosná morana zakosila mezi námi a dva naši bratři rozloučili se s námi navždy. Prvním byl M. Krásný, bývalý náš jednatel a evičící člen, dobrý, upřímný hoch; a druhým byl J. F. Ocásek, hudebník, který s námi často účinkoval z ochoty při našich zábavních večírkách. Budiž oběma země lehká. Při této zmínce musím poznamenati, aby si naši bratři vstoupili v paměť, že náš život jest příliš krátkým a že máme jeden druhého milovati jako bratra a nemáme mu život jeho znepříjemňovati a činiti mu hořkost. Život náš jest tak jako tak dosti krušným, proč tedy my bratři jednoho sboru nemáme státi při sobě. Zanechme tedy všeho osočování, pomluv a omlouvajme chyby svých spolubratrů, anebo osobním napomenutím napravme chybujiícího.

Tělocvik.

Největší snahou mou bylo, aby tělocvik náš pěstován byl dle stanov, a aby se věnovala náležitá pozornost naší mládeži, které přinášíme velké oběti a mohu říci směle, že tělocvičná škola jest správně vedena, že v tělocvičně jest velmi slušný počet členstva a že může sbor býti úplně spokojen s výsledky nabytými. Plzeňský Sokol jest snad jediným sokolským sborem ve Spojených Státech, který vynakládá na udržování tělocvičny velký obnos peněz každého roku. Máme schopného evičitele, který se stará o náležitou výchovu tělesnou naší mládeže a členstva a musím říci, že návštěva evičenců za poslední rok byla chvalitebnou a pokrok evičenců dobrý, což také svědčí a příčinnivostí našeho čilého náčelníka. Při tomto musím poznamenati, že příštím rokem budou odbývány župní závody a proto necht' se evičící vzhopí již nyní k tuhé práci, abychom je mohli uvítati po závodech jako hlavní vítěze.

Dobročinné příspěvky.

Plzeňský Sokol věnuje každoročně mnoho peněz na dobročinné účely, zejména na české svobodomyšlné školy. Při tom dovolím si poznamenati, že by bylo záhodno zamítnouti veškeré žádosti o podporu at' jakoukoliv vyjma podpory na sokolské účely a české svobodomyšlné školství. To jsou naše účely přesně v naší konstituci vytčené a když je budeme prováděti dle toho, vykonali jsme mnoho pro naši národnost zde v této zemi a nikdo nám nesmí vytýkati, že jiné účely nepodporujeme.

Zábavy soukromé.

Plzeňský Sokol pořádal letos následující zábavy soukromé:

1. Večírek na udílení diplomů vítězům z hlavních závodů. Zábava sice malá, ale srdečná a doporučoval bych více podobných malých soukromých večírků.

2. Večírek, pořádaný sborem důvěrníků za příčinou zahájení tělocvičné činnosti po prázdninách. Pozvání byli činovníci od jiných sokolských jednot a výsledek byl velice dobrý, neboť předneseny byly různé náhledy a návrhy, jež mohou sloužiti ku prospěchu našim sokolským jednotám.

2. *Večírek na udělení cen Sokolům, Sokolkám, žačkám a žákům za nejpilnější návštěvu ve cvičení.* Mohu říci, že zavedení toto vzpružilo více činnost v tělocvičně.

Zábavy veřejné.

Sbor pořádal tento rok dva maskární plesy, které se setkaly s dobrým úspěchem po stránce finanční, za což zasluhuje výbor uznání.

Veřejná cvičení.

Sbor pořádal dvě veřejná cvičení, a sice jedno Sokolů a Sokolek a druhé cvičení žactva. Obě cvičení setkala se s úplným zdarem, což svědčilo o náležitě plni cvičitele a náčelníka.

Přednášky.

Sbor pořádal tři přednášky letos, a sice:

1. Přednáška Mangassariana, která byla navštívena obstojně, ač návštěva mohla být lepší vzhledem k tematiku který si řečník vyvolil.

2. Přednáška Dra. Jičínského. Tato přednáška byla velice slabě navštívena, což jest politování hodné, uváží-li se, že Dr. Jičínský přednášel o tělocviku a jeho účincích. Mne velice zabolelo, že členové nepřišli v plném počtu, jak se očekávalo. Sokolové jsou nebo mají být pokrokoví lidé a mají si všimati všeho, co směřuje ku zlepšení našich poměrů, co směřuje k našemu vzdělání a poučení.

3. Přednáška E. St. Vráze. Tato přednáška byla velice četně navštívena. Byla sice pořádána na risiko pana Vráze, ale pod protektorátem Plzeňského Sokola. Pan Vráz slíbil, že za odměnu činnosti Sboru uspořádá nám přednášku úplně zdarma o naší vlasti.

Base-ball.

Sbor má ve svém středu dobrou míčovou četou, která hraje vždy ve středu v době zimní, takže Sokolové mají příležitost k účasti se, aniž by zanedbávali cvičení. Četa dostala letos první championát.

Taneční škola.

Sbor pořádá taneční školu každou neděli večer při slušné návštěvě. Společnost jest také slušná a dobře se chová, jak jsem se sám přesvědčil. Výtěžek z této jest slušný. Já sice podobné zábavy nikdy nedoporučoval u sokolského sboru, ale uváží-li se, že musíme vydělávati peníze na umoření dluhu a jelikož výdělek jest poctivě nabytý a tanec částečně spadá do tělocviku, nenamítal jsem ničeho proti tomu. Výbor zábavní stará se o vzorný pořádek.

Rízení budovy.

Musím říci, že nynější jednatel stará se všemožně, aby pořádek v budově byl ten nejlepší, tak aby odpovídala všem požadavkům a pověsti a dobrého jména Plzeňského Sokola. Dnes se může směle říci, že Plzeňský Sokol má nejvzornější řízenou budovu ze všech spolků budovy vlastníci. Výrok tento pravím na základě všech zkušeností s jinými našimi jednatelem v budově. Že jednatel se některým zdá příkrým, nemá se mu vykládati ve zlé, neboť jemu záleží na pořádku v budově a sbor důvěrníků pravidla a smlouvu s ním přísně vymáhá.

Tábor, Camp.

Sbor pořádal letošního roku opět tábor ve starém místě v Michigan, který se setkal více nežli s dobrým zdarem, začtež máme děkovati jenom našemu starému Babkovi za jeho vzorné a spořádané vedení. Co dobra přináší tento kemp, vědí všichni ti, kteří jej navštěvují. Doporučuji pořádní těchto kempů každého roku.

Sbor důvěrníků.

Sbor důvěrníků sestává vesměs z dobrých Sokolů, věrných pracovníků, jímž leží dobro Plzeňského Sokola na srdci. Všichni se starají o prospěch této budovy a hledí, aby finanční výsledek byl ten nejlepší. Musím říci, že zejména náš starý pracovník Josef Babka zasluhuje úplného uznání za svou nezištnou práci ve sboru důvěrníků. I ostatní jako Pecha, Klans, Charvát, Fiala a Baumel se všemožně činí.

Dodatek.

Tento rok, co jsem sloužil Vám jako starosta, uplynul pro mne dosti rychle a já jsem se vynasnažil, abych Vám, bratři, sloužil věrně a spravedlivě, a musím říci, že se mi dostalo podpory od spolubratří úředníků, kteří hleděli práci mou usnadniti. Že širší členstvo zůstalo ve mnoha případech netečně, nezazlívám jim, neboť neznám příčiny. Ale tolik musím říci, že pakli chcete bratři, aby Vaši úředníci mohli s chutí pracovati, že musíte všichni státi při nich a jíti s nimi, jinak práce jednotlivce zůstane nepovšimnuta. Mým přáním bylo vždy, abych veškeré rozmýšlky urovnal po dobrém bez zatahování jich do sboru, ač v některých případech se mi to nepodařilo.

Jestliže jsem v něčem pochybil nestalo se to mou vinou nebo přehálením, nýbrž okolnostmi, které se činovníkům často v cestu kladou.

Ku konci musím Vám ještě jednou poděkovati za Vaši úplnou důvěru ve mne a vyzývám tímto nové úřadnictvo, aby i to konalo své povinnosti jako my jsme to činili a vyzývám členy k větší činnosti sborové a pak až se opět za rok shledáme, můžeme si směle říci, že jsme vykonali své povinnosti čestně.

Na zdar!

Josef L. Voborský, Váš starosta.

Chicago, dne 22. prosince 1910.

Marie Novotná:

ŽENA V SOKOLSTVU.

Dnes, kdy již v Čechách uznává se rovnocenost ženy, kde Sokolka tolik jako bratr její Sokol nebude nezajímavou si uvědomiti, že u nás tady v české Americe, již v těch dobách prvotních žena v Sokolstvu stála věrně po boku muže, bratra a junáka i borce. Čtete jen dějiny T. J. S. v St. Louis, Mo., a tu již roku 1865 první zmínka děje se o mládeži obého pohlaví a cvičení, však vlastní odborů Sokolek nacházíme teprve později a to v New Yorku, Chicagu, Milwaukee, St. Louisu a Clevelandu a jinde. Dnes pak kde není odboru Sokolek, kde česká žena, česká děva a deuruška naše by neuvěřila, zdálo by se nám, že jednota sokolská není ani úplnou i připomeneme-li sobě jen tak poněkud všech těch úspěchů o veřejných vystoupeních sokolských a N. J. S. zvláště, připomeneme-li si veliké Coliseum v Chicagu, vystoupení o světové v Chicagu, práci našich v Madison Square Garden v New Yorku, velice čestné zastoupení česko-amerických Sokolek v Praze o posledním sletu a dokonalý jejich úspěch, potěšíme se, jako opět na divné nám bude, proč rozmach věci naší není daleko pronikavější.

Zde panuje proti tělocviku ženy předsudek, tam opět žena ještě upí ve spárech pověry a lži a jinde si myslí pořád ještě, že my ubohé patříme jen do kuchyně a za kamna. A my toho všeho nedbajíce přec jen jdeme svou cestou a připomínajíc sobě slov zakladatelů našich, kteří o každého českého člověka utužení pečovali bez rozdílu, demokraticky a za plné rovnosti, pracujeme v těch našich odborech a co hlavního skoro všude a hlavně na prospěch našich jednot, podporujeme utužené rámě bratra Sokola, aby k lepšímu se měl vzletu. V každé práci národní, finanční, mravní i ve cvičirných stojíme věrně po boku mužů a od sjezdu N. J. S. v St. Louisu, Mo., kdy nám úplná rovnoprávnost byla zaručena, že ani s tím "ženským volebním právem", o němž se toho nyní tolik napovídá a napíše nebude tak zle. Jeť na nás viděti, máme vše a přec zůstáváme doma, nepodílíme se

Práce v tělocvičně.

Nedělejte z cvičíren mučírny!

Bratři, sledující technické články v "Sokole Americkém", vědí, jak často varovali jsme před spleťtými cviky při cvičeních veřejných, jimiž se útlé děti "producírují", jak odsuzovali jsme a stále odsuzujeme složité cviky, jimiž jsou děti v pravém slova smyslu mořeny v cvičebních hodinách. Ale až posud nebyli jsme s to docílit žádané nápravy — až posud četní cvičitelé své ctižádosti obětují zdraví dětí, jich péči svěřené, až posud v mnohých kruzích zdráhají se doznati, že stává jakési "tělocvičné hygieny" a to jen proto, že v dobách, když oni do tělocvičných hodin chodili, jejich cvičitelům ani nenapadlo nějakých hygienických pravidel šetřiti.

Dr. Robert Fischer, řídící oddělení fyziologického, anatomického a hygienického v tělocvičném semináři v Indianapolisu, ve své jedné přednášce pravil:

"Složité cviky pořadové, jaké vidáváme v tělocvičnách, krásné cviky rejovité, s jakými shledáváme se při veřejných cvičeních, nelze ani dosti přísně odsouditi; nemají žádné ceny se stanoviska fyziologického a vyžadují přílišného duševního napjetí. Jediným účelem jich jest vyvolati potlesk pro cvi-

čící a jejich učitele. Čas nácvikem ztrávený jest časem zmařeným. Dítě stráví pět hodin ve školní světnici, kde přetíženo jest duševní prací, jde do tělocvičny, a zde na místě čilých, osvěžujících cvičení, na místě hraní, jest duch jeho znovu napínán spleťtými cviky pořadovými, těžkými sestavami cviků prostných, reji. Zdravý rozum již sám neměl by trpěti takové vyučování. Na místě udaných cvičení měli bychom dáti dětem cviky, které ony mohou prováděti více méně automaticky, kterými zaměstnají svalstvo a nenapínají čivní soustavu. — Cviky, které ducha obveselí, vyvolají pocity radosti, měly by státi v čele tělocvičného programu . . ."

Potud dr. Fischer. Není tomu dávno, co na tomto místě jsme poukazovali na čtyřdobé složité cviky prostné pro cvičební večery útlých dětí, v každém téměř čísle klademe důraz na to, že s osvěžením tělesným musí ruku v ruce kráčet obveselení, osvěžení duševní — ale my rádi zůstáváme hluchými tam, kde k nám mluví Čech. Proto uvádíme úsudek odborníka cizince, v naději, že snad slovům jeho věnováno bude více pozornosti, — že jeho úsudek bude míti více u nás váhy. Sokolové s větším zájmem přijímají pokyny, pocházející-li od cizince. Někde to musí být Francouz, jinde Němec — ale cizinec to být musí. ě.

Cvičení stojů nožných i kročňých.

Bedlivého pozorovatele bítí musí do očí při každém našem veřejném vystoupení až hříšně nedbalé provádění různých stojů, tak jako by těmto v hodinách cvičebních ani cvičeno nebylo. At' shledáváme se s různými postoji při obyčejných prostných, při cvicích tanečních, kde by měly polohy nohou právě vynikati přesností, uhlazeností, at' vidíme je při cvičeních kůžely, vždy zříme tentýž nedostatek: kde jedny cvičenky provádějí stoj nožný, tam druhé zaujímají stoj kročňý a některé dokonce zaujímají takový postoj, že byli bychom v rozpacích, kam jej zařaditi. Druhou nepěknou vadou bývá, že návraty do stoje špatného prováděny jsou možno-li ještě nedbaleji, způsobem zcela libovolným, a četné cvičenky jako by stoj špatný vůbec ani neznaly.

Vezmeme-li v úvahu tu okolnost, že Sokolky vynikají větší ctižádostí, prováděti veškeré jim přidělené cviky vzorně, pak viniti musíme jen bratry cvičitele, že cvikům těmto nevěnují v hodinách cvičebních dosti pozornosti a proto se

také stává, že mnohá Sokolka, která třeba po delší dobu tělocvičnu navštěvuje, nezná rozdílu mezi postojem nožným a kročňým a při prostných zaujme postoj libovolný — který není ani stojem kročňým, ani nožným.

Abychom tyto nedostatky odstranili, nutno cvikům stojů věnovati více pozornosti i mimo cvičení prostná. Svoláme-li si cvičenky do řady, provádíme s nimi vždy několik cviků průpravných. Cviky tyto nejsou nikdy stejny, aby hodiny cvičební nepůsobily jednotvárností. I příklady, které tuto uvádíme, aby jmenované postoje vzorně nacvičeny byly, netřeba probírat v hodině každé, ale možno je střídati s cviky jinými, jako jsou průpravné cviky pro cvičení kroků, cvičení kroku pochodového, různé pohyby nohou pro cviky taneční, atd. V řadu čelném vždy cviky ty vzorněji nacvičíme, poněvať cvičenky mohou lépe viděti vzor, jaký jim dává cvičitel a on opět může lépe přehlédnouti, zdali každá cvičenka naznačený cvik provádí správně. Aby ale ani toto nacvičová-

ní cviků nožných a kročných nestalo se příliš jednotvárným, unavujícím, což odejímá cvičení obliby, provádíme cviky ty různými způsoby, čímž zájem o cviky stále zvyšujeme. Podáme zde některé ukázky cviků těch, a bratr cvičitel necht' vřadí je do svého rozvrhu tak, jak se mu nejlépe hodí.

První cvičení provádí cvičenky v čelném řadu; základní postavení, stoj spatný, ruce spojeny ve výši ramen, krajní cvičenky kladou volně paže v zad (obr. 1.).

I.

1. Stoj přednožný v levo — jedna! stoj spatný — dvě!

(Cvičitel přesvědčí se, zdali cvičenky postoj ten vzorně provádějí dříve, nežli velí "stoj spatný". Váha těla spočívá na noze stojné — koleno nohy evičné napjato, nárt pěkně odehnutý a špička jen lehce půdy se dotýká. Nedovolujeme předklánění těla, neb nachylování hlavy ku předu. Příčná poloha trupu i hlavy nesmí být v nejmenším porušena.)

2. Stoj přednožný v l. i pr. střídavě — teď! 1, 2, 3, 4, a tak dále.

3. Stoj zánožný (provádět tímto způsobem).

4. V pravo (l.) v bok! — zadní ruce na ramena předních — teď! — (V zástupu provádíme stoje únožné, v l., p., střídavě.)

5. V pr. (l.) čelem, ruce opět spojit. Stoj přednož. v l. i pr. zevnitř. (Předpokládáme, že jsou známy br. cvičitelům polohy zevnitř i dovnitř, proto je blíže neobjasňujeme.)

6. Stoj v pr. i l. v zad zevnitř.

7. Stoj nožné v pr. i l. v před dovnitř. (Noha v kolenně napjatá.)

8. Stoj nožné v pravo i levo v zad dovnitř.

II.

(Čelný řad, ruce spojeny.)

1. Stoj předkročný v levo — teď!

(Cvičinky vykročí v levo, při čemž váha těla spočívá stejně na obou nohou. Hlava hrdě vzpřímena, hled v před upjat, hrudník vypnut, obě nohy celou šlápí spočívají na zemi.)

2. Totéž v pravo.

3. Po obratu v pr. (l.) v bok, stoje úkročné. (Stoje kročné evičíme volnějším tempem a evičíme-li je při hudbě, počítáme: Stoj předkročný 1—2 (výdrž), stoj spatný 3—4. Stoj předkročné zevnitř i dovnitř, zákročné zevnitř i dovnitř.

Pozn. Po těchto dvou cvičeních, již cvičenky mohou býti dostatečně s oběma cviky obeznámeny a mohou kterýkoliv evik provést pouze na povel.

III.

(Čelný řad. Stoj nožné a kročné střídavě.)

1. Stoj přednožný v levo a pravo střídavě 1, 2, 3, 4, na každou dobu jeden evik; opakovat dvakrát do 8 dob.

2. Stoj předkročný v levo 1—2 (výdržet dvě doby) a stoj spatný 3—4; totéž v pravo 5—6, 7—8.

3. Opakovat cvičení 1. a 2. střídavě, každé osm dob. (Spůsobem tímto cvičenky tím více si s rozdílem eviků těch seznamují.)

Opakujeme všemi shora uvedenými směry, vzad, stranou, vpřed do- i zevnitř, vzad do- i zevnitř.

IV.

(Stoje kročné a nožné v jedné sestavě.)

1. Stoj předkročný v levo 1! Stoj přednožný v pravo dvě! Návrat v zákl. post. na 3, 4! Opakovat libovolný počet dob. —

2. Totéž, ale počínat v pravo — a pak evičit v l. a pr. střídavě.

3. Stoj zákročný v levo 1, stoj zánožný v pr. 2, základní post. 3, 4 (v pr., l., střídavě).

4. Stoj předkročný v l. zevnitř 1, stoj přednožný v pravo dovnitř 2, návrat v zákl. post. 3, 4.

5. Opáčně a střídavě.

6. Stoj zákročný v levo zevnitř 1, stoj zánožný v pravo dovnitř 2, zákl. post. 3, 4. Opáčně a střídavě.

7. Stoj předkročný v levo dovnitř 1, stoj přednožný v pravo zevnitř 2, zákl. post. 3, 4.

8. Opáčně a střídavě.

9. a 10. Opakovat cvičení 7. a 8. ale stoje zákročné dovnitř, nožné zevnitř.

(Veškeré cviky tyto provádíme v čelném řadu, při čemž cvičenky mají ruce spojeny ve výši ramen, jak naznačeno na obrázku 1.)

V.

(V čelném řadu cvičenky odpočítané jsou na první a druhé. Zákl. post. stoj spatný, ruce v zad.)

1. První: Stoj zákročný v levo 1, stoj zánožný v pravo 2, zákl. post. 3 4. — Druhý: Stoj předkročný v levo 1, stoj přednožný v pravo 2, zákl. post. 3 a 4. (Totéž, ale počínat stoje kročným v pravo.)

2. Opáčně, t. j. první evičí v před, druhé v zad.

3. Cvičení 1. a 2. střídavě, t. j. první evičí v pr. i l. střídavě v zad 8 dob; druhé v pr. i l. střídavě v před 8 dob. Následující 8 dob evičí první v před, a druhé v zad.

4. První: Stoj předkročný v levo zevnitř — druhé: stoj zákročný v pravo zevnitř 1! (Obr. 2.) — První: stoj přednožný v pravo dovnitř; druhé: stoj zánožný v levo dovnitř 2! (Obr. 3.) Zákl. post. 3, 4. (Na 2. dobu octnou se první cvičenky před prvními, po návratu v zákl. post. jsou opět v čelném řadu.)

5. Opakovat evič. 4. opáčně.

6. Cvičení 4. a 5. střídavě.

(Cvičinky obrátí v zástup v pravo v bok.)

7. První: Stoj úkročný v pravo 1, stoj přednožný v levo dovnitř 2, zákl. post. 3, 4. Druhý: Stoj úkročný v levo 1, stoj přednožný v pravo dovnitř 2, zákl. post. 3, 4.

8. Cvičení 7. střídavě.

9. První: Stoj zákročný v pravo zevnitř 1, (Obr. 4.), stoj zánožný v levo dovnitř 2, (Obr. 5.), zákl. post. 3, 4. — Druhý: Stoj předkročný v levo zevnitř 1, (Obr. 4.), Stoj přednožný v pravo dovnitř 2, (Obr. 5.), zákl. post. 3, 4. (Na 2. dobu stojí cvičenky vedle sebe ve dvojicích. Druhý na levé, první na pravé straně.)

10. Opakovat cvičení 9. střídavě.

VI.

Cheeme-li nabýti ještě větší rozmanitosti v průpravných cvičeních těchto, můžeme prováděti je různodobě, a sice:

První vydrží každou polohu 2 doby, takže cvičení v pravo evičí 8 dob a v levo 8 dob; dohromady 16 dob. Druhý evičí totéž, ale každé cvičení jednu dobu, takže evičí v levo, v pravo, v levo, v pravo 16 dob. Načež si cvičení vymění. K této metodě můžeme se uchýliti, cheeme-li opakovati cviky počáteční a tak dodati jim jakýsi náter novoty.

VII.

Možno cviky ty spojití též s cviky s místa, a sice:

Čtyři kroky v před, počínaje pravou, 1, 2, 3, 4. Stoj přednožný v levo 5, přednožný v pravo 6, návrat v zákl. post. 7, 8. Opakovat, ale počínáme kroky pravou a postoj levou. Tímto způsobem možno procvičiti veškeré s hora uvedené cviky.

Spojiti lze též s cviky pořadovými, a sice: Zátoče ve čtveřicích (4 doby), neb osmičích (8 dob), a cviky na místě 4 neb 8 dob. Čtveřice neb osmice zatočí v čelný řad a evičíme uvedené cviky v čelném řadu, atd., atd.

Těchto několik příkladů stačí jako ukázka, jak jednoduché cviky možno stále a stále různými způsoby evičiti, aniž bychom častým opakováním jich cvičenky unavovali. Naopak činíme cviky stále zábavnějšími a při tom docílíme, že cviky ty stanou se evičenkám tak přirozenými, že netřeba jim při těžších sestavách prostných již tolik pozornosti věnovati.

Cvičení skoků.

(Dokončení.)

d) Skoky na místě s obraty.

(Ruce v bok.)

1. Výpon 1, podřep 2, výskok 3, doskok do dřepu 4.
2. Opakovat 1. s $\frac{1}{2}$ obratem v l.
3. S půl obratem v pravo.
4. S celým obratem v levo.
5. S celým obratem v pravo.
6. Opakovat 1, 2, 3, 4, a 5. s roznožením při výskoku a snožit před doskokem.

(Cviky tyto provádíme za tím účelem, aby cvičenci při skoku a zejména doskoku naučili se ovládati náležitě tělo své.)

e) Skoky s místa a s obraty.

1. Výpon 1, podřep 2, předskok 3, doskok 4.
2. Totéž úskok na pravo — na levo — na zad (záskok.)
3. Opakovat s $\frac{1}{2}$ i celými obraty.
4. Opakovat s roznožením a snožením v letu.

f) Cvičení skoků s pohyby nohou i paží.

1. Předp. výpon 1, zapažit podřep 2, vzpažit výskok 3, doskok do dřepu a upažit vzhůru 4! (při tomto upažení šikmo vzhůru obrátí cvičenci vždy ruce do polohy dlanní. (Viz obr. 1. v minulém čísle.)

(Obraz 2.)

2. Předp. a výpon 1, zapažit a podřep 2, předskok 3, doskok do dřepu a vzpažit vzhůru 4.

3. Předpažit stoj přednožný v l. 1, zapažit a stoj zánožný v l. 2, předpažit prudkým přednožením předskok 3, (v letu pravá přinoží), doskok do dřepu a upažit vzhůru 4.

4. Totéž v pravo.

5. Zapažit podřep 1, předpažit výpon 2, zapažit a záskok 3, doskok do dřepu a upažit vzhůru 4.

6. Upažit na levo, stoj únožný v levo 1, dolním obloukem upažit na pravo stoj skřížný v l. v zadu 2, (obr. 2.), upažit na levo a s prudkým unožením v levo úskok na levo 3, doskok do dřepu a upažit vzhůru 4.

7. Opáčně.

g) Opakovat cviky f) s obraty.**h) Cvičení f) s podpory ležmo:**

1. Opakovat cvičení 1. 1, 2, 3, 4. podpor dřepmo 5, podpor ležmo (za rukama) 6. podp. dřepmo 7, zákl. post. 8.
2. Cvičení 2. s podp. ležmo roznožmo.
3. Cvičení 3., ale na 6. dobu klik v podporu ležmo a zanožit v levo.

4. Zanožením v pravo.

5. Cvičení 6. s odp. ležmo stranou (v levo).

6. Opáčně.

- e) Opakovat: cvičení h) ale skoky s obraty.

Pozn.: Cviky těmito může vyplnit br. evičitel několik hodin, t. j. provést eviky dle toho, jaké eviky předcházely: evičíme-li na koze, pak evičíme po této eviky paží; evičíme-li kterékoliv nářadí visové neb podporové, neb evičíme-li kuželi, při nichž jsme nohy dosti neprocvičili, pak probíráme eviky nohou; a když eviky tak ovládáme, že skoky s pohyby paží i nohou dobře provádíme, pak evičíme je na místě prostných anebo vřaditi je můžeme mezi prostná. Ale pozor: evičíme málo a vše co nacvičíme, at' provedeno jest bezvadně — vzorně, jinak eviky postrádají ceny. č.

Cvičitel'ský běh.**O TĚLOCVIČNĚ SOUSTAVĚ.**

(Pokračování.)

Klopení, odcylování i kroužení lze prováděti:

1. stejně, t. j. obě záručí eviči totéž souborně;
2. střídavě, kdy jedno koná pohyb za druhým.

4. **Točení předloktí** jest jiný způsob doprovodu: paže se točí kolem své osy — pohyb se koná v lokti — ruka mění při tom polohy: dlanní, paleovou, hřbetní, malíkovou.

5. **Hmítání** jest doprovodný pohyb celou paží v kterékoli poloze: nahoru — dolů, zevnitř — dovnitř.

Jako doprovodný pohyb uvádí se i takový pohyb kružný, který opisujeme nataženou paží kolem určité původní polohy paže. Takovémuto pohybu říkáme **kroužení paže** kolem určité polohy.

2. Výrže trupu.

Jako v každé poloze natažené paže, tak lze i v kterékoli poloze trupu vyčkati určitou dobu. Doprovodů se však zde neužívá, ježto nejsou esthetickými.

3. Výdrže nohou.

Doprovody jsou podobny jako při výdržích paží:

- a) klopení chodidla,
- b) odcylování chodidla,
- c) kroužení (zanártím),
- d) otáčení nohy v kolenním kloubu,
- e) hmítání nohy natažené (sídlo pohybu kloub kyčelní),
- f) kroužení nohy kolem určité polohy.

III. Obraty.

Obratem rozumíme otáčení těla kolem jeho podélné osy, při čemž chodidla mění svou původní polohu.

Konáme $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{1}$ i $\frac{2}{1}$ (dvojný) obraty dle toho, jak (o kolik stupňů) jsme se otočili z původního postavení.

1. **Čtvrtobrat** ($\frac{1}{4}$) v pravo — v levo odvrácením se o 45° od původního postavení, čímž přijdeme v postavení: **na pravo, na levo, v příč.**

2. **Půlobrat** ($\frac{1}{2}$) v pr. — v l. odvrácením o 90° od původního postavení a přijdeme jím do postavení: **v pravo — v levo v bok.**

3. **Celý obrat** ($\frac{1}{1}$) v pravo nebo v levo odvrácením o 180° — čímž přijdeme čelem tam, kde byla dřív záda; koná se na povel: "čelem v zad".

4. **Dvojný obrat** ($\frac{2}{1}$) v pr. nebo v l.; otočivše se o 360° , vracíme se do původního postavení.

IV. Poskoky.

Poskoky jmenujeme skoky prosté, prováděné: 1. na místě (výskok), 2. s místa.

Konáme je: 1. jednonož, 2. obounož.

Dle toho, je-li míra skoku vyšší či nižší, jmenujeme je: 1. povýš, 2. poníž.

Poskoky provádíme nejen ve stoj spatném, ale i v jiných postojích.

Konáme je **buď** z téhož postoje do téhož postoje (tedy beze změny postoje) **nebo** měníme poskokem postoj (se zmé-

nou postojte). Nepřipojuje-li se k poskokům pohyb paží, dáváme ruce v bok nebo je spojíme v zadu.

Poskoky prováděné s místa jsou vlastně prostná s místa a patří by až do tohoto druhu prostných; k vůli úplnosti a jasnosti zmiňujeme se o nich zde. Jsou to:

1. předskok, }
2. záskok, } poskoky
3. úskok na pr., } rovné.
4. úskok na l., }
5. předskok na pr., }
6. předskok na l., } poskoky
7. záskok na pr., } příčné.
8. záskok na l., }

V. Postoje a jejich změny.

Postojem vůbec rozumíme polohu trupu i nohou nejen v poměru k sobě, ale i k zemi.

Dle toho pak, jakou polohu zaujímá celé tělo k oběma nohám, dělíme postoje na:

1. postoje vzpřímené,
2. postoje sehnuté,
3. postoje úpolnické.

1. Postoje vzpřímené jsou ty, při nichž nohy jsou napjaty, trup vzpřímen, chodidla buď celou délkou nebo špičkou se dotýkají země.

Slovem „**stoj**“ rozumíme určitou polohu chodidel.

Dlužno tudíž činit rozdíl mezi slovem „**postoj**“, které se vztahuje k celému tělu, a mezi slovem „**stoj**“, jež určuje postavení chodidel.

Základní postavení, totiž stoj spatný, nohy napjaté, trup vzpřímen, sluje **vztyk**. (Pozor na rozdíl: vztyk — vzpřím):

Vztykem jmenujeme nejen polohu těla dříve uvedenou, ale i každý návrat z **postoje sehnutého** v **postoj vzpřímený** (**vzpřím** je návrat ze sklonu ve vzpřímenou polohu trupu).

Chodidla jsou obvykle ve stoji:

1. **Spatném**, t. j. paty u sebe a špičky od sebe vzdálenost chodidla.

Setkáváme se ještě s jinými polohami chodidel; to jsou:

2. **Stoj rozpatný** (sprstný — svěrný), kdy jsou špičky u sebe a paty od sebe.

3. **Stoj spojný**, kde jsou chodidla po celé délce u sebe.

4. **Stoj měrný**, když jedno chodidlo je postaveno patou těsně před špičku druhého chodidla ve stejném směru — případně jedna noha skřížně před nebo za druhou; pak je to stoj

5. **skřížný**, a to v pravo v před — v levo v zad, v pravo v zad — v levo v před.

6. **Stoj přímý** (rozptylný — přímoúhlý), kdy ze stoje spatného uchýlíme chodidla od sebe do úhlu přímého, tak že se dotýkají jen paty.

7. **Sraz**, kdy jedno chodidlo stojí kolmo ke druhému první noha patou ve výkroji nohy druhé. Je to základní postavení k postojům úpolnickým.

Státí můžeme nejen na plném chodidle, na špičkách — ale i na patách; přejdeme-li ze stoje na plných chodidlech do stoje na špičkách; zoveme stoj ten: **výponem**. Výpon je možným ve všech stojích i postojích.

Postoje vzpřímené dělíme na:

1. **Stoje kročné**, jež povstávají, suneme-li jednu nohu v před, v zad, stranou tak, že celým chodidlem spočine na zemi. Obě nohy jsou tu napjaty, tíže tělesná spočívá na obou.

Dle toho, jakým směrem jsme nohu sunuli, rozeznáváme stoji:

1. předkročný, 2. zákročný, 3. úkročný,
- rovné stoje kročné—pravou, levou,
4. předkroč. zevnitř—dovnitř, 5. zákroč. zevnitř—dovnitř
- příčné stoje kročné—pravou, levou.

2. **Stoje nožné**, při nichž s místa se sunoucí noha je napjata, spočívající toliko špičkou chodidla na zemi — noha oporná ovšem stojí na plném chodidle.

Jsou rovněž:

1. přednožný, 2. zánožný, 3. únožný,
- rovné stoje nožné—v pravo, v levo,
4. přednožný zevnitř—dovnitř, 5. zánožný, zevn.—dovn.
- příčné stoje nožné—v pravo, v levo.

Suneme-li nohu v před, v zad, stranou — případně dovnitř nebo zevnitř — a postavíme-li ji na celé chodidlo tak, že váhu těla na ni přeneseme a druhou nohu pak postavíme na špičku — přešli jsme ve **stoj výkročný** čili vykonali jsme **krok v před**, v zad, stranou — případně dovnitř a zevnitř.

Dle toho jmenujeme stoj ten:

1. výkročný v před, 2. výkročný v zad, 3. výkročný stranou—pravou, levou, atd.

Stoj rozkročný povstává, poskočíme-li, v letu nohy od sebe oddálíme a doskočíme na celá chodidla. Můžeme do něho přijít i sunem některé nohy stranou.

Stoj roznožný vzniká podobným způsobem — jenže doskočíme na špičky.

Stoje tyto konáme: 1. v před, 2. v zad, 3. stranou, 4. zevnitř, 5. dovnitř, určující je blíže tím, že udáme, která noha má tím či oním způsobem přejít v postoj, na př. stoj rozkročný v pravo v před.

Mluvíme-li o stojích kročných a nožných, vyrozumíváme tím — konáme-li je o těle vzpřímeném — nejen polohu chodidla, ale i celého těla — a tu jedině v tomto případě zaměňujeme název **postoj za stoj**.

2. Postoje sehnuté.

Postoje sehnuté jsou ony, při nichž jedna nebo dvě nohy jsou pokrčeny. Chodidla mohou být v různých stojích: ve stoji spatném, — ve výponu — stoji kročném — nožném a pod. Dle toho, krčíme-li jednu nebo obě nohy, konáme je **jednonož** nebo **obounož**.

Postoje sehnuté jsou tyto:

1. **Podřep**: a) jednonož, b) obounož.

Podřep jednonož konáme tak, že noha vykonávající podřep přejde do výponu a v koleně se mírně ohne, pokrčí — druhou nohou pak přecházíme v určitý stoj nebo polohu. Abychom jasně určili, jak chceme podřep provést, uvedeme, kterou nohu krčíme a která přichází v některý stoj nebo polohu; na př. podřep pravou — přednožit levou, atd.

Podřep obounož provádíme tak, že pokrčíme obě nohy mírně v kolenou, jsme-li ve stoji spatném, přejdeme do výponu, kolena oddálíme. Cvičíme ho i ve všech ostatních stojích; na př. ve stoji úkročném v pravo, atd.

Jak v podřepu jednonož, tak v podřepu obounož je trup vztyčen.

2. **Dřep**. Konáme ho: 1. obounož, 2. jednonož.

Při dřepu **obounož** ohnou se silně nohy v kolenou tak, že paty, jež jsou u sebe, se až dotýkají hýždí, trup je vzpřímen, kolena od sebe. Obvykle jsme ve výponu. Lze ho cvičit i v různých stojích a postojích, jak lze viděti v různých skupinách.

Dřep jednonož konáme týž způsobem jako dřep obounož, noha druhá pak přechází v určitě polohy nebo dotýká se chodidlem země různým způsobem.

Aby dřep byl jasně určen, pojmenujeme nejen nohu v dřepu, ale i nohu druhou; na př. dřep pravou — unožit levou.

3. **Klek**. Cvičí se: 1. obounož, 2. jednonož.

Klek obounož bývá uplatněn v různých skupinách.

V **klek jednonož** (poklek) přejdeme buď: sunutím nohy, jež má pokleknouti, v zad (klek na př. v pravo v zad) nebo posunem druhé v před (při kleku v pr. v před suneme levou nohu v před).

(Pokračování.)

mnohdy ani na práci nejpronikavější jednotlivých jednot našich a pokud se týče svobodomyšlnosti, poučení a osvětové práce nekonáme ještě dost, jak bychom měly. Na přednáškách jednotami pořádaných ku naší radosti však vždy více nás poměrně, nežli Sokolů. Tolik se všude uznává a o veřejných číslu našeho pořadu obvykle ona Sokolů skoro vždycky zastíní. Upřít nám nelze, jako zase dá se ještě hodně vyčíst tomu našemu úboru cvičebnímu, těm našim mašličkám a šněrovačkám i různým ozdůbkám, jež ne a nemůžeme odložit ani, když jsme ukazovatelkami . . . Nu, však mně rozumíte a tu jen třeba připomenouti sobě, jak vznikly i ty odbory české, jak sestry tam se tuží, jsouce v mnohém nám vzory . . .

Dovol proto, bratře pořadateli, zasáhnou-li do pramenů českých na naše poučení a povzbuzení, jak následuje:

“Krátko za sebou vznikly v letech sedmdesátých minulého století první dva ženské spolky, oba směřovatelně razící dráhu nové myšlenky duševního i společenského povznesení české ženy.

R. 1869 založen “Tělocvičný spolek paní a dívek českých” a r. 1871 “Ženský výrobní spolek český”.

Čtyřicet let je doba příliš krátká v dějinách lidstva a národa, ale dlouhá, velice dlouhá v dějinách spolku, zejména v dějinách ženského spolku v Čechách.

Když před čtyřiceti lety první Sokolky české sešly se k první valné schůzi, snad samy ani netušily, jak hluboce zasáhne tělocvičný spolek jimi založený v život české ženy, co znamenati bude činnost jeho pro její duševní obrození i společenské povznesení. Povážíme-li, jak nesnadno ještě i dnes rází si cestu spravedlivé požadavky žen, toužících po zrovnocnění ženy s mužem, pohlížíme v hlubokém obdivu a s pravou vděčností jak ku geniálnímu původci této myšlenky, dru. Mir. Tyršovi, tak i ku zakladatelkám a prvním horlivým pracovnicím, k nimž náleží Kat. Fugnerová, Karolina Světlá, Žofie Podlipská, Smetanová, Mil. Furová, T. Nebeská, Emilie Macháčeková, Kat. Hořínková, Karol. Marešová, Anna Ptáčeková a mnohé jiné, kteréž sice opustily již své čety, aby se odebraly na věčnost, ale zůstaly jim své nadšení, svou lásku k ideálům, za kterými spolek šel a spěje do dnes.

Založení Tělocvičného spolku paní a dívek pražských spadá do doby plné národnostního i politického rozruchu. Myšlenka na založení prvního spolku ženského v Čechách vzklíčila krátce po založení pražské tělocvičné jednoty Sokol, ale přes to, že vznikla ve vedoucích kruzích mateřské jednoty, zůstala ještě dlouho neuskutečněna. Teprve rok sedmý po založení pražské jednoty, v roce 1869 podařilo se doktoru Miroslavu Tyršovi seskupiti kolem paní Kateřiny Fugnerové, manželky nezapomenutelného zakladatele Sokola, několik vynikajících žen tehdejší pražské společnosti české. — Společně s těmito ženami položil Tyrš pevný základ k prvnímu ženskému tělocvičnému spolku v Čechách. Dne 23. července r. 1869 sešly se k vyzvání dra. Miroslava Tyrše ve výborovně tělocvičny pražského Sokola dámy: Kateřina Fugnerová, Žofie Podlipská, Anna Srbová, Terezie Nebeská, Kleměna Hanušová a Kateřina Hořínková. Na poradě těchto žen, již zahájil a vedl sám Tyrš usneseno založiti ženský tělocvičný spolek a nazvati jej “Tělocvičný spolek paní a dívek pražských”, jenž úředním povolením ze dne 29. září r. 1869 vešel v život.

V ustavující valné schůzi Žofie Podlipská právem poukázala, že se sice již mnohé zkoušelo na poli ženské činnosti, ale že většina toho zůstala vězet v polovičitosti, ztroskotavši se o úskalí, jimiž jest ženě projíti, než se dostane na svoje nové a přirozené dráhy. Na těchto drahách má se státi člověkem a mužem rovnou, ale zůstati musí při tom ženou. Nesmí tedy jednati stůj co stůj otrocky nebo pohodlně dle vzorů mužských, nýbrž přirozeně a samostatně, tak, jak toho vyžadují poměry její ženskosti.

Spolek záhy činnost svou rozvíjel za hranice svých vlastních cvičebních síní.

Tak již roku 1873 dal podnět k zavádění ženských ošetřovatelek nemocných ze stavu občanského, r. 1874 začal cvičiti žactvo v obecné škole u Štěpána, od r. 1877 do r. 1887 pěstován léčebný tělocvik orthopaedický za dozoru lékařského, r. 1890 založeno letní cvičiště a tím i první hřiště pražské; záhy také zahájeny cvičební kursy pro cvičitelky a již r. 1876 vyšlo z nich první ženské cvičitelské družstvo, jímž položen základ k pěstování tělocviku na školách ženských, zahájeny přednášky v městech venkovských a přikročeno k zakládání odborů, r. 1897 bylo jich 25, a myšlenka nabývala stále více půdy, takže roku 1907 vystoupilo na veřejném cvičení sletu všesokolského 2400 cvičících žen.

Jisto jest, že v žádných poměrech a na žádném místě, kde žena dosud pracovala na svých emancipačních snahách, nemůže s takovou hrdostí a smělostí a s takovou jistotou poukázati na to, co vykonala na cestě, jež jí byla vytčena veleduchy humanismu a krásna a vůdci národa, jako žena v Sokolstvu.

Nikde jinde nepojil se její význam s rozmachem síly národní, sociální a kulturní v tak nerozlučný symbol našeho života, budoucnosti a práva jako zde, kde její místo posvětil vědecký duch Tyršův, který viděl cestu její vytčenu už tenkrát, kdy žena ani netušila, že by měla poslání ve velikém zápase našeho národa za volnost a rovnocennost mezi národy ostatními. — Nechce tím býti řečeno, že ostatní snahy ženy — národní i sociální — jsou podružné vůči snahám ženy v Sokolstvu, ale je tím manifestován důkaz, že žena v Sokolstvu byla první, která položila základ k celému ženskému obrodnému hnutí, právě proto, že zároveň s ním položila do půdy lidskosti důkaz jasný, zdravé síly svého určení a důkaz své schopnosti raziti cestu tam, kudy dosud nikdo nešel, ale která vede přímo k cíli a vítězství národa.”

L. J. Palda:

TĚLOCVIK A POMĚRY HOSPODÁŘSKÉ.

Vývoj je nejhlavnějším zákonem přírody. On je kořenem a korunou všeho života. Všechno se vyvíjí, stoupá, roste a rozkládá. Podmínečně a souměrně. Nejkrásněji a nejspokojivěji vidíme to na rostlinách. Jeden stupeň druhému dává podnět a vždy ve shodě či souměru s předchozím. Od vyklíčení až po květ a ovoce. U bytostí života krátkého vidíme opakovati se ten postup vývoje či vyspívání, takže můžeme s naprostou určitostí říci co objeví se teď a co potom. Jinak u bytostí velkého rozsahu a neznámé délky života. I ony se vyvíjí, neb nemohou vymknouti se z moci všeovládajícího zákona; ale stupně vývoje jejich můžeme jen na základě známosti předchozích tušiti, předpokládati, domýšleti se jich, nikoli předvídati. O budoucnosti jejich nevíme nic určitého, postrádajíce proto příkladu či vzoru. Velikou takovou bytostí, tělesem ústrojným, je lidská společnost. My víme teď s naprostou určitostí, že společnost lidská tvoří organický celek a vyvíjí se jako všechny bytosti jiné od tvarů jednoduchých ve složitější, dokonalejší a krásnější. Po stránce venkovní i vnitřní, tedy tělesné i duševní. Společenské tvary jsou projevem tělesným a řády, jimiž společnost lidská se spravuje a řídí, jsou zase projevem duševním. Společnost lidská má tedy tělo i mysl, jako všichni jednotlivci, z nichž se skládá. My známe postup vývoje jednotlivců. Víme, kde začíná, jak postupuje, potom klesá a končí. Avšak o lidské společnosti, jako celku tu známost nemáme, poněvadž schází nám příkladu. Nemáme zápisů ani sdělení žádného, jestli kdy už stávalo naší společnosti podobné těleso a jak se vyvíjelo? Jaký byl vrchol jeho vývoje, úpadek a zánik? To jsou otázky nezodpovědělé. Tu jsme ve tmách. My víme jen, že společnost lidská

se vyvíjí, neb o tom podává nám důkaz její známá minulost. Dle minulosti vystihujeme jaksi směr jejího vývoje a předpokládáme i jeho cíl; ale to je vše. My nevíme jak daleko už jsme pokročili ku cíli konečnému, který společnost lidská, co bytost vývojná, mítí musí, jako všechny bytosti jiné; leč to je nám známo, že vývoj její děje se podmíněně, ve shodě s danými stavy a v souměru povšechném, kde jedno odpovídá proměnám druhého, či přispůsobuje se jim, nic jinak než jako ve všem ostatním životě. Každý stupeň je otcem stupně druhého s novými podmínkami životními, jimž musí se vyhovět. Co nebylo potřebou včera, stává se, obrazně řečeno, nutností zítřka, která někdy dříve, jindy zase později se projeví.

Po tomto důvodu, který za nutný jsem považoval, přikročím ku vlastnímu předmětu mého článku. Rozpíšu se o potřebě těloeviku po stránce národohospodářské. Na důkladný výklad bylo by potřebí hodně více místa, než jaké mi vyhrazeno v tomto čísle. Budu však hledět, abych i v nutné stručnosti vyřídil svůj úkol srozumitelně.

Umělý těloevik, v tom kterém způsobu, provozoval se od nepaměti. Pro okrasu, okázalost i výdělek. Jednotlivci v tomto ohledu dosahovali až závratné vycvičenosti a úžasné síly. Rytířstvo středověké cvičilo se pro zápasy, jednak k vůli potřebě v neustálých půtkách a válkách, jakož i na ustrašení vydíraných a zotročovaných poddaných, jimž této výhody dopráno nebylo. Avšak potřeba umělého a soustavného těloeviku v širokých třídách lidových nejvila se nikterak nutnou, poněvadž lidé při svých povoláních, různé pohyby tělesné, uvádějí aspoň každou důležitou část těla ve cvik, konati museli, často až do přemožení. Těmto ubožákům, pracujícím těžce od východu slunce až do západu a namože i přes něj, bylo pro zdraví jejich daleko více třeba odpočinku, než dalšího cviku sebe umělejšího neb soustavnějšího. Hnutí ve prospěch soustavného těloeviku pro lid, neb poněkud širší jeho kruhy, vzniklo teprve, když společnost lidská vstoupila na půdu kapitalistické soustavy hospodářské: zavedením výroby rozdělené a strojové, kteráž s mnohými zly sobě vlastními přinesla také ulehčení práce a celkově i více volnosti pro všechny lid. Rozdělením práce a používáním strojů při výrobě, nejen že námahy tělesné značně ubylo, ale ona obmezila se jen na jisté výkony, které třeba sloužily vývoji některé části těla, ale jiné zůstávaly bez cviku a uváděly v zakrnění. Při práci ruční a nerozdělené, kdy každý jednotlivec vykonával celý svůj úkol — dílo hotové — dostávalo se příležitosti ku vývinu všeho svalstva, neb aspoň přibližně všeho; kdežto nyní, kdy každý koná jen určitou část výrobku anebo pouze běžící stroj obsluhuje, stojí neb sedě, ostává větší část těla jeho v nehybu a odsuzuje se ku zakrnění. Užíváním všech našich mohutností, at' tělesných či duchovních, rozvíjí se tyto, sílí a zdátňují; jiné nepoužíváním zase klesají a hynou. Jaké plemeno dala by nám v koncích nynější soustava hospodářská, se svými stroji a rozdělenou prací?! Až rmutno a děsivo si domýšleti. O to hůře, že všeliké stroje zatlačují i práci rolnickou do pozadí a pomalu budou rolníci také jen, v sedě neb stoje, vykonávat díla svá. Co za práci zdravou, když nepřeháněnou, bylo, řekněme, mláčen! Za zpěvu a taktu přímo hudebního, mlátilo se do rozvázaných a rozhozených snopů, aby celé tělo jásalo osvěžujícím evikem a těšilo se i na tu nejchudší potravu, v náhradu za práci vykonanou. To vše přestalo. Při mláčení stroji se lidé sice také unaví, ale jak? To není žádné přirovnání. Proto můžeme směle říci, že za nynějšího způsobu povšechné výroby, nedostává se lidem pro zdraví a sílu a souměrné rozvinutí těla potřebného eviku. Kde ho tedy vzít? O to postarala se, ve své utajené prozřetelnosti, sama přirozenost společenského tělesa. Dnes nevíme jak nazvat tu moc, která vývoj člověčenství řídí a o potřeby jeho se stará. Pud v malém smyslu, ani rozum v malém smyslu to není. Je to jakýsi moc-

nější činitel, snad podobný oběma, pudu i rozumu, ale přeci daleko jiný. A ten za věas vnutil dotčeným jednotlivcům pochopení potřeby povšechného a soustavného těloeviku. Snad oni sami na počátku ani nepoznávali v plném rozsahu nesmírnou důležitost těloeviku v budoucnosti; nevěděli jak nalahavou potřebou stane se vlivy hospodářskými pro udržení a prospívání lidského plémě, a přeci s neúnavnou horlivostí o zavedení jeho se zasazovali. Zdaž není to významné? Oni stali se posly pokračujícího lidstva, aby učili ho vykonávání povinností, jež budoucnost mu chystala a ukládala.

Teď nemůže už býti sporu o důležitosti a potřebě soustavného těloeviku v celé moderní společnosti lidské, neb hospodářské poměry činí ho naprostou nutností. Nejedná se více o okrasu, okázalost ani výdělek plynoucí z umělého těloeviku, ale o zachování zdraví, síly a zdatnosti plemene. Soustavný těloevik stává se zrovna tak nalahavou potřebou jako správné vyživování těla, neb bez něho upadlo by ve zkázu a s ním i jeho mysl.

Lidé nedostatečným a nesouměrným užíváním svalstva svého zakrňovali by na těle, stávali se znenáhla druhem nedochůdat — slaboduchých a bezmocných. Po této stránce je soustavný těloevik hotovou spásou člověčenstva, jejímuž určení, rok od roku, jak pokračovati bude rozvoj národohospodářský, vlivem mechaniky a techniky, víc a více rozumět se bude. Není ještě daleka doba, kdy nejen naplní se heslo, co Čech to Sokol, ale rozšíří se na všechny lidi, aby znamenalo, co člověk to Sokol. Ale potom ovšem nebude to žádnou zásluhou, neb každý bude cvičit pro své osobní dobro a zachování zdravého a zdatného plemene. My Čechové, s tohoto stanoviska — nehledě ani na mravní stránku našeho Sokolstva — musíme si nejen blahopřátí, ale i býti hrdi na to, že v této veliké a spásonosné snaze, nejsme poslední mezi národy, naopak mezi těmi nejprřednějšími. Takže stáváme se v tomto ohledu učiteli národů a dobýváme si o pokrok jejich trvalou zásluhu.

Jos. C. Stuchlík:

ZA TU NAŠÍ NEVĚRU.

V kulturním zápasu dogmatické víry s nevěrou, v boji tmy se světlem, pověry s rozumem, — všichni ti, kdož jsou nerozhodní, neteční a opatrní, všichni prospěcháři, obojživelníci a tichošlápkové, schovávají se za hliněnou modlu "snášlivosti" náboženské. Pokud tato modla bude i námi nevěrci respektována, pokud i my před ní hlavu skláněti budeme, místo abychom ji s piedestalu svrhli a lidu ukázali, že uhnětena jest z bláta, — potud veškeré snahy naše nedoznají pronikavějšího úspěchu.

Bud' me tvrdými, neustupnými. Církve v této "svobodné" zemi jsou ve svých žádostech a choutkách čím dále tím nestydatější; vnikají do škol, do státních úřadů, soudů; jeví nezřízenou touhu po samod'erzaví, chtěly by mítí vše co vidí. Tím vypovídají nám boj, a v boji tom neštítí se používati zbraní nejnhusnějších jako udavačství, denunce a špiclovství. Jedná se tedy o naši kůži, musíme se bít — přestávají ohledy, přestává shovívavost, snášlivost. Boj jest boj, budeme-li potřebovat, nebudeme potírat. Tohle přece může být každému z nás jasno. Usilují-li zpátečníci o naše umlčení, postavme se k obraně; máme předem jednu výhodu: že nebojujeme za žold, nýbrž spontánně a se zápalem každý za vlastnictví svého ducha. Dýchavičné dušinky mezi námi mohou mítí tu útěchu, že vedeme stále ještě boj ochranný. A tu je jisto, že před žádným tribunalem světa nebudeme obžalováni, že jsme překročili dovolené meze sebeobran, když ubijeme nepřítel, který všemi silami snaží se o naše bezživotí. Obrana nevyklučuje právě ofensivy. Nejsme snad přece těmi, kteří nastavují druhou tvář, když na jednu dostali políček.

Snášlivým jest z pravidla ten, kdo nedovede se mužně postavit ku své obraně. Přihlédneme jen: Inteligent s ná-

těrem modernosti, jenž ve svém nitru o ničem není přesvědčen a nic nechce, je snášenlivý. Člověk, jenž se bojí kritiky svých myšlenek, je snášenlivý. Otrok, jenž zbaběle přes lepší své přesvědčení všemu přisvědčuje, jenž vidí vše bílou a říká, že je černá, protože za černou ji prohlásila ta neb ona autorita, je snášenlivý. Loutka bez temperamentu, bez nadšení, je snášenlivá. Člověk nikdy krásný, nikdy mužný, je snášenlivý. — Tedy jen vymítní z toho našeho středu vše, co hlásá "snášenlivost" k výbojnému a lstivému nepříteli. Ve světě myšlenkovém jest stálý boj zárukou pokroku a jen při pokroku možno budovati nové hodnoty mravní a sociální. To jest nezvratná pravda, nemusím ji pro Sokolstvo zvláště dotvrzovati výroky Tyršovými.

Avšak kdyby i nebylo "církve bojující" nemohli bychom býti snášenlivými, znamenalo by to podeceňování lidské hlouposti a ta je, žel, stále ještě oceánem nesmírné hlouposti; sebe hloupější myšlenka nějakého zbrklého sektáře, všeliké to unitářství, česko-bratrství atd. získá v lidu našem řady stoupenců — budeme-li k tomu přihlížeti se založenými rukama.

A dále, vtírají se mezi nás apoštolové kultu velkých slov, mluví o "Duchu Vsemíru", "Bytosti Nevyzkoumatelné", "Věčné Spravedlnosti" a podobným nesmyslu — vše s velkými písmeny počátečními — za nimiž skrývá se ignorance a stará pověra. Tito lidé se svou metafysikou, s ústy plnými samých "thésí, antithésí a synthésí", se svou problematickou svobodomyšlností, jsou nebezpečnější než se domníváme. Vyvolávají u nedosti pevných, do věci plně nezasvěcených svobodářů pochybnosti, vzbuzují nedůvěru k neochvějným pravdám vědeckým, kazí a matou nazírání naturalistické. Býti k tomuto druhu poloklerikálních "filosofů" snášenlivým, bylo by hýčkat křečku v hedvábných poduškách, za krátko by prskal a kousal na všechny strany. Když Laplace k tomu, aby vypracoval pochopení hvězdné soustavy, neměl zapotřebí hypotézy "boha" a ještě méně "velkých slov", obejdeme se i my bez nějaké "Idee Svrchované". Nám plně postačí exaktní věda, obeznamující nás, jaká forma žití ve společnosti přispívá nejvíce ku zveličování summy štěstí lidského a která nás poučuje, který z útvarů, jež lidskost vytvořila v dobách minulých a které ještě dnes, dovoluje této summě štěstí stále se zveličovati, rozšiřovati a vždy více a více siliti.

Pseudo-svobodomyšlnost šimrající trochu k Vatikánu a koketující při tom s reformovanými církvemi a sektami, jest zhoubnější než zjevný katolicismus. My nerozumíme Volné Myšlenky jinak, než jako myšlenky, která jediným gestem poráží všechna dogmatická náboženství a která zároveň potírá škodlivou moc privilegií v oboru politickém a moc kapitálu v oboru hospodářském.

Proto jen žádnou nemístnou snášenlivost; odmítejme námluvy samozvaných tribunů a tribunků usilujících smířiti vědu s vírou, nemlme a nepřihlížejme lhostejně k budování nového otroctví. Nás nesmí zmámiti obdobný protiklerikální záchvat podezřelý a pochybný svobodomyšlnosti, my chceme novým lidským pravdám dopomoci k úplnému vítězství a to státi se může jen bezohledným bojem za tu naši nevěru.

Franta Jirásek:

JAKŽ Z PÉRA VYTRYSKLO.

Byl jsem požádán br. pořadatelem, abych zdědil bratřím všem proč a jak jsem přilnul, s pýchou a hrdostí ku věci a myšlence sokolské! Vím, že jsem nevykonal ještě mnoho a své poslání sokolské docela, a jen chei, **když se mě naskytla teprv příležitost** přiložiti ruce k práci započaté. Ale, když má býti, tož zde jest na povzbuzení všech nás i posilu bratří, sester, čtenářů... Narodil jsem se 11. ledna 1882 v Doubravce u Týna n. Vltavou v Čechách a po roce usadili jsme se ve městě jmenovaném. Navštěvoval jsem obecní a měšťanskou školu, avšak největší láskou již tehdy lnul jsem

k tělocviku, v čemž mě podporoval učitel, kterýž náčelníkem byl Sokola Týnského, br. Vác. Hlaváč. Jako hochu 10-letému stala se mě nehoda, skočil jsem se stromu 10 stop vysokého a zlámal si nohu. Což mělo za následek, že po 2 měsících beze hnutí ležeti musel jsem, což pro mě velkým trestem bylo, avšak nemělo horších následků. A neodstrašilo mě také před budoucností! Ve věku 14. jak většina hochů z českého Jihu, dán jsem byl do učení do Vídně na řemeslo krejčovské, což osudem slabých hochů bývá a takým jsem byl též. Ač v učení nabyt jsem dosti velkých zkušeností, přec jedinou radostí mou, i přes tresty a zákazy mistrovi, bylo zacvičiti si mezi sokolským dorostem v tělocvičně ve Škole Komenského v 10. okrese vídeňském. Tam jsem v tělocviku pokročil a v 18 letech do řad Sokolstva zařaděn byl. Velice působivý vliv na utvrzení myšlenky sokolské měly na mě různé ty pouliční šarvátky, jako učeďníka tak již Sokola, s německými Turnery, kteří rozbíjeli nám veřejná vystoupení, tělocvičny, protestní schůze za české školství atd. Obyčejně špatně pochodili. Ta ohrožovaná národnost česká byla první příčinou již v začátcích, že vyšel jsem z ní jako zocelený Čech a Sokol. Když slavil jsem svůj první vstup do řad Sokola, jako člen Těl. Jed. Sokol Týrš v 15. okrese vídeňském, byl dnem pro mně posvátným a radostným. Byl jsem přijat před šikem sokolským a ukládal mě na srdce br. náčelník Tomáš Hroníček, čím mám býti a jaké povinnosti Sokolstvo volají. Slova jeho tehdy utkvěla v mysli mé a přísahal jsem, že taký budu. Prvním národním svátkem a otužení myšlenky za cílem vytknutým byl IV. slet všesokolský 1901 v Praze. Viděl jsem na té naší sokolské Olympiádě ty tisíce tisíců se bujících junáků a sester, dorostu a dítek. Myšlenka se teprve vzhála a počala hořeti! Jaká tu radost z povinnosti dobrovolné a kázně sokolské! Jako borec v I. oddělení vyšel jsem 27. a obdržel diplom. V roce 1902 účastnil jsem se sletu ve Lvově v Haliči, zájezdu do naší Moravě, Hodovína, Uherského Hradiště, do Čech, Chrudími, Pardubic, Českých Budějovic atd. Rok později v rodném městě svém zastáváje nemocného otce navštěvuji cvičení tamního Sokola a uvádím po letech teprvé slova svého milého dřívějšího učitele a náčel. br. Hlaváče ve skutek se svými spolužáky. Stále opakovali slova, co prý se stalo ze slabého nepatrného hošíka, všichni se divili jak tělesná výchova sokolská mně prospívá. Jest prý "silný jinoch pružný a elektrický", byla slova br. náčelníka, který vždy již jako chlapec mně do cvičení pobádal. V roce tom zemřel otec, hned na to odveden jsem byl k vojsku na 3 leta. Však mi ale na žádost matčinu, protože právě i druhý bratr byl vojákem, doba služby byla zmenšena na dobu 8 neděl. Lhůtu tu jsem si odsloužil v Praze, kde zároveň jako voják přes zákazy vojenské navštěvoval jsem pilně cvičení Sokola Vršovického, kde jsem byl přijat s neobyčejnou radostí. Po službě vojenské vydal jsem se do Vídně, pak do Bavor, do Norimberku, kde pilně jsem cvičil s bratřími a pak po sezoně odjíždím do Wiesbadenu, do Hagu v Holandsku, kde však není Sokola. Touže po cvičení spěchám mezi bratry zpět do Němec do Hamburku, kde malá, ale za to čilá jednota. V Hamburku přiměl jsem též tamější Poláky, aby se sjednotili a utvořili Sokola, což se mě též konečně podařilo. Svolal jsem je do schůze naší jednoty, vysvětlil jsem jim poslání Sokolstva a směr náš a cíl, a oni nadšení velkou myšlenkou se též po boku našem srazili. Sokol Polský založen, náradí námi zdarma půjčováno, a s díky jejich a prosbou, abych jako zakladatel přijal náčelnictví, jsem vyhověl a s radostí přijal. Po 5 měsících vystoupili jsme za pomoci Sokola našeho na veřejnost. Stalo se s velkým úspěchem. Hned potom odhodlal jsem se podívat do Ameriky. Stalo se skutkem a 28. května 1905 přibyv do přístavu newyorského, stal jsem se hned činným členem tamní jednoty. Za 3 měsíce účastnil jsem se závodů mimořádných, z nichž jsem vyšel jako první v druhém oddělení. Za

krátký čas přijeli moji drazí ze staré vlasti a usadili jsme se společně v Newarku, N. J. a tu ovšem přestoupil jsem k T. J. S. v Newarku. Po druhém roku opět v závodech Župy Východní v Newarku první ceny dobývám. Snad pro přímou povahu svou stával jsem se pojednou na Východě jaksi neoblíbeným, a konečně i terčem závisti pro své snahy po svatém poslání sokolském a svou obětavost i přičinění. Na vzdor tomu však dobyl jsem jednotě své a české soustavě I. Championát v "Amer. Atlet. Unii" a získal přední místo, porazil jsem naše soupeře Němce, kteří championát po 4 leta pevně drželi. Pak účastnil jsem se za New York I. sletu chicagského a vydobyl přebornictví pro svou jednotu v prvním oddělení. Nechci stěžovati na řady naše, ale rád bych byl, abychom lépe pochopili co nám ještě schází! A tu tolik musím podotknouti, že snad proto, že jsem byl "zelený" a nedávno z Čech přijatý byl jsem jaksi předmětem závisti hochů tamnějších i mnohých starších pracovníků, protože svým přičiněním porazil jsem bratra dříve lepšího. Nedopustil jsem se žádného přestupku sice, ale v očích jejich přece. Co ještě do dnes mně v srdci bolí! Stalo se snad, že před zraky cizími zastupoval jsem našeho Sokola a dobyl místo vždy nej přednější? A to bolelo! Vždyť, prosím, nebylo mi popřáno ani místa člena evičitelského sboru posl. jmenovaného. Byl jsem klidným a čekal zdali přec jen budu povolán, a nebyl. Bratři sud'těž, jest správné a žel stává se ve více jednotách našich. Nebylo mě popřáno, abych nabyl technického vzdělání úplně. Víím, že tam byli členové, kteří nevěděli, co jest to výmyk aneb mety. Víím dobře, proč jsem nebyl povolán, tušilo se, že bych prolomil skálu, která se již začala bořit. A tak opustil jsem vše a vzdálil, abych na vše zapoměl a po práci lepší toužil. Smutná věc, bratři. Kdybych nebyl býval nabyl myšlenku sokolskou v Čechách, zde málem by ze mě se vyhnala. Bratři, taková práce jest smutná a podávám jen čtenářům všem, pro příklad, aby odhodili závisti a nesváry, které tu a tam vyskytují se a podali si ruce k nové práci! Přistupujeme ku Svazu Českého Sokolstva v Americe a pracujeme společně k vytknutým si cílům! A tu ještě jednou kladu všem bratřím na srdce, aby více si všímali těch jinoců českých přistěhovaleckých. Věnujme jim více péče, vzdělání, neboť v nich spočívá sice pro budoucnost naši nejlepší. Snad mají ten kabátec "zelený", snad se nevyrovná třeba tvému! Ale ta česká srdece jejich přec bijí nej lépe a v těch jest naše spása naší mládeže. Stále sobě stěžujeme, že ještě nejsme na té vysoké měřítku, kde jsme měli býti. Proč nás nepřibývá, ač jinoců a druhůk nám stará vlast zasílá sem hojnost. Jsme namnoze vůči nim moc tvrdí, a nevšímaví. Tož napravme a volejme k nim: mužové a jinoši čeští, proč stojíte opodál, ženy a dívky české, proč váháte? Proč vzdalujete se toho sokolského tábora bratří a sester a dítek, v němž bez rozdílu stavu, tuží se mládež statečná, nalézajíce tu radost a sílu, pravdu a krásu svého života! Zde ten Sokol je náš ráj, srdce kam se utíkáme, zde útulek, v němž při zdatné práci tělesné též volnost mysle oceníme a ducha povznášíme. Bud'me svorní, utvořme jeden Svaz Sokolský v tomto roce, neboť ve spojení síla a spása všech nás bez rozdílu!

Josef Buřata:

ZNĚLKY TEXASSKÉ.

Tak Vy modří hoši jdu se na Vás podívat z toho tábora červených — či šedých. Nu já nepřestal nikdy býti Vaším, neb ta rudá košile, třeba to byla garibaldická, nedělala u mne nikdy Sokola, třeba že byla s pojmem Sokolství téměř srostlá. Náležím tedy do toho tábora červených co člen, platím tam příspěvky, ale orgán nedostávám. Tu u Vás členem nejsem, ale "Sokol Americký" mne dochází pravidelně. Snad nechť mnozí, abych četl ty jejich vývody, proč jsou červení lepší, než ti modří a chť mi tím ušetřiti zlosti. Nu díky za ten bratrský soucit.

Z tábora Vašeho jsem přešel do druhého, poněvadž se mi to tam zdálo češtější, abych řekl sokolštější, ale brzy jsem nahlédl, že to bylo jen zdání. Ta mládež u nás drmolila angličtinu tak dobře jako v Plzeňském Sokole a čím dále to bylo horší. V poslední době, kdy jsem ještě v Chicagu meškal, již jsem viděl, že v tom není rozdílu žádného. S přibývajícím dorostem přibývalo i angličtiny, a to nejen mezi žactvem, ale i mezi členy. Nač si tedy vymýšleti přednosti, když jich ve skutečnosti nestává? Proto spojme se a bud'me Sokoly — at' na náš národ patří!

Kdo by to byl řekl, že v tom našem hověším Texasu vězí duch sokolský? Já se tady potloukám již na 24. rok, viděl a slyšel jsem tu ledacos, ale že by tu bylo tolik přívrženců sokolské myšlenky, o tom se mi ani nezdálo. A vidíte, hoši, za probuzení toho ducha sokolského máme co děkovati jen "příteli" Haiduškovi. Týž do toho dřímajícího Sokolstva po texassku kopnul a ono se honem probudilo. Také 'kys Rundus mu statečně napomáhal tím kopáním buditi Sokoly a hned to šlo párem veseleji. Tu v Ennis, tam v Galvestonu, v Taylor, Shiner, Granger a jinde se ti kopnutí ozvali a již těch národních "ftáků" bylo kolik krdělů. A hoši se drží, aspoň na tom "Dni Čechoslovanů ve Wacu" ukázali, co je Sokolství. Ta kánata jsou sice ještě neopeřená, ale bylo na nich viděti, že se chystají ku vzletu. Jen výevik v chůzi jim chybí. Za to ti celí Sokolové ukázali četnému obecenstvu, co Sokolství je. Oči jsem na nich mohl nechat, jak pěkné držení těla měli, ten krok, každý hmat i skok byly vesměs přesné, sokolské. Není třeba nějakých "kumstů", to umějí lépe komedianti, ale přesný výevik všech údů těla, aby i ty nejjednodušší výkony byly ladné a pak ta ukázněnost — to jsou ty pravé výsledky sokolské výchovy. Totéž přesné a zároveň prosté jednání ve všech stycích života má býti výsledkem té kázně dobrovolné, tak aby každý Sokol byl poznán držením těla, zároveň ale také přímostí a prostotou mysle. Pravé bratrství tu má panovati, kde lež, pokrytectví, slavomam a jiné nectnosti nemají místa.

Ani nevím, co to bylo za Sokoly, kteří tam ve Wacu o "Dni Čechoslovanů" cvičili. Byli to snad z Ennis a snad i z některé jiné jednoty, ale hoši byli tak pěkně srovnáni, jako by je vybral z několika tisíců cvičenců a výkony jejich byly vesměs přesné. Nevím ani, kdo byl ten cvičitel, poněvadž zrak můj na větší vzdálenost již dobře nerozeznává, ale čest jim dělalo všem. A ti ennisští jsou farmáři, aspoň většina jich a přece cvičí. To jejich vystoupení ve Waco snad překvapilo i přítelinku Haidušku, takže již více nekopá a nevyhazuje. Až budou ti naši Sokolíci zase usínati, pustíme tomu Haiduškovi nějakou mouchu do ucha, on začne zase vyhazovati a Sokolíky jistě vzbudí. Nebo na ně pošleme toho tentone Rundusa, aby jim uspořádal nějakou přednášku o tom, kterak by se měli držet bible a pánaboha.

Také v Seaton máme krděl těch národních "ftáků" a to je přece působiště Rundusa, neb tam vyučuje školu. Psal kdysi v Haiduškově "Svobodě", že skákat dovede i mula, není prý k tomu třeba Sokolů a oni ti hoši tamní si to vzali tak k srdci, že Sokol založili. Škoda, že jsem o tom nevěděl dříve, abych se byl na ty nové Sokolíky tam v Seaton podíval. Z toho "Dne Čechoslovanů" jsem si zajel na návštěvu a vracel jsem se právě 22. listopadu domů, když jsem se v Temple dověděl, že 23. mají v Seaton sokolskou slavnost. Spěchal jsem domů na to posvácení a tak jsem na tu sokolskou slavnost jíti nemohl. Však se tam na ty hochy někdy jindy podívám.

My tu máme dvojí lid. Jedni jsou Moravci a nechtějí býti Čechy, byt' pocházeli z Moravy. Nu, a těch prvních mluvčím je pan Haidušek, Moravec a katolík, ale z těch druhých se rekrutují ti Sokolíci. Je to vesměs nová generace, z těch nových škol a ta ví, že Moravan je také Čechem a Sokolstvo že je národní vojsko. Proto se na to kopání ihned postavili v šik a jak doufám, šik ten zůstane již pevně státi

i u nás v Texasu. Jsou tu mnozí, již mají ještě stejnokroj ze staré vlasti a já sám v jednom takovém paradoval na té chicagské slavnosti sokolské, ba někteří jsou dosad členy Sokolů ve staré vlasti. Proto lze očekávat, že ruch sokolský zde již neutichne, spíše se bude šířit. Co ti katoličtí "Orlové" zde dělají ani nevím. Když se začaly tvořit sokolské jednoty, tu již velební otcové počali svolávat své "Orlíky", aby se jim mezi tou prostotou chasou nezkazili. Ale zdá se, že se pod ta ochranná křídla církve ti "Orlíci" velice neženou. Jde jim to asi na rozum, kterak se dá sokolské bratrství, ráznost a bujarost vstříti pod kněžskou kleriku. Rád bych to tak jednou ve svém životě viděl, jak ti katoličtí Sokolové konají stráž u božího hrobu, panu biskupovi dělají čestnou stráž a o procesí jdou s křížkem v čele. Nu, požehnej jim pámbu a našim texasským Sokolíkům volám z plna srdce Na zdar!

Jan Černý:

Z DÍLNY SOKOLSKÉ.

Když po odstoupení zasloužilého a nezapomenutelného br. Jos. Říhy v měsíci říjnu 1899 převzal jsem tak důležitý a zodpovědný úřad jednatele V. V. N. J. S., nevěděl jsem, jaké překážky a sebezapření práce ta vyžaduje, ačkoli upozorněn jsem byl br. J. Říhou. Myslel jsem, že každý činovník pracuje s láskou pro nám všem milou N. J. S., že půjde vše hladce, ale ihned jsem byl poučen o něčem jiném, když sestavoval jsem celoroční zprávu N. J. S. Tu nemohl jsem po stálém dopisování a prosbách docílit, aby zpráva N. J. S. v čas hotova byla, nebylo možno vydati dříve, až v měsíci dubnu, a to ještě byla neúplnou. A proč? Dle mého názoru a zkušenosti kladu za vinu tomu, že u některých jednot nedbá se, aby zvolili si činovníky, kteří by zastávali svědomitě jim svěřené úřady. Nejvíce záleží na starostovi u každé jednoty, aby dohlížel na podřízené činovníky, by práci svou svědomitě a přesně zastávali. Jest hlavně v zasílání zpráv čtvrtletních, náčelnických a hlasování o nějakých otázkách, které mají být co možná rychle vyřízeny. Za dlouholetého mého úřadování jsem přišel k tomu přesvědčení, že jest nekázeň v našich jednotách. Činovník dá se zvoliti jen proto, aby úřad vyplnil a nedbá, aby úřad také zastával dle stanov. A snad podobní činovníci ani stanov N. J. S. sobě důkladně nepřečtou, aby znali povinnosti své, a tak stává se i nevědomostí takého činovníka, že nezastává úřad svůj tak, jak jest od něho dle stanov požadováno.

Dále jest chyba u některých jednot, když mají činovníky dobré a spolehlivé, že se často mění i z malicherných příčin a osobních záležitostí. Zvolí pak činovníka jiného, třeba nespůsobilého, tu má vždy jednatel mnoho dopisování a práce, nežli přispůsobí a poučí bratra nového, jak zprávy se vypracovávají a často i se způsobí zmatek v počtu členů, atd. Tu bych radil jen bratrským jednotám, když mají již dobré a spolehlivé činovníky, aby si je hleděli udržet tak dlouho v úřadech, dokud pro dobro jednoty a celku pracují, neboť dá mnoho práce, nežli se noví činovníci ve svá zodpovědná místa vpraví.

Na tuto neblahou záležitost upozorňoval jsem na sjezdu v St. Louis, Mo. Tu mě bylo slíbeno přítomnými delegáty, že po návratu svém domů, budou hledět k tomu, aby zlořád tento byl odstraněn a co se stalo, jaká náprava? Nikde nie! Po pěti letech na sjezdu v Detroit, Mich., opět měl jsem podobnou stížnost, a zase slibováno všemi přítomnými delegáty vše možné, ale ani to nepomohlo. Dnes není tomu jinak, ba ještě hůře. A proč? Nekoná-li hlavní činovník povinnosti své, vidí druhý a břeší si špatný příklad. A příklady táhnou. Proč jest možno docílit na příklad u jiných organizací, že činovníci zastávají přesně úřad svůj, jest to kázeň a ta schází u nás, bratři!

Totéž se děje se zprávami náčelnickými, nejsou zasílány

náčelníkům župním a tento opět nemůže zaslati zprávu náčelníku N. J. S. Bratři delegáti pamatují dojista, že na sjezdu v Detroit, Mich., br. A. Haller stěžoval si, že není mu možno zprávu jako náčelníku N. J. S. podat, poněvadž neobdržel dostatečných zpráv, tak aby zprávu sám vypracovati mohl, a totéž jest nyní, kdy br. F. Martyny nemohl pro tutéž příčinu podati zprávu za rok 1909 jako náčelník N. J. S. a za minulý právě rok nebude lépe. Tu, bratři, vidíte, že jest mezi naším Sokolstvem nekázeň a nedbalost, není dosti dobrých a schopných činovníků, kteří by svá místa zastávali svědomitě a tak vyhlíží i v našich tělocvičnách.

Ze všech stran jest jen nářek na nedostatek cvičenců, ač mnohé jednoty čítají několik set členů, a tu uvidíte v takové jednotě, že cvičí sotva od 15 do 30 členů. Jaké to procento? Jest mnoho členů, kteří vstupují do jednot sokolských, kteří starovy, jak místní, tak N. J. S. ani nechtou a hlavně zapomínají, co máme v prohlášení našich zásad! Neřídí se dle toho, nepracují a myslí si, že když zaplatí své příspěvky, že jest vše dobře a to že stačí. Jiní prohřešují se proti stanovám skoro denně, sledují zájmy sobecké neb obchodní. Raději menší počet členstva dobrého, které by s láskou sokolskou pracovalo zdárně a poctivě. Dobré členstvo staralo by se o hlavní náš úkol tělocvičné výchovy a mysle vzdělání i uvolnění a ovšem hlavně naše tělocvičné školy, to naše budoucnost! Uvažujte a promyslete, neboť v těchto školách našich i v pořádku a sokolském vedení všech našich jednot jest naše spása a celé naší N. J. S. Bratři, i tentokrát rozeslal jsem dopisy na veškeré jednoty s prosbou, aby mě zprávy čtvrtletní v čas zaslány byly, zároveň nezapomeňte zaslati zprávy náčelnické, a dokažme v tomto novém roce, že budeme pracovati lépe nežli v roce minulém.

Jan Fryš:

SEN Z ROKU 1910.

Tedy opět jeden rok sklání se za tou nedohlednou dávkou a následuje své předchůdce. S jakousi úctou hledím a loučím se starcem tímto, neb zanechává Sokolstvu americkému to, o čem žádali jsme každého jeho předchůdce. Žádný rok před tím to nedovedl až rok 1910 spojil to na vše strany rozdrobené a rozeštvané Sokolstvo v Americe. Tedy úctu starce, nikoli pouze jen mou, sta věrných Sokolů doprovází té na tvém odchodu s tou krásnou upomínkou, již jsi nám zanechal, že tvé číslice 1910 nikdy mezi Sokolstvem amer. zapomenuto nebude. Pravil jsem, že jsme úplně spojeni. Nechci, by se mně dostalo téže důtky, jako pořadateli tohoto listu, že při přednášce u nás nevzpomněl při spojování jednoty třetí. Tu nesmím opomenouti jednotu třetí, neb ta není dodnes ještě spojená. Jedinká v celé Americe dosud ještě protestuje proti spojení. Bylo to bezohledné počínání toho slučovacího výboru v New Yorku, že nepovšíml si té naší třetí jednoty, ona přece si přejí býti každým povšímnuta, neboť sama si též každého všimá. A tak se jen divím, jak mohlo býti to obrovské spojení bez ní vykonáno. Proto nermut' se ty starče 1910, že nechvalořečí ti každý dle jména Sokol. Lituji starče, že nemohu ku tvému kreditu znamenati i spojení sokolských jednot v Detroit, zdá se, že tys byl ten št'astný spojovací rok a že tobě by ta zásluha náležela, ale i ty budeš míti na spojení (zdali se uskutěční) podíl, neboť pod tvou číslicí vzalo počátek a kěz bys našel tvému nástupci, aby krácel v tvých šlépějích a nás št'astně spojil a tvou započatou práci ukončil.

Ano, bratři Sokolové, spojování není ještě u konce. Ještě my nejsme spojeni, však v tom jsme již započali, již sešli se výbory a k té největší spokojenosti obou stran. Naším heslem jest spojit se bez zisku a slávy té neb oné strany. Obě jednoty mají stejný počet členů, stejné jmění, stejné výhody a stejné zásady, neschází nežli, aby každý jedno-

tlivý člen pochopil, že dnes jedna obrovská jednota úplně postačí pro český Detroit. Jedinký kámen v cestě se namanuvší, kde by měla státi krásná Čechy reprezentující síň. Ale i ten balvín se dá lehce odstraniti, při dobré vůli totiž, nebot' každý myslící člověk uznati musí, že chce-li síň vyhovovati požadavkům národním, musí státi u středu českém. Kdyby Sokolstvo scházelo se jednou neb dvakráte za měsíc jako ostatní české spolky, pak síň může státi kdekoli, Sokol však potřebuje síň denně a to, aby byla co nejvíce navštěvována. My tam chceme mít školu a naši drobotinu a kdo bude svěřovati své dítky těm zabijáckým pouličním kárám po případě někdy i z večera. Že síň potřebujeme otázka jest dávno rozřešena. Postavme si síň, aby byla síní českou, Čechy navštěvovanou a vydržovanou, nikoli abychem se musili spoléhati na cizé živly. Jen dobrou českou sokolskou vůli a pak žádná překážka nebude dosti velkou, abychem ji nepřekročili. Jedenáčka jest šťastné číslo. Kéž by nám štěstí v tomto sloučení věstila, doufejme! Jakž krásný sen, tak obrovská jednota, celé Česťstvo v Detroit sloučené, co tu krásné a velké práce by bylo vykonáno. Ten krásný český stánek. O, neprobud' mně roku 1911 z toho krásného sna, dokud nebude pravdivý. Zase jsem zapoměl na tu třetí jednotu. Snad ptáte se, bratři, proč tu třetí jednotu nejmenuji v tom spojení, rádi bychom, ale nemožno. My se k nim nemůžeme pro křik ani dostat, stále jen křičí, samé zasláno, samý protest a tak věci nejsou přístupny. Stále metou u našeho prahu a svůj zanedbávají, chudáci, již nemají ani dosti novin pro svou "literaturu". Pak nechtěli se spojit v celek, co pak s námi. Škoda, že jsme tací Češi v tomto osvětleném dvacátém století.

Snad rok 1911 nás napraví! Kéž jen bude lze velebiti tento rok aspoň jako rok předešlý, kéž ty šiky spojené přinesou lidu českému co od nás vždy požadoval. Jsme sluhové svého národa, tomu služme, tomu stůjme v popředí tím nejvornějším příkladem. Dokázali jsme mnoho v posledním roce, dokažme ještě více v novém roce! Kéž každý Sokol srdcem má totéž přání.

Tonda Čermák:

VEŘEJNÉ SOKOLA ČECH, CLEVELAND, O.

Vneděli, dne 24. prosince, jako obyčejně, podávalo veškeré cvičenství Sok. Čech účet své celoroční práce.

Po krátkém proslovu starosty Fr. Sluky nastoupilo 21 žáků do 10 let vedením br. Mařáka ku cvičení s dřevěnými činkami, po jednoduchém nástupu. Hoši cvičili s chutí a dosti snadně se zhostili svého úkolu — 3 osmidobých oddílů, které byly jich věku přiměřeny. Nejlépe povedl se oddíl I. — druhý nebyly od něho daleko.

Po odchodu nastoupilo 20 žáčků vedením br. Pečánky ku cvičení s obloučkami, rovněž ve třech oddílech. Tyto významněly se pěknými a ladnými pohyby, které pěkně působily a žáčkům byly dobře přiměřeny. Nejlépe dopadl oddíl III.

Vhodným nástupem stálo připraveno 31 větších chlapců, aby vedením houževnatého Dolisty, předvedlo 3 oddíly svých prostných. Prostná dopadla velmi dobře, byla však trochu těžká pro chlapce. I. oddíl byl dobrým, pěkně působil výpad svojí stejností. II. oddíl, ač těžší, byl nejlepší, jak sestavou tak provedením. Zdálo se, že ti chlapci si osobují vlastnosti cvičitele.

Nezvykle malým počtem (11) nastupují Sokolky vedením bratra Hořice ku cvičení kůželi. Měly rovněž 3 oddíly cvičení těch, která oplývala pěknými prvky a soulad byl tu neobyčejně zdařilým. Stejnost v provádění byla pozoruhodnou. Oddíl II. působil nejlépe — druhé nestály daleko za ním. Potvrdily tu Sokolky svojí dobrou pověst v ovládání kůželů.

Posléze nastupují členové počtem 27 ku svým prostným, vedením br. Hořice, která podala divákům ukázkou různosti

a dohvilnosti tělocviku našeho. Hudba žel velikého významu neměla, ač se pianistka s doprovody V. sletu tužila co mohla — při různějším pohybu byla utlumená. Nejlépe se zamlouval oddíl II. Rohovnický oddíl IV. byl v postojích pochyben zcela, rohovnické pohyby, postoje, mají-li se tak zváti, vyžadují obrovské přesnosti, která, žel, vždy nováčkům chybí. Trochu mělo se více dbáti rozdílů mezi postoji nožnými a kročnými se strany cvičenců, při všech oddílech.

Dalším číslem v pořadí byla Hallerova "Beseda", o níž psáti netřeba; mimoděk stal se Haller tvůrcem česko-amerického tance, a podotknouti se musí, že dosud nic nemělo v českém tělocvičném světě většího zájmu jako "Beseda". Kdy pak se dočkám zase něčeho podobného?

V tomtéž pořádku nastupovalo žactvo ku hrám, které vzbudily pozor a vyvolaly veselí v obecenstvu. Dlouho trvající hra však nudí. V pětistupech nastoupilo 30 členů, jež provedli dle motivu pražského "Sokola" několik pěkných skupin, které se všeobecně líbily, což potvrdila bouře potlesku.

Dvě družstev nastoupilo ku dvojím bradlům jedno družstvo ku koze — kdežto družstvo I. hrazdou se obíralo. Podány tu celkem ukázky pěkných, ladných cviků, leč nutno tu podotknouti, že nejistota členů I. družstva, byť i ojedinělá, jest na úkor ukázky vyspělosti. Dále je nutno zdůraznit, že nemohou mít veliký zájem dvoje bradla, na nichž se cvičí téměř stejná látka, stejnými družstvy. Na místě bradel mohl býti dobře jeden kůň.

Docházejí k závěrku, musím doznati, že cvičení celkem bylo pěkným vystoupením a zajisté líbilo se každému. Jest přičinění a zásluha cvičitelského sboru v čele s br. Hořicou. Bratři ve sboru pracují bez náhrady jediného centu, čemuž se říká "práce nezištná". Jednota tu práci od nich ráda "zdarma" přijímá, vřdyt' nechce ji jen pro sebe, nýbrž pro celé Sokolstvo — pro tu velikou rodinu sokolů a hoši rádi zdarma pracují, protože práci sokolskou považují za vlastní. Proto jsou Sokoly, proto jsou dítky, které do sokolské rodiny přispívají co nejvíce mohou. Na zdar!

DOPISY.

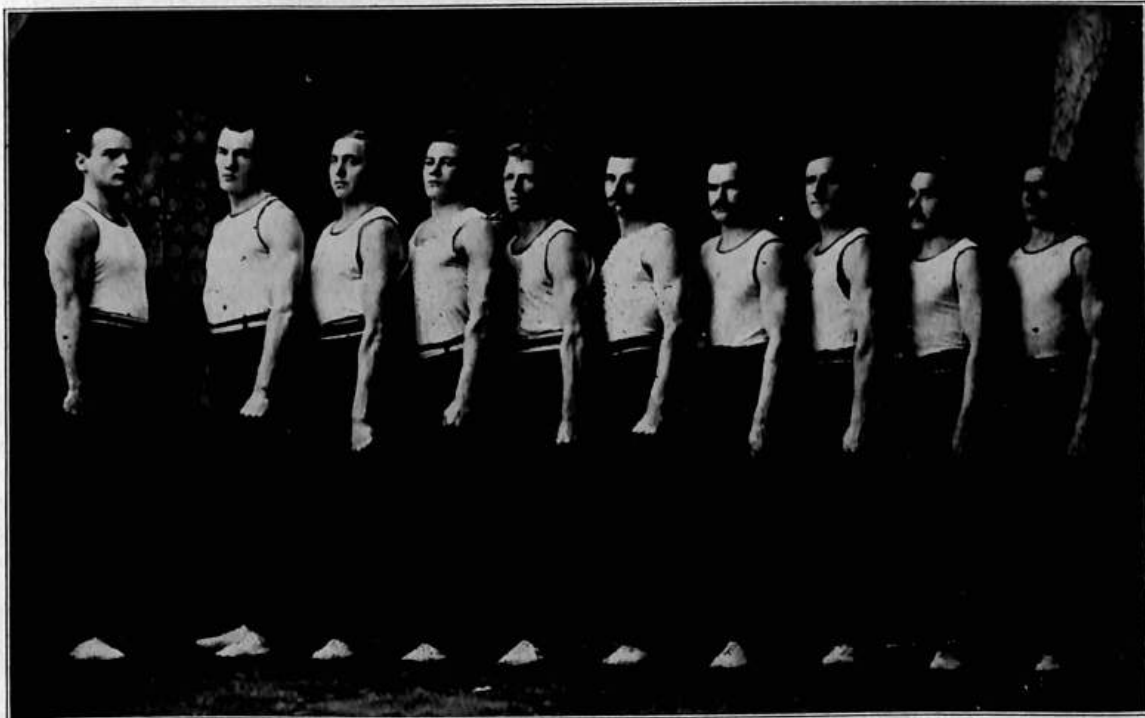
Chicago, Ill., 29. listopadu.

Tak jsem nějak v ponuré náladě, že ani nevím, jak začít — neznám, zda-li jest vinen toho ten nešťastný pro nás Čechy měsíc listopad, či snad, že jest teprve druhý den po přednášce, kterou pořádala naše jednota, Plzeňský Sokol, k níž pozván byl milý náš spolubratr, Dr. Rudiš-Jičínský, ze Cedar Rapids, Ia., aby k nám promluvil na téma "Důležitost tělocviku a zdraví lidské". At' jest vina kdekoliv, musím jen přiznati, že nemám žádně omluvy pro tak malou návštěvu tohoto večera a to hlavně i s naší strany, našeho členstva, našich Sokolů i Sokolek a členstva druhých jednot naší N. J. S. zejména. Přednáška tato byla poučnou nejen pro nás Sokolky a bratry, ale též pro každého jednotlivce. Vřdyt' nebyla pořádána jen výhradně pro Plzeňský Sokol, byla pro každého Čecha a pro šlechtný účel, čili ve prospěch strádajících rodin stávkářů krejčovských tu v Chicagu. Avšak doufejme, že toto sklamaní mikterak bratra Dr. Rudiše-Jičínského neodradí a že jej opět budeme mítí to potěšení co nejdříve slyšeti, ano že nám promluví opět tím jeho přímým způsobem. A dále, jak praví br. Voborský, nejvíce nám bylo líto té Tvé deťušky. Jak ta musela býti sklamána, ač nedala na sobě znáti a hrála na ty své housličky s takovým oduševněním a takovou láskou k věci naší i tomu svému umění. A v tom jejím čísle posledním, v tom našem "Kde domov můj", jenž zahrála nám po svolání o jedné struně, jakoby ty housle její spolu se srdcem jejím tesknily. . . Nu, jaká porada, vím, že Tys otrnulý, starý kozák, Tys přežil tolik nezdaru a jiných podob

ných, že Ti celkem jedno, ale výbor náš, jenž se přičiňoval a pozval veškeré členstvo jednot našich obou táborů, neví ani, jak by omluvil. Byla snad nepříhodná doba. Však o tom dosti již. — V minulé schůzi jsme oslavily, ač soukromě, přec jen důstojně, památku výročí stoletých narozenin pěvce "Máje", Karla Hynka Máchy. Návštěva této schůze byla slabá za příčinou přípravy k posvícenskému plesu, nebť šestnáct našich sester účinkovalo při moravském tanci, který naevičil bratr evičitel. Ples náš se vydařil v každém ohledu znamenitě. Tajemství, které očekávalo účastníky, byl "šátečkový valčík", při kterém se prodalo šest set kusů šátečků po 10 ct. a ještě jich nebylo dost. — V říjnu, dne 19., byl pořádán naší bratrskou jednotou večírek, při němž odměněny byly naše Sokolky a též žačky, v nichž jsme získaly 6 evičenek, 1 čekanku, sedm nových činovnic. Mezi nimi je Minnie Poláková, 17letá, dcera bratra Juliuse a sestry Polákových, starých členů a činovníků, kteří strávili při naší jednotě celé své mládí — nerada někomu pochle-

Chicago, Ill., 30. listopadu.

Zimní počasí jest zde, a s ním i různé zábavy pro každého, kdo má v sobě trochu dobré krve, veselou mysl a jest prost reumatismu a veškerého škarohlídství. Sokolové jednoty Čechie dokazují stále, že dovedou pracovati nejen na poli osvětovém, vzdělávacím i výchovném, ale že dovedou se též ve svém kruhu pobaviti. Pořádat' jednota naše v sobotu, 26. listopadu soukromou zábavu pro členy a jich přátele a možno říci, že takovou pěknou, intimní zábavu, vynikající pravou sokolskou, bodrou veselostí, neviděli jsme dávno. Hudba br. Jos. Kalabzy byla výtečná, a co se týče spojených jitrnicových hodů, pěčí br. Jaroše, nestačili účastníci pochvalovati jakost' výrobků oněch, jež opravdu dávaly požitek v pravdě lukulský. Zároveň navštívil nás americký herec a člen Sokola Chicago br. Fr. Bárta, který nás znamenitě pobavil, začez povinni jsme mu vzdáti dík. Rovněž manželkám Sokolů, a sice: Růž. Čechové, M. Pelikánové, B. Touškové a Ševčíkové, kteréž s nevšední ochotou podjaly se

Družstvo T. J. Česko-Slovanský Sokol, Bayonne, N. J.

buji, píšu jen proto, aby si vzali jiní bratři a sestry z nich příklad. — Zastupitelka pro dobro českých svobodomyšlných škol nám minule oznámila, že budou všechna odvětví škol sloučena v jedno těleso čili Patronát, takže nám odpadnou 2 doll. ročně na zastupitelky a jich příspěvek a zároveň i jiné milodary. Pročež bylo odhlasováno, že budeme i nadále platit, totiž 1 ct. z hlavy měsíčně a že zůstane a opět zastupovat má náš odbor naše dobrá pracovnice sestra Barbora Šmídlová, jelikož považujeme za svou povinnost podporovati české svobodomyšlné školy, které nám vychovávají tu naši mládež, naši naději, v myslích volných a my opět jim dáme tělesného utužení. Jen tak můžeme pracovati sobě navzájem. Též musím podotknouti, že dne 3. t. m. se z kruhu našeho odebrala tam, odkud není návratu, sestra Anna Hurtová, horlivá pracovnice, jejíž ztrátu želíme. — Tímto končím poslední svůj dopis v tomto starém roce s přáním, abychom vzpružili své síly, tak aby práce naše v tom novém roce byla úspěšnější a byla korunována výsledky lepšími! Na zdar!

Marie Fialová.

úkolů hostitelek, což se jim znamenitě podařilo a přes to, že měly mnoho práce, měly samy radost' a my ovšem též a tudíž i jim jsme povinnováni vřelým díkem. Jen takových zábav více, kde bychom se sešli vždy společně a pobavili se v úzkém kruhu přátelském.

Ve evičení ted' trochu vázneme. Tělocvična má býti opravena, i doufám, že opět se vzpružíme ku další práci po tak dlouhém odpočinku. Jest si toho jenom přáti; přízeň obecenstva jsme získali, záleží na nás, abychom si ji též udrželi, tak, aby jednou opět pomýšleti jsme mohli na vytvoření vlastního stánku našeho, byt' nebyl by tak velký jako bývalá "Čechie", ale útulný, vyhovující výhradně potřebám a úkolu Sokolstva. Pak máme naši mládež jistou, o čemž nemohou býti žádné pochyby. Dnes kdy všude staví Y. M. C. A. nádherné tělocvičny, se vším zařízením moderním, i nám nastává povinnost postarati se lépe o dorost náš, aby nepřeběhl do tábora nám nepřátelského a nejen, aby se nám neodezvil po stránce sokolské, ale též i národní. Právě otázka tato jest nejpálčivější na severozápadní straně naší,

nebot' příliš roztroušení jsme, síly své tříštíme, a mnoho náhledů, kde by asi stánek náš zaražen býti měl se vymění. Psalt' jsem o tom částečně v dopise předešlém. Sám bývalý br. Růžička se vyjádřil, že již jest roztrpčen. Věru, rádi viděli bychom to, ale raději s rozvahou, nežli vrhnout se do něčeho, co by nás později mrzelo, raději vyčkati chvíle až se poměry vykrystalisují a my pak budeme moci k své útěše říci: pracovali jsme a naše práce zdárně přinesla ovoce.

Začíná se opět jednati pro příští rok na velikém výletu spojeném s veřejným a sice všech sokolských jednot společně. Riverview park jest zamluven již a sice na první neděli v červenci a to zásluhou našich pracovníků neúnavných a sice br. P. Churanem a Jos. Paulem za podmínek velice výhodných a není ničeho v cestě, proč by v krásné té zahradě, kterou slíbila správa téže upravitel vzorně, se nemohli sejíti Sokolové a pobaviti se společně. Na výboru společném jsou bratři: P. Churaň, Fr. Chmatal a Fr. Paul.

Ještě zmíniti jsem se chtěl o našem nezištném pracovníku a upřímném bratru Čenku Jebavém, že na čas bude nucen odejti v ústraní. Začalť právě oběd, který mu nedovolí tak věnovati se úkolu cvičitelskému jako vždy činíval i vážné obavy chovám, že se cvičitelství vzdá vůbec. Sokolky naše zajisté postrádají budou milé jeho společnosti, bylť on jim vždy laskavým učitelem i rádcem, ježž vždy rády měly. Při velikém podniku, ježž "Čechie" v Riverview uspořádala, pracoval, ač churav, že pochybuji druhý by tak byl učinil. Jeho práce bude vždy oceněna nejen bratry Sokola Čechie, ale i jiných bratrských jednot, s nimiž do styku přišel. Doufejme, že br. Jebavý opět až si odpočine, bude pracovati ku cti sobě i k radosti naší.

Sokolu Čechie i všemu Sokolstvu v příštím roce Na zdar!
Čeněk W. Křišť'an.

V Oenaville, Tex., 23. prosince.

Ačkoliv naše jednota posud ještě mladá, přece již dosti velká, vzrůstá se čím dál víc k nemalé radosti naší. Nebot' i ti, kteří při zakládání dost velký podíl brali na odpuzování členů zakládajících všelikými řečmi a posudky, kýž div, že poznavše cíl a dobrý podklad sdružení našeho, stali se také členy, což zajisté dalo dobrý příklad, dříve stejně s ním smýšlejícím krajanům. Musím se zmíniti něco o cvičení členů při začátku a postupně dále až do nynější doby. Jako při začátku každého spolku, jest velké nadšení pro věc, ku které chceme své síly skládati, tak bylo to též u sdružení našeho. Tot' se ví, jako Sokolové, že jsme si chtěli hned zacvičiti, ale nebylo kam bychom zašli, nemajíce vhodného místa. Tak jsme se rozešli, že na druhou neděli se sejdem, a br. E. Bartek slíbil, že nám propůjčí místo na jeho pozemku, a tak společně s br. L. Hamusem, který byl našim cvičitelem, utvořili tělocvičnu pod širým obzorem. Tak jsme se do toho pustili s velkým nadšením, ale žel, že jenom na krátký čas; nebot' jsme měli jen hrazdu, a kruhy, lehčí eviky byly již odbyté a těžší eviky se nijak nedařil, nastala ochablost v návštěvě cvičení. Nebot': Jak jest to všude, že členové, když přistoupí, mají za to, že musí hned se staršími cvičenci cvičiti, avšak síla a evik jim schází, dostane se jim výsměchu, bud' ze žertu aneb zlomyslnosti, což si nemohou ještě všichni bratři odyknouti, tu se cítí dotčený člen uraženým, (což se nemá mezi bratry dít), a následkem toho zůstane pak doma, řka že nemusí na výsměch druhým jíti. Ale to si nepředstaví, že jsme byli všichni stejní při začátku! Všechno najednou nejde. Jen vytrvalost a nezdolnou vůli, a půjde to. Dne 23. listopadu odbyvali jsme veřejné za účasti mnoha návštěvníků. Ten den utkví nám všem v milé paměti, nebot' byli jsme přijímáni do N. J. S., nechtíce býti tak osířeli a chtíce býti také celku užiteční. Za tím účelem zavítal k nám br. L. Hošek, jemuž vděčíme za krásnou a povzbuzující řeč, již ku shromáždění pronesl; byla všem účastníkům velevítanou.

Děkujem za diplom N. J. S. nám zasláný, který nám bude připomínati povinnosti naše. Po přednesu br. Hoška započalo cvičení. Prvnímu družstvu velel br. L. Hamusek a druhému náš cvičitel Jižní Župy br. Fr. Chuděj. Ku cvičení se dostavili Sokolové z Granger s jejich evič. br. V. Konaříkem a br. A. Hamusem z Buchholtz. Dík za jejich návštěvu. Po cvičení byly předneseny 3 kuplety, které obecenstvo nadmíru rozveselily. Večer při taneční zábavě zazpíval nám br. Hošek kuplet "Kmotr Vávra ze Lhoty", velice žertovnou to píseň, při které jsme poznali jeho veselou a bodrou povahu. Zábava se vydařila znamenitě, což bylo pozorovati na všech návštěvnících. Jen jedna věc, a to hlavní, zasluhuje kritiky, že totiž někteří bratři, chtějí si dodati smělosti na veřejné, drobet si "přihlí", a pak, jakýž div, že sebou několikrát udeřili, což se na štěstí mohlo přičíst i hladké dlážce, kde se cvičení odbyvalo, aby nebylo tak nápadným. Mám za to, že se bratři něčemu takovému na podruhé vyhnou, at' není potom pravdou, co o nás při zakládání říkali, že jest to spolek "píjáčský". Dokažme, že jsme muži v každém hnutí, jednání, jednání slovem řečeno, dokažme, že jsme "Sokoly". Když budeme tak jednati, dobudeme si vážnosti všude, i u těch největších nepřátel našich. Podívejte se bratři na jméno české ted', a před 50—70 lety. Jaké úcty si dobyl národ český, skorem již zapomenutý v tak krátkém čase, že budí obdiv celého civilizovaného světa. A kdo jest hlavním strůjcem toho všeho? Jenom Sokolové! Nebot' oni byli, již dokázali svým jednáním, svou prací, a bratrstvím, že jsme národ vzdělaný, stojící na výši pokroku, že se můžeme stavěti do řad nejpokročilějších národů. Proto, bratři, znájměte velký význam Sokolstva pro budoucí povznesení národa našeho, neochabujme v práci nám tak drahé, ale přičiňujme se všemožně, by ani nejmenší stín pochybnosti nepřišel do paměti budoucí generaci naší. A vidouce takový úspěch v práci, bude se nám i lépe loučiti se světem, s vědomím, že jsme také byli pomocníky při práci, kterou za cíl jsme si zvolili a která s největším zdarem pokračuje.

Dne 20. listopadu přispěchal k nám z Kansasu společný cvičitel br. Fr. Chuděj, aby se přesvědčil o vyspělosti naší, a zůstal u nás 1 měsíc, aby nás ve cvičení zdokonalil. Jest doba poměrně krátká, ale poznati jest značný pokrok v tělocviku. Ted' máme nové nářadí, a to přivábilo zase více členů činných i přispívajících. Za pobytu br. Chuděje u nás s jeho návodem pracovali jsme o získání dorostu, avšak naskytují se v tom překážky. Když jsem mluvil s jednou ženou ohledně její synů, poněvač ten čas právě nebyl muž doma, jestli by nedali syny své do Sokola, bylo mi odpověděno, že děti chodí do školy, a že více starosti si bráti do hlavy, to že ona nedovolí, a potom že by se jí děti odcizily z domu, a na moje domluvy a přesvědčování odpovídala, že neví a že tomu nerozumí. Co jsem s ní měl dělat? Také říkala, že děti si chtějí večer vyjíti někdy ven a kdyby šli do cvičení, že by to byla na ně mnoho, že by se nevyspaly. Ale když jdou každý den večer ven, a hulákají až někdy do 3 hodin ráno, stílejí a všemožné věci dělají, to jest dobré, ale do tělocviku se pobavit, poučit a pořádku naučit? To to: Toho ona nedovolí. Není ještě náležitěho pochopení pro věc sokolskou v našem okolí, a tak práce jest zlá; ale po čase bude lepší až z té slepoty lid se probudí.

V prosincové schůzi byly obdrženy volby za přítomnosti 23 členů, a zvoleni následující činovníci: Fr. Mučinec, starosta; E. Bartěk, náměstek; F. Krejčí, taj.; Kar. Navrátil, účet.; Kar. Bartek, pokl.; Vl. Hamusek, náčelník; L. Hamusek, podnáčelník. Do nových pracovníků skládá se všechna důvěra a také dojista všichni se budou snažit, aby spolku co nejvíce prospěli a neztratili důvěry členů. V listopadové schůzi byli přijati dva členové, Karel Šimek a Jan Hruška; přispěli kromě vstupného každý 2 dollary jednotě. Díky jim. V prosincové schůzi byly zase 3 navrhuující listiny čteny, a tak rosteme pomalu, ale jistě.

Také jsem četl dopis br. B. Hatky, v němž se zmiňuje o založení Sokola v Houstonu, ale jestli to tak vyvede, jako nám v Oenaville, tak děkuji pěkně. Totiž, nám slíbil, jak seženeme schůzi lidu, že přijde k nám a promluví k shromážděným řeč o významu těloeviku a při tom založíme Sokola, ale jednu neděli pravil, že nemůže, že až na druhou. Tak se nás sešel hezký počet a my čekali na něho. Ale jeho nebylo. Tak jsme se pustili do toho sami a br. Hamusek nám krátce zdělil o významu věci, a již to šlo. Neříkám, že by br. Hatka nějak zámyslně se tomu chtěl vyhnouti, neboť ho znám co věrného pracovníka pro věc sokolskou, ale právě proto, že jest Sokol, má jím býti i v slově, co řeknu též i učinit; nu, my jsme mu již dávno odpustili. Naše jednota se přestěhovala od E. Bartka do síně Český prapor S. P. J. S. T. i s těloevickým náradím. Děkuji řádu Český prapor za ochotu, kterou nám prokázali, pronajatím nám síně jejich, neboť jako pro věc národní nám ponechali zdarma a tu budem co nejvíce hledět se odvděčit.

Měl bych mnoho co psát, ale nebudu zabírat více místa v "Sokolu Americkém", neboť vím, že dopisů v tom čísle chyběti nebude jakožto v novém ročníku, pročez končím svůj dopis se srdečným přáním, aby jednota sokolská přinesla v tomto novém roce hojného ovoce a přeji všem bratrům a redakci štěstí a nový rok. Na zdar! Frant. Ančinec.

Oklahoma City, Okla., 23. prosince.

Jsem nucen napsati pár řádků do našeho "Sokola", abych zase za mnoho měsíců se přihlásil do řady. Mínil jsem již dávno psát, ale vždy jsem byl něčím zadržen. Po ukončení kursu Župy Střední byli jsme jako posluchači žádáni, abychom dopisovali do "Sokola Amerického", ale když jsem se sešel s druhým a ptal se zdali bude psát, řekl, že jistě prý do příštího čísla. A to mne zdržovalo od psaní. Nyní jsem se náhle octl v Oklahoma City. Byl jsem velice potěšen, jak mládež tak i dorostem, zvláště co se týče těloevičny, byl jsem překvapen. Byl jsem zarmoucen však nad zdejšími mladíky, že jsou tak málo dbalí cvičení. Někteří jdou tak jako by je někdo strkal do cvičírny, a co schází? Něco musí v tom být, buď je vina cvičitele anebo soukromé záležitosti. Nechei sice ukazovat na cvičitele, neb vím, že on hledí své povinnosti konati, ale jest vina také Sokolů, poněvať když přijde do cvičírny jednou za čas chce dělat výkony, které mu soustava jeho tělesná nedovolí a když cvičitel mu zakáže provádět, tož jest hned mladíček uražený a více do cvičírny nejde.

Četl jsem dopis odtud, kde stojí psáno, že má každý Sokol navštěvovat cvičení do 30. roku. Sám zase bych myslel a říkám: cvičit až do 35. roku, a když nemůže, at' navštěvuje alespoň prostná cvičení, ta neublíží nikomu, naopak jen prospějí. Jsem zde již přes měsíc, dosud jsem br. pisatele neviděl ve cvičírně, ani se nepřišel podívat a pak se píše, jen aby se psalo.

Pokud se o věci zajímám, tož hledím vždy věc prohlédnout a pak i sám zdůraznit. Jak často čteme v úvahách pořadatelstva, že když si někteří členové zaplatí své příspěvky, že jest to vše a o více se nestarají. A zde je zase tak, když všichni neskáčou tak jak někdo si myslí, tak je zle. A tak zde se dělá vůči té mládeži, zde se jí v mnohém zavírají dveře a v jiných městech dělají naopak, totiž mládeži otevírají dveře, aby si ji jen udrželi.

Též s radostí zděluji, že se podaří as založit odbor Sokolek. Cvičí jich 6 a 11 zákyň. Minule odbývaly schůzi a zvolily si starostkou Olgu Karbusických, tajemnici Jennie Vrbovou, náčelnici Anežku Rendlovou. Cvičení navštěvují pilně, cvičitelem je moje maličkost. Kar. Dvořák.

Oak Park, Ill., 24. prosince.

Jelikož uplynul již delší čas, co posledně jsem psal, a tím více látky ku psaní se mně sešlo, předvádím veřejnosti naši

práci. V celoroční schůzi, dne 8. prosince t. r. zvoleni následující činovníci: Starosta Václav Koller, náměstek Josef Vištáin, tajemník Frant. Šindelář, účetník Tomáš Továrek, pokladník Stanislav Gross, domácí správce Antonín Horna, náčelník Kamil Kabát, podnáčelník Jan Vopička, praporečník Karel Král, podpraporečník Antonín Chvátal, cvičitelem Jan Novotný, dozorce při cvičení Václav Koller, správní rada: Frant. Flaišman na 1 rok, Tomáš Továrek a Antonín Černík na 3 roky, účtující výbor: Václav Bauer, Kamil Kabát a Jos. Vištáin. Doufám, že každý z nich bude zastávat svou povinnost s tím nejlepším přesvědčením a láskou k věci naší.

Uplynulý rok znamená jaksi úpadek jak ve cvičení tak i ve schůzích. Co jest cílem a úkolem Sokolstva, o tom trvám, málo naši Sokolové přemýšlejí. Tak mnohý ulpívá jediné na zjevu venkovním, nevidí pod jeho povrch, necítí všady organické souvislosti celku, necítí a nevidí sokolsky. Projev a výraz života jednoty, hledám ve vnitřní činnosti a nenalézám-li ho, práce sebe hlučnější na venek, není mi pravou činností sokolskou.

Hlavní příčinou je, že úbytek kázně, znamená úbytek síl, moci a významu. Naučme se podrobovati se zákonům, které jsme si sami určili a doved' me pochopiti, co vede nás k dobru, podříd' me malicherné zájmy zájmům vespolným. Konejme tuto svou dobrovolnou povinnost horlivě a neúnavně.

Heslo naše budiž: "Sila, vůle a vytrvání!"

Hled' me, aby v budoucnosti spělo se k jiným, k ušlechtilějším cílům, nežli dosud. Pouze z nedostatku sebedůvěry pochází mnohdy ta kolísavost naší činnosti. V tom nekonečném proudu času, co jeden rok tu znamená. Čas ubíhá, však pravá práce trvá a jistě trvat bude ta nezištná snaha jednotlivců. Zde stůjme: Co jest nezbytně nutno. Přivést cvičení do proudu. Jak nás zahanbuje činnost našich Sokolek, které cvičily pilně po celý uplynulý rok, kdežto my naši drobtině špatně jdeme vzorem.

Ano, cvičení jest nezbytně nutné, pro pravou práci a na osvěžení mysle naší, třeba pořádati přednášky.

Jako novinka zavedena byla letos nadílka žactvu těloevičné školy. Cvičitele máme teď vzorného, jest to br. Novotný od Sokola Tábor a doufám směle, že tento krok povzbudí opět naši činnost.

Jinak jednota naše mohutní, členů stále přibývá a finančně dobře si stojíme. K jubilejní slavnosti jednoty Tábor vyslali jsme zástupce. V červenci t. r. odbýván byl výlet do Schwarz Grove, kde veřejným poprvé vystoupili jsme před tvář lidu. Cvičení bylo velmi zdařilé, hlavně zásluhou br. cvičitele Novotného a přijato bylo obecenstvem s nadšením. Jednotlivé skupiny byly ofotografovány, ale podobenky musely býti tak zdařilé, že na veřejnosti se neukázaly.

Do utvoření patronátu zdejší svobodomyšlné školy zvolen tříčlenný výbor a bylo by vskutku již na čase, aby patronát tento byl ustanoven a tím nad školou zdejší zaveden jaksi systematický dozor a usnadnil práci, dobré a obětavé učitelce Zděnce Kollerové. — Cvičení žactva pod dozorem br. Kollera a cvičitele br. Novotného pokračuje zdárně a doufám, že i cvičící členstvo naší jednoty se vzpruží a pravá činnost opět nastane. Na zdar! Kamil Kabát.

St. Louis, Mo., 25. prosince.

V neděli, 18. t. m. bylo veřejné žactva naší těloevičné školy, na kterém se podíleli i členové. Jelikož nemáme cvičitele stálého, rozdělena práce ta na více činovníků, takže žactvo denní školy cvičí br. Fr. Vuch, žáčky denní školy br. A. Tesař, čekance br. Fr. Buršík, Sokolky a větší žáčky br. Vác. K. Triska, členy br. V. Zavadil, a tu dle různosti cvičitelů bylo též různé cvičení provedeno. Každý však konal práci mu svěřenou svědomitě a jednotlivá čísla byla odměňována pochvalou obecenstva, kterého tentokrát bylo dost a dost.

Zmiňovati se o jednotlivých číslech pořadu nehodlám, abych opětne nenarazil a snad neuškodil věci samé. Že žactvo i Sokolky jsou se evičitely spokojeny, dokazuje jich upřímnost, dále i to, že uznaly námahu svých evičitelů a podělily je velmi cennými dárky. — Po vyčerpání programu vyvolání byli jeden po druhém dle počtu návštěvy evičení, a mohli si vybrati dárek, jaký se jim zamlouval; dle seznamu jsem seznal, že máme v žactvu i u Sokolek mnoho, již nevynechaly ani jediného evičení v roce, vyžaduje dojísta lásku k tělocviku. Při této příležitosti bylo by dobře, aby se vedl seznam všech evičících rok od roku, a ti, kteří pravidelně evičení navštěvují, aby mohlo býti postupně k tomu přihlíženo a procentálně dle toho odměňováni i zvláštní cenou. Podobný systém mají zavedený některé spolky německých Turnerů, (nemyslete Sokolové, by jsme se řídili dle nich), ale doufám, že by tím nabylo se ještě více a pravidelně návštěvy evičení.

Dobře promyšlenou řečí vysvětlil přítomným starosta náš br. A. J. Čejka vývin tělocviku i poukázal, že v poslední době širší vrstvy pozorují pokrok a účel Sokolstva a není ve vlasti ani zde významné okázalosti, kde by Sokol nebyl prvním činitelem a podporovatelem národních účelů.

Tohoto večera nás poctili návštěvou bratři z East St. Louis a Edwardsville, Ill., taktéž i několik Sokolek bylo přítomno, aby viděly ten náš dorost. Nu, budeme hledět při nejbližší příležitosti jim oplatit.

Přítomně zvolený výbor zanáší se myšlenkou, jakým způsobem by se měly různé žádosti a prosby o pomoc podporovati. Není snad jediné schůze, aby nějaká žádost nebyla čtena, ano v měsíci minulém byly až tři, vesměs za jedním účelem, podporování chudých dětí ve vlasti; tu zase na školu v poněmčeném území, atd., mimo žádosti místních a z jiných měst ve Spoj. Státech. Jednota naše je sama na sebe odkázána a nechce-li prosbu nechat nepovšimnutou, pak nezbyvá než učiniti mezi Sokoly sbírku, a tu ovšem, když se opakuje v každé schůzi, pak až zaráží. K žádosti Jednoty Sev. České jednota povolila jeden dollar a ochotný br. M. Vimr šel a mezi členy sebral \$5.40, takže zasláno bylo 32 korun, a to je jen malý obrázek; kéž výbor rozřeší uvedenou a najde cestu soustavné práce i v té naší dobročinnosti. Bude jen velmi prospěšné a snad i spolky jiné budou následovati, aby vždy a podle zásluhy na všechny se dostalo a dle potřeby.

V poslední schůzi naši jednoty konečně došlo, že máme čekatele pro úřady na příští rok, dalo to výboru dosti práce a ještě po dvě schůze jednota doplňovala. Čekatelé jsou vesměs mladší členové a doufám, ti již budou zvoleni, že se uchopí s nadšením práce a vytrvají do konce, tak aby jsme mohli o nich říci, rovněž že jsou "neúnávní", jako se mínilo o některých, kteří jsou dnes unaveni prací, která jim byla přímo i nepřímo stěžována.

Až se poměry trochu ustálí, upozornil bych výbor, kterému budou svěřeny funkce na vzdělání, aby hleděl k tomu, aby opětne naše poučené a zábavné schůze vešly v platnost. Prospěje se mnohem více nežli jednati o dosti malicherné věci třeba jednu až dvě hodiny, a to mnohé nezajímá vůbec. Měli bychom k tomu přihlížeti, aby i mladší členové nám více chodili do schůzí a účastnili se rokůvání.

Ku konci ještě několik slov o tělocviku. Při posledním veřejném, po evičení mě chytily několik starších Sokolů: "Tříska, já začnu po novém roce 'taky' evičit". "Vašku, zavedeme starší družstvo," atd. Mně nepřekvapí, jsem na podobná časová nadšení již uvyklý. Pomyslím si, co mě to povídáte, nemluvte o tom a přijďte, bude to ku vašemu dobru, místa je dosti. Přijďte jen ti, kteří jste se o tom zmínili a budeme mít hned jedno starší družstvo, pak budou následovati druží. Evičení členů je pravidelně každý úterek a v pátek večer. Prosím, vezměte k vědomí, br. náčelník se již o další postará.

Zároveň je nutno pamatovati, že máme v brzkou závodů Župy Střední v městě Cedar Rapids a hleďte se již připravovat. Tož ku předu, čas nestojí, a tu by bylo nutné vzít věc vážně a rázně!

Končím práci dopisovatele a přál bych příštímu bratru, který tuto "milou" povinnost dostane, více odvahy a energie i uznání než jak se stalo všem přede mnou.

Na zdar!

Vác. K. Tříska.

Chicago, dne 25. prosince.

Zajisté vám bylo již divné, že Sokolky T. J. S. Tábor nenechávají o sobě ani slyšet. Náš sbor Sokolek Tábor vede vše při starém. Schůze se vždy odbývají první pátek v měsíci. Jediné, co mohu podotknouti je, že stojíme pevně i máme již na 135 členky. Co se týče evičících, těch je pouze 22. Je ovšem málo, neboť by jich mohlo evičit ještě jednou tolik, poněvať se u nás nalezá většina mladých, dospělých Sokolek, o kterých je známo, že by byly dobrými evičenkami. Co toho příčinou? Nevíme, ačkoliv nám byla do naší schůze podána žádost evičitelem, br. Pokorným, aby sbor na to naléhal, aby Sokolky více navštěvovaly evičení vůbec. Každá nová členka, která čítá od 16 do 20 let jest povinna, aby každý týden navštěvovala evičení. Bylo by ovšem velmi pěkné, ale jak pravím, je těžko někoho do něčeho nutit, když se k tomu sám nemá, neuznává své prospěchy a pak každého baví něco jiného, někdy dost divného. Když se tak dočítám, jak jiné sbory Sokolek se činí, jak si tvoří dramatický odbor, pěvecký sbor, atd., a jiné zase pořádají besídky pro dívky a podobné, tak věru, že jen se zamyslím i utěšuji se, že by nám také neškodilo, kdybychom pořádaly do roka několik zábavných večírků, besídek a podobné, tu by zajisté ta naše mládež více se věnovala nám a hlavně i řeči české. Stále čteme: učte vaše dívky řeči mateřské, aby nezapomínala na tu naši drahou českou zem tam za oceánem. Ale tu pouhé mluvení nestačí. Jak pravím, dejte ji k tomu více příležitosti, posílejte ji do českých škol svobodomyšlných, pořádejte jim besídky, divadla a přednášky a to je záhy bude více zájmat i zůstane pak spíše s námi v sokolské práci. Mládež naše ovšem navštěvuje denně Public Schools, kde stráví skoro celý den. Tu mezi dětmi mluví anglicky, přijde domů, mluví zase anglicky. Aspoň by každá česká matka měla na své dívky doma mluvit česky a když neodpovídají správně, tu je má vždy opravit a klidně poučit. Představte si, jak by za několik jen let ty naše české spolky a jednoty vypadaly, nebude-li nápravy, vždyť pak by je vésti musely v řeči anglické, aneb by tam musely mít několik starších členů, kteří by jim vedli schůze po česku, jakž děje se namnoze již dnes. Pak by aspoň nemuseli volit každý rok nové činovníky. Nyní však již dost, zabrousila jsem dál, nežli jsem chtěla. Nu, ale na škodu snad žádnému nebude! Též jsme se v naší prosincové schůzi zvolily následující činovnice: Starostka Abertina Záhorová, náměstkyně Antonie Novotný, tajemnice Marie Pitčová, účetnice Terezie Černochova, pokladní Lizzie Šrámková, jednatelky M. Jordánová a M. Loudlová, náčelnice Barbora Kašparová, dopisovatelka Barbora Neprašová, úctující výbor: Barbora Náprstková, M. Bohdanová a Nowáková, do Patronátu na 2 roky: M. Křišťánová, A. Záhorová, M. Šlafova, B. Náprstková a M. Loudlová. — Tímto končím svůj dopis a přeji všem Sokolkám a Sokolům šťastný a veselý nový rok. Na zdar!

Barbora Neprašová.

Cedar Rapids, Ia., 26. prosince.

Předem upřímně "Na zdar!" všem těm, kterých přičiněním se stalo, že časopis tento nastupuje 33. ročník v takovém stupni dokonalosti. Mám za to, že se nemýlím, řeknu-li, že ani jeden z těch, kteří pamatují se naň z let osmdesátých, cosi takového neočekával. Proto ještě jednou "Na zdar!" všem!

A ještě jedno "jubileum", a sice desíletého trvání

zdejšího sboru Sokolek nemohu pominouti beze zmínky. Sbor ten — ač mnohým se zdá, že v ohledu tělocvičném mohl mít více činných členů, jest v ohledu finančním nemalou podporou jednoty naší. Mimo toho není jediné zábavy, v níž jest potřeba ženských služeb, aby Sokolky naše jich nenabídly a jim v každém ohledu nedostály. Tak 11. prosince odbyvána byla zvěřinová večeře, pořádaná „českými Indiany“ ve prospěch Sokola. A tu, když indianské „squaws“ veškeru zvěřinu upravily, ony při večeři ochotně přisluhovaly. — Zvláštní však dík (který jsem jí až do této chvíle opomněl vzdát) necht' přijme sestra Mary Engelthalerová, za ochotné upravení všech příkrmů. — Bylo by pouze správným, aby bratři těchto a jiných služeb ve prospěch jednoty našimi sestrami věnovaných neopomenuli a dostavili se hojně k zábavě, kterou Sokolky na oslavu svého desetiletí pořádají, a která bude, dne 30. ledna v Sokolovně odbyvána.

U příležitosti této pak dovolím si pronést svůj náhled o zábavách našich vůbec: Máme, tuším, ve smlouvě naší s ostatními spolky, že třikrát do roka můžeme užítí celičké budovy ku pořádání zábavy. — Od let pořádá jednota naše zábavu „májovou“ a Sokolky oslavu svého založení. Pakli již se nám do pořádání zábav tak chce, nuž, pořádejme ještě jednu (třeba „novoroční“) nejvýš dvě, ve vlastní síni. Vždyť ze zábav jinde pořádaných nejen že pramalý hmotný zisk „kouká“, ale chce-li se ho docílit, dobrá pověst jednoty tím více utrpí. — „Šibřinky“, tři nejvýš čtyři zábavy ve vlastní síni a ne více než dva výlety do roka měly by nám dostačiti, a mám za to, že více prospěchu v každém ohledu by přinesly.

Sokolky, které předmin. týden odbyvaly svoji pravidelnou schůzi, zvolily si pro příští rok: Mary Filipová, starostka; Emma Jandová, náměstka; sest. Jirásková, taj.; Libuše Fieselerová, účet., Vlasta Koenigsmarková, pokladní, Anna Halqova, náčelnice a Lilli Engethalerová, evičitelka. — Sestry se statečně tuží a pilněji, t. j. pravidelněji evičení navštěvují než Sokolové. — I tito ve své min. schůzi provedli volbu nových činovníků: Starosta Jan Piehner, tajemník, účetní a pokladní ponechání starí a rovněž tak praporečníci.

Jos. Halq.

Clarkson, Neb., 27. prosince.

Oznamuji, že jsme měli v neděli, dne 25. prosince naši výroční schůzi, ve které jsme si zvolili následující činovníky pro příští rok: Starosta Jan Soušek, náměstek Ant. J. Karel, tajemník Ant. Odvárka, st., účetník Frank B. Kubík, pokladník Jan D. Wolf, do výboru majetku a účetního na tři roky Jos. Polanský, praporečník J. R. Dudycha, domovník Jos. Polanský, knihovník F. B. Kubí. Všichni byli zvoleni jednohlasně. Nevím, proč to, že ty naše schůze jsou tak slabě navštěvovány, jest nás u naší jednoty přes 67 členů a minulou a k tomu výroční schůzi sotva, že jsme mohli zahájit. Aby si někdo myslel, že jest to jen u našeho spolku, to by se velice mýlil, neboť zdejší Z. Č. B. J. má přes 300 členů a má tytéž obtíže. Něco v tom vězí, ale těžko tomu přijít na pravý kloub. Když byly hostince v neděli zde otevřené, dávala se vina tomu, ale dnes jsou pevně uzavřeny a jest totéž. Nevidím se, že v poslední, t. j. výroční schůzi bylo tolik málo členů, snad nešli proto, že byl „boží hod vánoční“ a oni nechtěli si snad rušit tu sváteční náladu; ale co ty schůze předešlé, proč do těch nepřišli? Jsem jist, že by se tam nepokazili. Dle mého úsudku, je toho příčinou as to, že skorem je denkaždý člen naší jednoty patří ještě k několika jiným spolkům a kdyby měl obětovati tu chvíli v neděli schůzím, neměl by ani jedno odpoledne v neděli času, aby si mohl zahrát pinákla, dardu aneb taroky. Všichni as podobnou zábavou v neděli se zabývají, aspoň většina takových jistě je.

Se evičením u nás jest zrovna takové. Několik snaživých mladých členů dosti by ještě evičení navštěvovalo, ale druzí také mladí a schopní členové je od toho srážejí. Jest skuteč-

ně podivuhodné, že v tak velké české osadě jako je ona naše nemůže se zříditi a udržeti jak se patří evičící četa sokolská; zvláště když tolik starých členů se k jednotě přidalo, aby svým vlivem a příspěvkem k horlivější činnosti zdejší jednotu povzbudili. Nyní přijat byl ve schůzi návrh, aby br. Clyde Karel byl poslán do Omahy do evičitelského kursu, a tím doufám, že se naše mládež po jeho návratu více vlastní práce chopí a pilně evičení navštěvovati bude.

V nastávajícím roce budeme mít závody Západní Župy sokolské v Dodge, a tu doufám, že tentokráte jednota naše nezůstane doma, nýbrž že vyšle dobře vycvičenou četku a borce upřímně i pilné. Aby se tak stalo, jak by bylo všech nás přáním, provolávám našim evičitelům a evičencům Na zdar!

Ant. Odvárka.

Chicago, 27. prosince.

Všem Sokolům, Sokolkám a čtenářům dobré vůle a sokolského smýšlení štěstí a „činný“ nový rok! Zároveň žádám za laskavé prominutí, že jsem tady za Plzenský Sokol zase. Ale není celkem moje vina. — Mám prý tu divnou náuru, že je se mně těžko zbaviti a úřad dopisovatele jest zase těžko někomu jen tak zhola „vpáliti“. Když již jsem v tom, slibuji, že vynasnažím se všemožně, abych během nastávajícího roku žádnému neublížil a slibuji, že též žádnému, když zaslouží, neodpustím. Miluji činnost, skorem horečnou, činnost, a nestrpím, aby někdo spal na „stráži“. Jeden bývalý dopisovatel Sok. Chicago řekl mi oněhdy, že dopisovatel v jednotě má býti jakousi „štikou“, která by liné „kapry“ v jednotě proháněla. Ve mně si naši zvolili sice „štika“ malou, ale říká se, že ty velké nejsou tak prudké jako ty menší.

— Volby odbyli jsme dne 22. pros., a sice následovně: Za starostu pro rok 1911 zvolen W. Kroužilka, náměstek Václav Krákora, tajemník F. Hartman, pokladník F. Krajce, účetník B. W. Nejedlý, náčelník F. Macák, podnáčelník Jos. Holas, zábovní výbor A. Čada, J. Štrán, Jos. Lehký, praporečník V. Sirovátko, dopisovatel Jos. Dvořák (dle dohodnutí s br. Kroužilkou) a do sboru důvěrníků Jos. Babka a F. Baumel.

— Br. Jos. Voborský, vysloužilý starosta, podal svoji celoroční zprávu a jelikož jest první úplná zpráva, jakou poslední dobou kterýkoliv starosta Plz. Sokola podal a obsahuje mnoho dobrého ku poučení členstva a Sokolstva vůbec otištěna na jiném místě v plném znění.

— V celoroční schůzi usneseno, aby příspěvky činných členů Plz. Sokola zvýšeny byly na \$4.00 ročně. O návrhu bude se ještě ve dvou následujících schůzích hlasovati, nežli vejde v platnost. Návrh dán byl na základě zprávy náčelníka, z které vysvítá, že členové činní nenavštěvovali evičení tak často, jak se předpisuje. Až na malé výjimky a omluvy pro nepřítomnost též scházely. Ostatně příspěvky byly tak nízké, že jednota nemohla za ně řádně ani působiti.

— Usneseno též potvrditi dřívější usnesení, aby Plz. Sokol aspoň na nějakou dobu, v zájmu svém a za příčinou finančních poměrů nepodporoval žádné podniky, aneb účely, přímo se sokolskou myšlenkou a svobodomyslnými školami nesouvisící. Ročně dochází sta a sta různých žádostí od sborů národních i jiných mnohdy s účely dosti šlechetnými o finanční podporu a prosby jejich jsou také, že těžko jest jim odřici, avšak jednota za nynějších okolností uznala, že podporováním všeho znemožňuje si vlastní náležitě působení ve směru zytknutém a zanedbává tak úkol svůj, jenž nejvíce snad zasloužil by si pomoci národní a širšího obecnstva vůbec. Jednota naše po mnoho let působila bez jakékoliv finanční podpory jiných, ač vážne na naši budově ještě dosti velký dluh a obecnstvo naše ani nemá tolik uznání, aby pořádaná evičení a povznášející přednášky takřka zadarmo svoji návštěvou počítalo. Když jednota vynaloží těch několik set, jež podporováním jiných účelů ročně utratí na práci svoji, nemůže ji žádný inteligentní Čech, ani národovec nenárodnost a neúčelnost vytýkati.

— Usneseno upustiti od přednášky prof. Burton Holmese, a sice z důvodů finančních. Vydání s přednáškou onou přesahovalo by naše síly a na naše obecnost se nemůžeme moc spoléhati. Avšak přednášku o Čechách budeme mít i s obrazy, ale bude pořádána Čechem a to Čechem dobrým a více o Čechách informovaným, a sice přítelem St. Vrázem. Přednáška bude pořádána, jakmile obrazy z Čech objednané přijdou.

— Usneseno vyzvat Výk. Výb. N. J. S., by učinil potřebné kroky ku vyslání reprezentačního družstva N. J. S. ku příštímu sok. sletu v Praze, tak aby se potom zase nenařikalo na krátkost času ku nastudování cvičení, uspokojivému vystoupení, pakli do Čech pojedeme vůbec. Mně osobně se zdá, že tou návštěvou českou neutužili jsme tak příliš styky vzájemné se Sokolstvem českým, ba podobá se skoro, že čím méně o sobě vzájemně víme, tím se více milujeme. Že nelíbí se našim v Čechách způsob našeho postupu a práce, dali nám několikrát na jevo a dle poslednějších zpráv z Čech, jakž se doplňují nyní o Sokolstvu tamnějším nemůžeme se opětně my nijak naděhnouti. Je tam bolí nejvíce, že my se zde nesnažíme dosti zčeštit Ameriku a nás bolí a to hodně, že Sokolové čeští v mnohém nadlehčují klerikálům česko-rakousko-německo-rímským, o kterých přec ví každý, kdo vůbec uvažovati jen trochu chce, že jsou nejúhlavnějšími nepřáteli českého národa a pravého Sokolství vůbec. Potřebujeme tedy doma hezkou dávku světla!

— V celoroční schůzi byly i dotazy o spojení amer. Sokolstva. Nevíme nic — úředně nic — spíme na vařínech vydotyčích při slavnosti, pořádané na počest české výpravy do Ameriky, pod názvem "Všesokolský slet v Chicagu, roku 1909" — to je vše. Proč by jsme také nespali — otázka kroje nás už nebolí, tu jsme odstranili snad pro vždy — ku spojení nám v cestě nestojí logicky nic, tak o čemž by jsme se hádali a psali? Dokázali jsme si, že spojení jest možné a to postačí! Ted' počkáme snad až nás někdo spojí — dost možná že to bude kněz v podobě "Orla", který nám sváže ruce stolou s výrokem, že proti "Orlu" spojení, jest k nerozdvojení!! Chápeme?

— Zvolen byl tříletný výbor pro vypracování předběžné práce na tábor Plz. Sokola pro příští rok: Jos. Babka, W. Kroužilka a J. Dvořák. Výbor přijímá veškeré návrhy pro zvelebení tábora.

— Usneseno propůjčiti síň Plz. Sokola zdarma ku posmrtní slavnosti starého českého osadníka a Sokola Aug. Petřtyla, která se bude odbyvati dne 15. ledna 1911.

— Usneseno vyslati zástupce do Národní Rady Americké, jež zahájí co nejdříve působení na půdě americké a která jest odbočkou Národní Rady České v Praze.

Na zdar!

Jos. Dvořák.

Newark, N. J., 27. prosince.

V naší výroční schůzi byla jsem upozorněna starostkou, že nekonám povinnosti na se vzaté jako dopisovatelka. Za celý rok nebyla o sboru Newarských Sokolek ani zmínka v časopise sokolském, a či vinou se tak stalo? Pouze jen moji snad co dopisovatelky? Částečně ano — přiznávám — částečně ale též vás všech sestřičky. Koho by netěšilo psátí, a hodně psátí kdyby bylo činnosti a pochopení u sboru našeho, ale takto, když zeje ze všeho chlad a lhostejnost ku všemu co jen trochu Sokolstvem páchne, jest mi za těžko péra se chopiti a o nás tak smutné zprávy podávati.

Při letní zábavě Sokolů cvičenky naše vystoupily a pěkně cvičení svá provedly, ale jakmile bylo odbyté, všude zase ohablost a prázdnota. Z našich čekánek staly se členky, a ty jako by si byly vzaly příklad z těch starších cvičenek, přestaly cvičiti též, myslí snad sestřičky, když se přidaly ku sboru, že jest tím již dosti vykonáno?

V předvečer dne díkůvzdání pořádal náš sbor elitní večer, který se skvěle vydařil. Program byl pěkným a obe-

censtvo se dobře pobavilo, obzvláště líbil se dvojpěv sest. Josefiny Prachové a sl. T. Pittermanové, začez sklízely hojně pochvaly a byly odměněny kyticemi. Též jednoaktovka, kterou se hráli br. J. Duda, E. Novák a sest. V. Umanova, se jak náleží zamlouvala. Dále provedli pěkné skupinové cvičení na jevišti br. J. Duda a E. Kubík. Škoda také, že naše sestřičky náš program neobohatily nějakým tím pěkným obrázkem. Jak ale chuděrky mohou, když jim chvíle do cvičení nezbyvá. Jedna se vymlouvá, že musí do zpěvu, druhá navštěvuje večerní školu, třetí jde tam, čtvrtá onam, a tak bys se mohl ptáti od jedné k druhé a každá má nějakou jinou záležitost a tu je br. evičitel dohromady sehnati nemohl a proto jejich cvičení prý pro tentokrát odpadlo. Máme zde též pár sester dosti činných, které s ochotou pro dobro sboru pracují, ale co je to vše platné, když druhé nenaděhne, spíše ještě slyšíš všelijaké divné poznámky.

Také jest mi uloženo zábavním výborem vyjádřiti upřímný dík těm br. Sokolům, kteří nám při zábavě naší ochotně vypomohli a sice: Vác. Švácha, Jos. Hobza, Jos. Mojžíš, Ant. Žambůrek a Fr. Poduška st.

Ve čtvrtek, 29. prosince mají dítky těl. školu navštěvující den jejich nadílky a při tom veřejné, o němž podám zprávu příště.

Dne 31. května 1911 pořádají Děd. Amer. Sokol a T. J. Sokol Newark společné závody a za tou příčinou se sestry naše též do cvičení přihlásily. Uvidíme mnoho-li se jich dostaví. Jest žádoucí, aby vás sestry co nejvíce cvičení navštěvovalo, neboť se též blíží doba společných závodů Župy Východní a jest přáním, aby sbor náš byl též co nejvíce zastoupen.

S přáním mnoha zdaru v příštím novém roce končím a doufám, že budu moci na příště podávati zprávy příznivější. Na zdar!

Eva Ptáčník.

Newburgh, O., 28. prosince.

S volbami jsme již u konce, nezbyvá nám než pouze oznámiti výsledek, aby mnohý náš bratr věděl, jak volby dopadly. Starosta je osvědčený kozák V. Sláma, náměstkem J. Frýauf, který bývá vždy při síle, jednatel, který má moji maličkost vystřídati má "čtyry oči" (kéž bude lépe viděti mně) a slavné jméno po rodičích je Huml, příjmením Vašek. Účetním je opět náš staromladý Jan Pavelka, který z příjmů mívá velikou radost, ale na vydání po čertech těžko r ku. Pokladník je opět starý Jaro Huml, který se jediný může chlubit že dostane prsty blíže k podlaze, nežli sám, což mu (mimochoodem podotýkám) velikou radost nepůsobí. Do Župy znovuzvolení předešli a sice Karel Turek, Jan Pavelka a Tonda Čermák. Náčelník a dopisovatel podepsaný. Mám-li však býti dopisovatelem, tu musím nepokrytě říci, že členstvo by mělo jeviti trochu větší zájem o rozvoj jednoty naší, jakož i bráti větší podíl na veškeré práci. Na prvním místě je trochu agitovati ve prospěch náš, mnoho řádných našich ve vřkolu usazeno jest a stále noví a noví přibývají. Cvičících členů je žel, tak malé procento, že hanba mi je uvěsti; ještě, že ty dítky o cvičení dbají a pamatují své rodiče.

Ku schůzím jednoty je ustanovena první neděle v měsíci, ale žel a dvakrát, mnohým bratřím zrovna ta neděle na kalendáři chybí, následek, že ve schůzích je pouze pro ně místo. Ví, že něco podobného se děje v jiných jednotách také, ale zásluha podobných bratrů je stejná všude. Jedinou radostí je mi, že se dbá o českou školu a v patronátu jejím pracují bratři příkladně.

Zábavy máme tak jako všude jinde, i dramatický odbor nespí a dá nám nějaké to představení.

Rád budu vždy psátí do "Sokola Amer.", ale žádám spolubratry, aby mi hleděli příkladnou prací opatřiti látku, sice mnoho radosti z mých dopisů máti nebudou.

Tonda Čermák.

Long Island City, N. Y., 28. prosince.

Nejdříve musím podati výsledek volby naší jednoty. Zvoleni jsou: Starosta M. Truneček, náměstek Jos. Svoboda, účetní Jan Červený, tajemník M. Beneš, pokladník J. Pakeš, náčelník Fr. Vančura, podnáčelník V. Filip, hosp. správce K. Zvoník, dopisovatel Jos. Koutník, praporečníci: 1. Š. Kostka, 2. Fr. Červený, důvěrníci V. Zvoník a Ant. Podskočil; účetní výbor: Š. Kostka, Jos. Kopecký, Jos. Koutník.

Stala se jen malá změna v naší řadě činovníků. Náš neúnavný starosta M. Truneček poděkoval bratřím za opětnou čest mu prokázanou a napomenul bratry, aby mu byli trochu pozornější při schůzi a nápomocni v práci, schůzi neprodužovali a o blaho celku i naší jednoty sokolské se přičinili. Dále jest třeba, když si bratři zvolili mě opět dopisovatelem, aby si nemysleli, že již stačí, to není vše! Jest jen povinností vaší a to každého, řádně si ten náš orgán sokolský přečíst a z obsahu téhož se poučovat, aby každý z nás pak mohl podati svůj úsudek ve prospěch Národní Jednoty Sokolské a vůbec všech druhých Sokolů. Jako v jednotě naší přijal jsem úlohu pracovat a pomáhat o její dobro, a tu mně bylo řečeno, že dopisovatel je prý lehký úřad a přece za ta leta co jsem u Sokola jen přemálo dopisů od naší jednoty jsem četl a v některém roce vůbec žádných. Rád bych věděl, kam ti dopisovatelé posílali ty jejich dopisy, když každý rok je zvolen jeden. Tu jest viděti činnost toho lehkého úřadu pak u samého dopisovatele. Doufám však, že bratři budou na příště věnovati více pozornosti jednání o věcech sokolských a povinnostech našich vůbec.

Dne 10. prosince odbývaly naše Sokolky "Stodolový tanec". Byla krásná zábava přístupná každému bratru. Sestry se těšily, že když je to právě při schůzi naší jednoty, že se naši dostaví do jednoho, ale lituju, že musím hned na začátku nového roku si postěžovat na tu podporu našich bratří práce sester. Ony ve skutečnosti nám pomáhají v každém našem podniku a tak se jim bratři odměňují. Asi ze čtyřiceti Sokolů sotva polovina se jich dostavila. Jakou by jim byla naše jednota způsobila radost, kdyby byl každý se tam aspoň ukázal a to vstupné nepatrné zaplatil, aby aspoň kryly výlohy. Jak potom máme od nich očekávat přičinění dalšího?

Dne 18. prosince m. r. odbýval sbor zástupců České Svolobodné Školy v Dutchkills, L. I. C., v místnosti obč. Volkerta divadelní představení "Krkonoš". Řídil učitel J. J. Kárník, který si svou píli a neúnavností zjednal mezi naším obcenstvem nemalé zásluhy, neboť pracoval vždy a pracuje stále, aby získal více dětí do české školy. Na procento zde usedlých krajanů chodí posud málo dětí do české školy. Mohlo by chodit do školy naší aspoň dvě stě, kdyby rodiče jen dbali a zvláště matky mají hledět, aby naše česká škola byla co nejvíce podporována. Po divadle učitel promluvil k shromážděným pár krátkých a příjemných slov, jež šla do jista každému přímo k srdci, a požádal zvláště matky dětí, školu nenavštěvujících, aby je posílaly do školy a přispěly tak k jejich české a volné výchově.

Pořadové s prohlídkou stejnokroje bylo 25. pros. Členů dostavilo se v čas 29, as jen 12 v stejnokroji a ti kteří přišli pozdě musí si na příště zvykat, aby byli v čas na místě, tím se ušetří nedorozumění se stížným výborem. Již jsem jednou upozornil bratry, že tak málo dbají o stejnokroj sokolský. Nevím proč to, asi snad proto, že naše jednota se nikde neukáže a bratři si myslí, že kroje vůbec nepotřebují.

Na zdar!

Jos. Koutník.

Baltimore, 29. prosince.

Jako vždy s novými nadějemi, s novou odvahou vstupujeme do nového roku rušné činnosti na prospěch naší věci sokolské — na prospěch každého českého jedince u nás, i toho velkého celku národního.

Tu odvalu k další práci nemožno čerpati vždy z vý-

sledků té naší činnosti, neboť tyto nebývají vždy takové, aby ku dalšímu snažení nabádaly. V takových případech nutno o povzbuzení utíkat se ku příkladům, jaké jsou nám dány našimi velkými zakladateli, kteří s mnohem většími obtížemi setkávali, často své vznešené dílo ohroženo různými nebezpečími viděli, přec však neustali, dokud hlava jejich byla schopna myšlenky a srdce tlukotu.

"Vytrvalost", tot' jedna ze cností, které mají zdobiti jednoho každého Sokola, muže karakterního. Žel, nedostává se jí vždy. Tolik je nás, kteří při prvním nárazu podléhají, nedovedouce hledím otevřeným vzdorovati zlobám, předsudkům — tím méně z obrany přejíti k útoku zbraní kulturní vedenému, kde vše naše dobrá toho sama vyžaduje. Tím se vysvětluje, že po okusení slasti veřejné činnosti mnoho mužů opouští to kolbiště, aby snad nikdy více nevrátili se ku plodné práci povšechně výchovné a národní. Nastává nedostatek pracovních sil, čímž trpí i vše nejlepší. Z toho stanoviska, nemohl by nějaký pochmurný dopis našince býti považován za výron špatného rozpoložení mysle. Úkol dopisovatele jest vážný nanejvýš, a tak také musí zajisté býti ode všech pojímán. Pravda, způsobem třeba i drsným není stavěna nám před oči z libůstky po odhalování šeredných vředů, jako spíše k vůli burcování našeho svědomí. Dopisovatel musí stále choditi a jednati s očima otevřenými, váhati nesmí, kde třeba povzbuzení, jež někdy možno dosáhnouti slovy zasloužené pochvaly, jindy opět včasným pokáráním. On viděti musí nebezpečí v čas, varovati před ním dříve, než by bylo příliš pozdě.

Tak aspoň pojímám úkol svůj a myslím, že tak lépe, nežli bezstarostně pohlížeti na vše, byt' vývin událostí nejméně k bezstarostnosti vybízeli. Proto psal jsem minule tak neutěšeně. Z průběhu pak roční naší schůze, mohl bych v tonu stejném pokračovati. Ale nebudu! Slova ta snad mnohého přiměla ku přemýšlení a snad bude napříště více ochotných rukou ku práci.

V jednom ohledu jsme dosud přec ti staří. Na vlast' nezapomínáme. Díky pracovníkům v naší jednotě i Řádů Č. S. P. S., sbírky ve prospěch "Ústí. Matice Školské" setkali se u nás s dobrým úspěchem, na němž lidé volní mají podíl i lví. A žádostem přímo z vlasti došlým sluchu se neodpírá. Co více dalo by se dokázati ve směru tom, kdyby lidé volající po soustavnosti, nevolali do pouště. Došlo i k předplacení dobrých listů z vlasti, které s našimi poskytovati budou hojnost duševní potravy. Jen kdyby také bratři podobné listy více četli. V knihovně dobrých listů ročník k ročníku se druží, však br. knihovník mi praví, že více poptávky po četbě lehčí.

Divadelní výbor hodlá podniknouti organizaci "Div. Odboru", ve smyslu kroužku duševně vzdělavacího. Dodnes divadlo řízeno bylo pětičlenným výborem, který nyní rozšíří činnost ve větším počtu bratří a sester, pořádajících pravidelné schůzky s programem vzdělavacím, jako předčítání dramatických prací, rozhovorů atd. Doufejme, že plán se zdaří a že k sebevzdělavací činnosti přihlásí se i ti, kteří na výchově tělesné neběrou podíl žádného. Borei naši účastnili se rozsáhlých závodů, které konány byly ve zbrojnici čtvrtého pluku. Účel byl ten, aby ti borei, pěstující tělocvik v letní době na veřejných hřištích, měli i v zimních měsících příležitost ku výcviku těla za příznivých okolností, jako jest rozsáhlá síň, závodní duch, který přec jen dodává zvýšený zájem a pod. Za účelem pořádání těchto závodů seskupilo se zvláštní sdružení. Ceny se nerozdávají žádné. Naši přihlásili se k mnohým běhům i skokům, hlavní pak pozornost věnovali nářadí, na němž byli cvičenci jedinými. Výkony jich vzbudily velký zájem a pochvalu přítomných.

Marathonského běhu, který pořádán bude na nový rok atletickým sdružením "Cross Country Club" účastní se i borei naši, kteří již minulého leta s překvapujícím zdarem se stejného běhu účastnili. Nynější závod jest vyměřen

jen na poloviční vzdálenost, ale jest stejně slovem "Marathon" označován. Můj vlastní úsudek o účelnosti tohoto závodu není právě příznivý, když ale zdatnost borec dřívějšími zkušenostmi i lékařskými odborníky nade vši pochybnost je prokázána, nelze konečně se diviti, že některý z našich hochů i po vavřínech v tomto oboru atletiky posilhá.

Zhostiv se stručně drobných zpráv kroniky naší, s radostí přistupuji ku zprávě o události nejdůležitější — o našem veřejném, které odbýváno bylo v pondělí odpoledne, 26. prosince. Těšil jsem se na to naše veřejné vystoupení velice, vždyť tolik jsem od něho očekával. Když si vzpomenu na ten krásný výsledek, tu pocity nejčistší radosti probíhají všemi žilami.

Krátce před třetí hod. odpolední, za obrovské účasti lidu, tísňícího se v každém koutku, za přítomnosti odborných zpravodajů veřejného tisku, řiditele tělocviku na městských hřištích a školách, profesorů tělocviku na velkých ústavách veřejných i soukromých, cvičitelů Y. M. C. A., klubů a sdružení tělocvičnických, Děd. Amer. Sokola, Těl. Jed. Sokol, Sokola polského, ano i katolického, přikročeno ku zahájení pořadu našeho veřejného. Po čísle hudebním bratr náš bývalý starosta, tajemník a dopisovatel, Fr. Elsnie ujal se slova. Privítal přítomné v obsáhlé řeči, výtečně sestavené, promluvil o našem Sokolstvu, našich snahách a práci. Pak přikročeno ku provádění pořadu tělocvičnického, který byl bohatým a vzbudil obdiv každého. Od reji, provedené žactvem, až po cvičení Sokolů s čakanem, byla čísla jedno krásnější druhého. Neuvádím jako úsudek pouze osobní, ale úsudek lidí cizích, odborně vzdělaných. Celý pořad byl znamenitým znázorněním výchovy tělesné jednot sokolských od těch nejmenších až po nejvyspělejší. Věnoval jsem zvláštní pozornost sestavě jednotlivých čísel a tu nelze než s pochvalou zmíniti se, že byla sestava všech co nejvhodnější, že bedlivý zřetel byl tu brán ku stáří, vývinu i pohlaví všech cvičících. A právě z té příčiny se stalo, že veškeré výkony tak skvěle vynikly, že dovedla se tu uplatniti schopnost cvičitele i těch jeho výchově svěšených. Br. Fr. Štětka, nejen že poskytl nám nejlepší ze svých vědomostí i dlouholeté zkušenosti, ale velice šťastně řešil i volbu náčiní. Odborníkům cizím velice zamlouvala se právě čísla vlastní tvorby našeho br. Štětky, mezi nimiž nejvýše kladli šermířské cvičení provedené Sokolkami. Bohatost pohybů trupu, paží i nohou činí cvičení to v pravdě velice účelným, a téměř dokonalým a elegantním provedením bylo čestným soupeřem kalistenických cvičení lucemburských, provedených Sokoly. Cvičení s čakanem nadešlo přítomné krajany, kteří se dovedli vmysleti v situaci, v níž by takový junák sokolský oháněl se podobnou zbraní se zápalem pro nějakou vznešenou ideu. Cvičení na nářadí bylo velice zdařilým. Jedno družstvo cvičilo vedením br. Aug. Nováka, cvičitele výtečného, druhé vedením br. Fr. Kadaně. Posledně jmenovaný překvapil kde koho svojí zdatností, již si při pěstování tělocviku zachoval. Mladší borec, jděte za příkladem br. Kadaně, i po překročení třiceti a více let jest pro každého v tělocvičnické místa!

Poprvé znamenal jsem, že se Sokolkami tři vdané sestry cvičily. Všechna čest Vám sestry, kéž příklad Váš jest hodně nakažlivým.

Dorost i žactvo bylo četně zastoupeno a oprávněně k dobrým nadějím, pakli totiž se u nás udrží.

Nyní bratři vracím se k upřímným slovům br. Elsnice, jimiž tento zakončoval svůj proslov a jež platila nám všem. Ukázal na pokleslou činnost v mnohém směru, na ochablý zájem, jak v poslední době u nás se jeví. A vyzýval nás ku vzhopení, ku přilnutí k té močné myšlence naší sokolské, ku práci v její duchu, na prospívání lidu našeho.

Uposlechněme bratři těch slov. Vždyť jednota, která dokáže něco podobného jako bylo naše veřejné, dokazuje zá-

roveň, že dobré jádro u nás, že svedeme opravdu pěkné věci, jen když chceme. Považme, kdybychom všichni měli tu dobrou vůli, jako měli ti bratři, podílející se jakýmkoliv způsobem na našem veřejném, jaké velké věci bychom dovedli vykonati. Tož s chutí k práci! Poslední naše veřejné bylo nejlepším naším argumentem proti všem nepřátelům skrytým i zjevným.

Jednota naše u příležitosti našeho vystoupení vydala program, v němž pěkně shrnuty byly poučné články o našem Sokolstvu.

Abych byl úplným, kvituji i úbytek mnohých neřestí. Kouření při cvičení veřejném bylo u nás konečně vymýšeno. Cvičící pak přestali žvýkati gumu. Tedy pokrok ve všem.

Br. Čermáka snad bude zajímati, že nám cizí cvičitelové odporučili pilnější pěstování míčových her.

Končím s přáním mnoha zdaru celé N. J. S. a zvláště těm našim bratrům za pořadatelským stolem "Sokola" přeji v novém roce, aby jejich dobrým snahám dostalo se vřelého pochopení v řadách našich i mimo ně.

Na zdar!

Karel Matoušek.

Ennis, Texas, 31. prosince.

Ježto jsem dostal tak trochu na srozuměnou při poslední schůzi, abych jako tajemník (t. č. dopisovatel) byl více činným nežli můj předchůdce, chápu se péra, abych povinnost svou započal. Zájem, který se jevil při poslední schůzi, vykonal dopis, který jsme obdrželi od V. V. týkající se přeložení Župy Jižní z Prague, Okla., do jednoty naší v Ennis. Schůze jak se dalo předpokládati byla hojně navštívena a po zahájení jí br. atrostou, který nám drobet objasnil význam a obtíže s přijmutím sídla župy Jižní do jednoty naší, rozproudila se čilá debata o tom, zdali jednota naše má dosti dobrých sil k vedení tak vážného úkolu a po několika námitkách a výkladech bylo jednohlasně usneseno, aby sídlo Župy Jižní bylo pro příště v jednotě naší. Po té přikročeno k hlasování a zvolení byli: Starosta Fr. Toupal st., náměstek Fr. Trojaček, jednatel Karel Moučka, tajemník moje maličkost, účetní Joe F. Houdek, pokladník Leo. Hošek, náčelník Ant. Brožek, první podnáčelník Franta Vrla, druhý podnáčelník Jar. B. Houdek, finanční výbor: A. Šedivý, Fr. Toupal ml. a Joe Toupal. Volba činovníků dopadla tentokrát dobře, neboť v popředí stojí muži na slovo vzatí a co hlavní praví zásadní lidé, kteří nemění svoje přesvědčení jako se obrací nějaký starý kabát. Schůze po té pokračovala hodně dlouho, neboť jsme měli hodně na srdci, a nebýt toho, že se již schylovalo k večeru myslím, že by br. nebyl ji prohlásil za skončenu. Tak tedy schůze dopadla skvěle a jak prohlásil br. Hošek, budete-li braři pokračovati ve skutečném životě s takovým zájmem, jakým debatujete ve schůzi, dá se nadíti velice dobrý pokrok v naší Župě Jižní. Tak to bych měl odbyto co se týče jednoty naší a teď se podívejme drobet po tom našem Texasu okem sokolským. Nejdřív se zmíním o tom dni Čechoslovanů ve Wacu, arcit' je to již drobet odbyto a bylo o tom psáno již dosti, avšak tu ryzí pravdu sokolskou jsem nenašel ani v jednom dopise, všude jen jak nás tam bylo hodně, a kdo řečnil, ale tu pravou stránku jsem dosud nečetl nikde. Tak bylo nás tam hodně, ano bylo, někdo píše 5.000, někdo 10.000 a sám jsem se divil, kde že se nás tolik v Texasu sebralo. Ted' bratři podívejme se drobet do těch řad Čechoslovanů, kolik že byste viděli těch, kteří se hlásí nezištně pod prapor sokolský? A kolik těch, kteří otevřeně jsou svobodáři? Což bratři z Texasu neviděli prapor Župy Jižní, aby se přidružili mezi řady naše? Jak bychom je rádi byli uvítali, aby se rozmnožily řady Sokolů v průvodu. Což jste se bratři za prapor svůj styděli? Bratři, vemte tuto hořkou pilulku pravdy a po druhé až budem zase někde parádovati, přidruzte se vždy do řady Sokolů, abychom mohli ukázati národu našemu, že nejen evikem těla vynikáme, nýbrž také duchem a počtem, neboť jen

pravým zápalem sokolským dobydeme zde na Jihu vítězství. Dále upozorňuji některé dopisovatele z Jihu, že také my jsme měli svůj dorost a že také evičil, že ale se ta naše drobot' nevezla na vozech sokolských, zvláště k tomu připravených, nebylo vinou naší, neboť nám nikdo neřekl, že jaké vozy vůbec jsou, a když jsem mluvil s evičitelem dorostu v Granger, aby připojil dorost jejich k našemu, tu měl mnoho nejasných výmluv, ale že jejich pojedou na vozích, to mně neřekl — no naši malí Sokolci se drželi výtečně, třeba že celý průvod v řadách našich eupali. A jaké jsme měli potíže nežli jsme se dostali do průvodu a pak než jsme se dostali ke cvičení, o tom ani nemluví, výbor se vymluvil, že měl mnoho práce — inu mnoho nadšení pro Sokola tam nebylo.

A jaký měla ta manifestace význam hospodářský? Drobet "fajtu" mezi stranou klerikální a svobodomyšlnou — klerikálů byla velká většina a svobodáři měli zase vrch, teď s tím nejsou klerikálové spokojeni, že svobodáři mají být první a proto to rozhořčení. Že měla manifestace ta význam finanční, to by nám mohli povědět saloníci ve Waco. Dle mého názoru měla by manifestace taková význam tehdy, kdyby svobodáři měli svůj den a klerikálové také svůj, pak by mohli řečnit každý co by chtěl a neměli by si pak co vyčítat a že by se Sokolové potom nestyděli vstoupit do řad svých, za to ručím. — Že obě strany se nerosovňají, je samozřejmé.

Příští slet Župy Jižní má být u nás v Ennis, a my též činíme již přípravy, aby to nedopadlo zase jako o sletu posledním. Máme již založený sletový fond, který jsme zřídili mezi sebou a žádáme též druhé bratry Sokoly, aby svojí hřivnou přispěli. A co druhé jednoty v Texasu, Oklahomě a Kansasu — činíte též přípravy k příštímu sletu? A co je s tebou, bratře Chuději, že se k nám neukážeš — čekáme na tebe, abychom mohli pomoci tvoji vypracovat některé cviky pro slet příští, proto přijď brzo, nejlepší čas je teď, neboť na farmách není mnoho co dělat.

Též jsem slyšel, že v Dallas chtějí založit T. J. S., myslím, že by tam mohla dobře prosperovat, neboť je tam dosti sil k tomu schopných — jen bratří více chuti a energie a půjde to. Také v Houstonu chtějí bratří jednotu založit, nevím jak tam to dopadá se sokolskou myšlenkou, ale doufám, že vůdci jaké Houston má stačí, aby se zdarem jednotu založili. Ostatní jednoty jaksi ochably v čase posledním, mám za to však, že myšlenka na příští slet vzpruží mysle všech, a že pak bude družstvu našemu zápoliti s borei dobře připravenými. Naši hoši se všemožně tuží, aby neztratili předáctví, které si vydobyli. Proto hoši, s chutí do toho!

Zdar sletu příštímu!

Joe Zázvorka.

ZÁPISY A RŮZNÉ ZPRÁVY.

ZÁPIS O SCHŮZI VÝK. VÝB. N. J. S.

New York, dne 3. ledna.

Starosta K. E. Hrbek zahájil schůzi. Ze členů scházeli: ses. A. Veselá a br. E. Wokál.

Čtení zápisu ze schůze minulá odloženo do schůze příští, neboť nebylo při ruce.

Pan E. St. Vráz zasílá dopis vztahující se k založení Česko Am. Národní Rady. Dopis byl přijat a obsah vzat k vědomosti. Má být odepsáno a stanovisko naše vysvětleno.

Vreňní pořadatel br. J. Rudiš-Jičínský zasílá dopis, jenž přijat a obsah vzat k vědomosti.

Předsednictvo České Obce Sokolské z Prahy vyslovuje svůj dík za vzpomínku Výk. Výb. N. J. S. jim k jejich v listopadu odbývanému sjezdu zaslano. Dopis přijat a obsah vzat k vědomosti.

T. J. S. Čechie, Chicago, žádá záslužní listinu pro br.

Fr. Ševčíka, jenž je členem dotyčné jednoty od 12. září 1890. Žádosti má být vyhověno.

T. J. S. Žižka, Bruno, Neb., zasílá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti; zároveň zasílají jména nových činovníků na r. 1911.

Br. C. Sádlo z Prague, Okla., zasílá obšírný dopis stran závodů Župy Jižní. Dopis přijat a obsah vzat k vědomosti a jednatel má odpovědět.

Br. Jelínek z Granger zasílá úplnou zprávu a závodech Župy Jižní, zároveň zasílá veškeré stvrzenky zapravených účtů z oněch závodů, což přijato a jednatelem uloženo, zprávu náležitě prozkoumati a s účty porovnat a vše náležitě vyšetřiti a do pořádku uvést. Zpráva má být v "Sok. Amer." uveřejněna.

Župní výbor Župy Jižní zasílá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti.

T. J. Čech, Cleveland, zasílá dopis, jenž byl přijat a obsah vzat k vědomosti. Zároveň zasílají duplikáty zpráv, o které byly jednatelem požádáni.

T. J. S. Crete zasílá jména nových činovníků na r. 1911.

Společný evičitel Župy Jižní, br. Chuděj zasílá dopis o své činnosti a pokroku v oné Župě, též zasílá účet za cestovné do Galvestonu, Houston a Taylor, Tex., v obnosu \$12.20. Dopis přijat a účet k vyplacení odkázán.

Národní Tiskárna z Chicaga zasílá účet za výpravu a tisk "Sok. Amer." a za rozličnou tiskovou práci za měsíce prosince v obnosu \$265.86. Účet přijat a k vyplacení odkázán. Zároveň usnešeno, aby se nechalo o 400 výtisků Sokola Amerického lednového čísla více vytisknout, a sice za účelem agitačním.

Záležitost stran spojení Česko Amer. Sokolstva byla vzata opět na přetřes a po delším pojednání odkázána výboru, aby dále pracoval.

Následující jednoty zaslaly zprávy a rozličné poplatky: T. J. S. Čechie \$49.80. Bývalá Jed. Tyrš, Omaha \$19.30. T. J. S. Karel Jonáš \$34.70; do fondu na sjezd \$10.40; T. J. S. Crete \$19.70; do fondu na sjezd \$5.90. Granger \$24.50. Westfield \$31.60. Philadelphia \$28.60. Schiner \$11.35. Žižka, Bruno \$7.20; do fondu na sjezd \$2.40. Little Ferry \$17.60; do fondu na sjezd \$8.70. T. S. D. a P., New York \$24.30. Sbor Sokolek Wilber, Neb. \$4.00. Sbor Sokolek Blesk \$1.80; do fondu na sjezd \$3.10; T. J. S. Blesk \$65.40. Za ohlášky do Sok. Amer. \$54.00. Za 8 knih "Tělocvik" od Springera z Prahy \$21.17.

Jednatel oznamuje, že zaslal rozličné tiskopisy T. J. S. Wilber, Neb. a T. J. S. Mt. Pleasant, Pa.

M. Grabenstein.

ZÁPIS ZE SPOLEČNÉ SCHŮZE V. V. N. J. S. A Ú. V. J. D. A. S. KONANÉ DNE 7. LISTOPADU 1910 v Tělocvičně D. A. S. New York.

Předseda br. M. Grabenstein. Záznam vede F. Hrbek.

Br. Černý omlouvá slabé účastenství členů N. J. S. Hlásí, že 18 jednot N. J. S. postavilo námítky vůči některým článkům Ústavy Č. A. O. S. Jednoty tyto čítají 2733 členů, téměř polovinu všeho členstva N. J. S. A jelikož přijetí jakéhokoli návrhu vyžaduje dle stanov N. J. S. dvoutřetinovou většinu, vysvětluje, že Ústava nedošla v N. J. S. schválení.

Předkládá dále usnesení zástupců chicagských jednot N. J. S., jímž rozhodně jsou zamítány některé hlavní články Ústavy, a požaduje se svolání ústavodárného sjezdu veškerých sborů všech sdružení na jednání súčastněných.

F. Hrbek znamená nekonečné potíže v dalším vyjednávání, ano tolik různých námitek proti Ústavě bylo učiněno. Jest nakloněn sjezdu a navrhuje jeho pořádání.

Br. Stuchlík obává se velkých výloh s tím spojených a ukazuje na nedostatek hmotných prostředků pro ostatní důležitá podnikání naše.

Br. Koňas vypočítává výlohy sjezdu. Zdar jeho práce.

není zaručen, a výsledky jeho mají malé vyhlídky na příznivé přijetí členstva. Doporučuje setrvali na dosavadních výsledcích jednání na společných schůzích výborů.

Br. Černý přimlouvá se za sjezd. Sbory N. J. S. jsou Obci příznivý, ale Ústavu Obce třeba jest spracovati za účasti všech jednot sokolských.

Br. Voska míní, že sotva najde se způsob získati souhlas členstva pro jakoukoli ústavu, stanovy neb zřízení Č. A. O. S. Dohoda jest pochybná, když členstvo jednotlivých sdružení nemá dosti důvěry k svým předním pracovníkům v ústředních, výkonných tělesech. Navrhuje opětne projednání Ústavy ve společné schůzi svrchovaných výborů sdružení dosud v jednání zastoupených. Do této schůze nechť vyšle každé sdružení další čtyři zástupce, zvláště k tomu zvolené.

Br. Koňas táže se, zda tento poradní výbor má též moc sjezd svolati a místo stanovit, na což bratři Pavlík a Černý odpovídají, že V. V. N. J. S. mohl by podílet se na svolání sjezdu a určení místa jen po schválení většiny jednot.

Br. M. Grabenstein žádá, by se jednalo věcně dle daných okolností. Bud' předem vyžádána právoplatnost pro zvláštní sjezd ústředních, výkonných těles, rozšířených o další čtyři zástupce za každé sdružení.

Možnost platné a trvalé dohody spatřuje F. Hrbek v takovém sjezdu, v němž by veškeré sokolské sbory byly zastoupeny.

Br. Voska soudí, že ústřední tělesa mají zajisté jakési právo a plnomocenství, na základě jichž mohou v neodkladných a rozhodných záležitostech jednati bez předchozího souhlasu sborů podřízených. Naznačuje pak rozdíl mezi sjezdy Svazů již hotových, a sjezdy Svazů, jež se teprv mají utvořiti. První zaručují jisté, platné výsledky, druhé nikoli. Příští všeobecný sjezd byl by tohoto druhu. Podmiňuje značné výlohy, avšak neskýtá jistotu dobrého výsledku.

Za sjezd přimlouvá se br. Vokál, očekáváje od něho jistý zdar a konečnou dohodu.

Br. Soukup nevidí příčin pro nějaké odklady a zvláštní nákladné sjezdy. J. D. A. S., Župa Fugner-Tyrš i celá Vých. Župa Nár. Jed. Sokolské spolu s jinými sbory oné Jednoty již Ústavu schválili. Velká to většina všeho Sokolstva v Americe, a její vůli měla by se menšina podříditi.

Svolání sjezdu odporučuje br. Stuchlík, dokud aspoň přijatá již usnesení nevejdou v platnost.

Potřebu a prospěch sjezdu odůvodňuje br. Pavlík. Ústava a řád Obce budou v něm do podrobná, přijatelně zpracovány. Platnost jednání takového sjezdu jest nesporná, a v něm vyjasní a urovnají se všechna dosavadní nedorozumění.

Dle mínění F. Hrbka, jakés sjednocení Sokolstva stalo se již skutkem. Ne sice úředně, ale mravně, a na tom možno s důvěrou dále budovati.

Br. Havránkovi dostačují dosavadní výsledky vyjednávání, a nesouhlasí s průtahy, jež svoláváním sjezdu vzniknou.

Br. Černý navrhuje, by se rozhodlo toto shromáždění bud' pro neb proti sjezdu, a by pak dle usnesení toho dále se jednalo.

Jed. Děd. Am. Sok. majíc přítomně značnou peněžní vydání nemohla by, jak br. Voska uvádí, přespřílišný náklad se sjezdem spojený krýti. F. Hrbek odporučuje v této věci, by výlohy sjezdu hradily se rozpočtem na členstvo všech sdružení sokolských. Avšak náhled ten setkává se s všeobecným odporem.

Po skončené výměně náhledů, jest návrh na uspořádání sjezdu devíti hlasy proti osmi zamítnut.

Ujímá se slova br. Voska otázkou, zda nebylo by vlastně prostší a vhodnější v dalším vyjednávání ponechatí Nár. Jed. Sokolské volné pole. Tato nechť sama stanoví základní podmínky sloučení. Jest nejmohutnější sokolské sdružení ve Spoj. Státech a její podmínky budou nám směrnaté v dalším jednání. Druhá sdružení mohou je prostě a v klidu uvážiti, a pak bud' přijmouti neb zamítnout.

Aby se ponechalo další opravování neb přepracování Ústavy zcela N. J. S. schvaluje i br. Koňas. Ostatní sdružení budou pak míti záruku, že příští porady nepovedou se nadarmo. Ve stejném smyslu mluví dále bratři Voska, Černý a Pavlík.

Konečně usneseno, by výsledky hlasování byly vráceny sdružením sokolským zpět k znovuvážení, a přijat dodatek br. Pavlíka, aby výsledek nového hlasování vyžádal se do doby ne delší šesti měsíců.

Potom čteny zprávy o stavu hlasování v Župě Fugner-Tyrš a v Jed. Děd. Amer. Sokolů. Toto vyznělo celkem příznivě, a Ústava, až na některé menší námítky a pokyny přijata.

Frank Hrbek.

PŘÍJEM A VYDÁNÍ N. J. S. ZA MĚSÍC PROSINEC 1910.

Prosinec

Příjem.

1. Předpl. na S. A., J. St. Vrba, Schulenburg, Tex...	\$ 1.50
Za knihu Těloevik, J. Petráš, Binghamton, N. Y.	2.75
3. Za knihy Těloevik, Č. L. Knihkupectví, N. Y....	10.00
Za Pamětní spis Chic., Č. L. Knihkup., N. Y....	.50
5. T. J. S. Jiří Poděbrad, Clarkson, Neb., za III. 1910	17.40
9. T. J. S. East St. Louis, Ill., za Pam. spis Chic....	7.50
Za předplat. na S. A., M. Poláček, Allegheny, Pa.	.75
Sbor Sokolek, Plattsmouth, Neb., za III.-IV. 1910	1.30
10. Za těloev. knihy, K. Dvořák, F. Bureš.....	.34
13. T. J. S. Edwardsville, Ill., 1. splátka na dluh....	5.00
T. J. S. Toledo, O., za III. 1910.....	5.40
Plzenský Sokol, Chic., za III. 1910.....	111.50
14. Pamět. spis Chic., V. A. Červený, Chic.....	.60
16. T. J. S. Čechie, Chic., za I. a na II. 1910.....	49.80
Za těloev. knihy, P. Neužil, Clev., O.....	.46
19. Za ohlášku v Sokole Americkém	8.00
Za ohlášku v Sokole Americkém.....	6.00
Za ohlášku v Sokole Americkém.....	8.00
21. T. J. S. Karel Jonáš, Wilson, Kans., za IV. 1910..	30.70
T. J. S. K. Jonáš do fondu pro sjezd za 1909-10-11	10.40
Za ohlášku v Sokole Americkém	10.00
Za těloev. knihy, J. Nábělek, Pittsburg, Pa....	1.45
Za Pamět. spis Chic., M. Macháček, N. Y.....	.50
24. T. J. S. Toledo, O., doplatek za III. 1910.....	1.00
T. J. S. Crete, Neb., za IV. 1910.....	19.70
T. J. S. Crete, Neb., do fondu pro sjezd za 1911	5.90
27. T. J. S. Granger, Tex., za III. 1910.....	24.50
T. J. S. Westfield, Mass., za III. a na IV. 1910	31.60
28. T. J. S. Philadelphia, Pa., za IV. 1910.....	28.60
29. Za knihy Těloevik, Jos. Springer, Praha.....	21.17
T. J. S. Žižka, Bruno, Neb., za IV. '10 a na I. '11	7.20
T. J. S. Žižka do fondu pro sjezd za r. 1911....	2.40
30. T. S. D. a Paní, N. Y., do fondu pro sjezd za 1910	24.30
31. T. J. S. Little Ferry, N. J., za IV. 1910.....	17.60
T. J. S. Little Ferry do fondu pro sjezd za 1909-10	8.70
Za ohlášku v Sokole Americkém.....	6.00
Za ohlášku v Sokole Americkém.....	6.00
T. J. S. Shiner, Tex., za IV. 1910.....	11.35
Za Pamět. spis Chic., člen D. A. S., N. Y.....	.50
Sbor Sokolek, Wilber, Neb., za r. 1910 a 1911..	4.00
S. J. Blesk, Baltimore, Md., za IV. 1910.....	65.40
	\$ 575.77
Hotovost z minulého měsíce.....	3659.03
	\$4234.80

Vydání.

2. Za cest. a ztrátu času při uvádění jed. Oenaville a vyšet. v Granger, Tex., L. Hošek.....	20.60
15. Za štočky pro S. A. ze dne 29.—30. list. t. r., The Franklin Co., Chicago	11.74
Za telegr. ku slav. 20letého trvání S. Tábor, Chicago, K. E. Hrbek	.98

Adresář Nár. Jed. Sokolské ve Spoj. Státech.

Výkonný Výbor Národní Jednoty Sokolské v New Yorku. Schůze každé 1. pondělí v měsíci v Sokolovně, 420—424 E. 71. St. — K. E. Hrbek, starosta, 420 E. 71st St.; Jos. Kadlec, náměstek, 590 E. 169. St., Bronx; Jan Černý, jednatel, 437 E. 71st St.; Max Grabenstein, tajemník, 3202—3rd Ave.; Fr. Luer, pokladník, 432—434 E. 71st St. — Jan Pavlík, Ed. Wokál, F. Bartůněk; výbor finanční: Št. Kostka, Al. Wokál, Anna Veselá; náčelník Ferd. Martyny, 1329 First Ave., podnáčelník Aug. Tesar, 2218 Jules St., St. Louis, Mo.; 2. podnáč. Fr. Slavětinský, Ravenna, Neb.

župa Východní. Sídlo v Baltimore, Md.

Ústřední Výbor: Starosta Sylvester Stiegler, 1006 N. Castle St.; náměstek Karel Neuman, 901 N. Montford Ave.; jednatel Jar. Franc, 2000 E. Eager St.; pokladník Vinc. Jelínek, 216 N. Madeira St.; náčelník Fr. Štětko, 2010 Ashland Ave.; 1. podnáčelník Fr. Kadán, 2. podnáč. Václ. Primus; výbor účetní Jar. Franc, Frank Čermák a K. Neuman. Schůze odbývají se každou 4. neděli v měsíci. Dopisy zasilány bud' teč na jednatele.

Sok. Jed. Blesk v Baltimore; schůze 2. pátek v Sokolovně, S. E. cor. Gay & Preston Sts.; tajemník Karel Matoušek, 815 N. Montford Ave.

T. J. Česko-Slovenský Sokol v Bayonne, N. J. Schůze 1. čtvrtek v měsíci v Hooper Cooper Hall, 94—96 E. 22nd St., cor. Ave. F. Taj. Fr. T. Schipp, 188 Prospect ave.

T. J. S. Fuegner, L. I. City, N. Y.; 2. sobotu v měsíci v místnosti spolkové, 270 Prospect St.; taj. Matěj Benes, Jackson & Junction ave., L. I. C., N. Y.

T. J. Newark, N. J. 1. pondělí v místnosti J. Hartwicka, 397-407 Fairmount av.; taj. Boh. Vavřina, 230—16th ave., cor. 14th St.

T. J. S. Svornost, Morrisania, N. Y. schůze 1. sobotu v měsíci v čísle 428—430 E. 166th St.; tajemník J. Kolman, 590 E. 169th St.

T. J. S. New York; 2. a poslední pondělí, 420—424 E. 71st St.; taj. Vác. Elian, 516 E. 81. St.

Sok. Jed. Philadelphia, Pa.; 1. neděli v měsíci v České Budově a Sokolovně, 2202 N. Marshall St. ve 3 hod. odpol.; taj. Jos. Hysek, 3742 Franklin st.

T. J. Sokol Westfield, Mass.; 1. a 3. středu v Sokolovně, 118—120 Meadow St., taj. Vinea Březina, 38 Cross St.

T. J. S. Horymír v Curtis Bay, Md.; schůze 1. neděli v Národní síni Č.S.P.S.; taj. Vác. Šoustek, Pennington Ave.

Sbor Sokolek Sok. Jed. Blesk v Baltimore, Md.; 3. neděli v Sokolovně; taj. Marie Pícka, 966 N. Collington Ave.

Těl. Sbor Paní a Dívek v New Yorku. Schůze poslední čtvrtek v Sokolovně. Taj. J. Beranová, 763 Franklin ave.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Long Island City, N. Y.; taj. Anna Vančura, 199—3rd Ave.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Newark, N. J. Schůze každou druhou středu. Taj. Vilemina Ulman, 31 Cortland St.

T. J. S. Little Ferry, N. J. Schůze 3. čtvrtek; tajemník A. Majer, Mehrhof Road, Little Ferry, N. J.

Česko Těl. Záb. Sp. Sokol v Bohemia, L. I., N. Y.; schůze každou 2. sobotu v měsíci; taj. Jos. F. Thuma.

Těl. Sbor Dívek a Paní v Little Ferry, N. J. Schůze poslední neděli v měsíci; taj. Ant. Smietansky, c. o. Mrs. A. S. Demarest, 28 Warren St., Hackensack, N. J.

župa Sev.-Vých. Sídlo v Cleveland, O.

Ústřední výbor: Starosta Alois Urbanec, 3062 Trowbridge Ave.; náměstek Josef Jilek; jednatel Franta Rebecka, 9006 Capitol Ave. S. E.; pokladník Karel Turek; náčelník Anton Pánka, 2675 E. 96th St. S. E.; 1. podnáčelník Václ. Hoříce; 2. podnáčelník Lojza Příkryl. Další členové výboru: Rud. Sýkora, Jos. Frčka, Tonda Čermák, Franta Rebecka, Václav Přeck a Josef Hejna. — Schůze konány jsou každou čtvrtou neděli v měsíci ve 2 hod. odp. v místnosti Sok. Cleveland, na 90. ul. a Quincey Ave., až do konce tohoto roku. Všechny dopisy bud' teč zasilány na jednatele.

Sokol Cleveland. Schůze 1. a 3. středu v měsíci v nové Sokolovně na 90. ul. a Quincey av.; tajemník Fr. Vainer, 9403 Quincey Ave. S. E.

Sokol Čech, Cleveland, O.; 2. neděli v Sokolovně na Wendell Ave.; tajemník Karel Šumek, 4804 Vivian Ave. S. E.

T. J. S. Nová Vlast, Cleveland, O.; 1. středu večer v síni Sokol na Clark av.; taj. J. Pokorný, 3259 W 48 st. S. W.

T. J. S. Tyrš, Newburg, O. Schůze 1. neděli v měsíci. Tělocvična 11000 Buckeye Rd. S. E. Jednatel Tonda Čermák 2834 E. 101 St. S. E. Cleveland, O.

Těl. a Podp. Jed. Budivoj, Detroit, Mich.; 1. pondělí v Sokolovně, roh E. kine a St. Antoine Sts.; taj. Vác. Kasík, 405 Woodward Arcade.

T. J. S. Podlipný, Detroit, Mich.; 2. pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul., taj. Fr. Frýzek, 871 Putnam Ave.; účetní Václ. Becker, 114 Lawton St.

Sokol Lorain, Lorain, O. Schůze 4. neděli v měsíci v Sokolovně, 2404 Kelly Pl. Taj. Ad. Navrátil, 3106 Broadway.

T. J. S. Říp, Allegheny, Pa.; schůze 1. neděli v Čes. Nár. Síni, 1000 Vinial St.; taj. Vác. Šefčík, 1136 Brabec St.

T. J. S. L. Klácel, Mt. Pleasant, Pa.; taj. Jan Šimandl, 246 Oak St.

T. J. S. Lev, Bridgeport, O. Schůze 3. neděli v měsíci v síni Č. S. P. S.; taj. J. Dvořák, R. R. 2, Box 34½.

T. J. S. Toledo, O.; taj. Cyrill Jagoš, 606 Pain Ave. E.

župa Střední. Sídlo v Cedar Rapids, Ia.

Ústřední Výbor: Starosta Dr. J. Rudis-Jičinský; jednatel Jos. J. Hájek, 125 — 3rd Ave.; pokl. Jos. Woitišek; náčel. Jindř. Ort, náč. T. J. S. Tábor, Chicago, Ill.; 1. podnáč. Rud. Stýblo, Chicago, Ill.; 2. podnáč. Fr. Filip, Cedar Rapids, Ia.; další výbor: R. Novák, V. Janda, Fr. Jirásek, Jos. Halq a Fr. Do stal.—Schůze 3. pátek v Sokolovně na 3. ul. a 5. Ave.

Plzeňský Sokol, Chicago; 2. a 4. čtvrtek, taj. Fr. Hartman, 2834 W. 21st St.

Sokol Chicago, Chicago, Ill.; 1. a 3. středu v Sokolovně, 2335—2341 So. Kedzie ave.; taj. Josef Plaček, 2333 So. Kedzie ave.

Těl. Jed. Čechie, Chicago, Ill.; 3. čtvrtek v síni Atlas Hall, 1436—40 Emma st., taj. K. Doubek, 2537 Augusta St.

T. J. S. Tábor, Chicago, Ill.; 1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 1300—1302 S. 41st av.; taj. Otto Wilt, 1537 So. 41st Ave.

T. J. S. Praha, Chicago, Ill.; schůze 1. a 3. středu v síni patronátu Č. S. P. S. Taj.: O. Ratchovský, 4721 Honore st.

Sokol Slovanská Lípa, Chicago, Ill.; schůze každé 2. a 4. čtvrtek v Sokolovně, 106—108 DeKoven St.; taj. Karel Tittle, 2121 S. Homan ave.

T. J. S. East St. Louis, Ill. Schůze každou 1. neděli ve 2 hod. odp. v místnosti Josefa Ráliho, 1116 N. 3rd St.; taj. F. J. Burian, 229 Exchange ave.

T. J. S. Vlast, Chicago, Ill. Tajemník Jar. Růžička, 2926 Emerald ave.

Česko Americký Sokol v Chicagu, Ill., schůze 1. a 3. čtvrtek v Čes. Angl. Svob. škole, 1126 W. 18. St.; taj. Theo. Vavřínek, 1810 So. Fisk St.

Č. A. J. Sokol v St. Paul, Minn. Schůze 1. středu v měsíci v síni Č. S. P. S., roh 7. a Western Ave.; taj. Fr. H. Dvořák, 695 Stewart Ave.

Čes. Amer. Sokol, Manitowoc, Wis.; 2. středu v síni Slov. Lípy; tajemník Josef G. Hejduk, 857 N. 8th St.

T. J. S. Milwaukee, Wis. Schůze 2. a 4. středu v Čes. Amer. Síni; jednatel Fr. Hrdlička, 764—15th St.

T. J. Sokol, St. Louis, Mo.; 2. a 4. pondělí v Sokolně, roh 9. ul. a Allen ave.; taj. Vác. Vimer, 1036 Emmett St.

Těl. Jed. Tyrš, Cedar Rapids, Ia.; 1. neděli v Sokolně, na 3. ul. a 4. ave.; taj. Jos. V. Štěrbá, box 627.

T. J. S. Edwardsville, Ill. Schůze 1. neděli o 2. hod. odp. v síni Č. S. P. S., Vandalia St., taj. Jos. Eisman, box 454.

T. J. S. Oak Park, Ill. Schůze 1. čtvrtek v měs. Taj. Fr. Šindelář, 1506 So. Clarence Ave.

T. J. S. Iowa City, Ia.; taj. Jos. Čermák, 727 Brown St.

T. J. S. Owatonna, Minn. Schůze 2. čtvrtek v síni Č. S. P. S. Taj. L. E. Rypka, Oak Grove Farm, box 242, Owatonna, Minn.

T. J. S. Cadott, Wis. Taj. Boh. Jo sífek, R. R. 2.

župa Západní. Sídlo v Omaha, Neb.

Ústřední výbor: starosta J. J. Mík; jednatel Oldřich J. Jelen, 1231 So. 14th St.; pokladník Vác. Schneider; náčelník Fr. Slavětinský, Ravenna, Neb.; podnáčel. Alois Jiran, Plattsmouth. Další členové výboru: Ant. Duda, Karel Špalek, Vojt. Košťál, Fr. Navrátil, F. S. Fiala, Marie Kment, Božena Chvala, Anna Cechá, Kamila Dlsak, Ethel Dlsak Vlasta Štěrbá; 3. čtvrtek večer v Sokolovně.

T. J. S. Karel Jonáš, Abie, Neb.; 1. neděli; taj. A. D. Malovec.

T. J. Sokol Žižka, Bruno, Neb.; 1. neděli; taj. F. R. Okřina.

T. J. Sokol, Crete, Neb.; 2. neděli ve své síni; taj. Jaroslav Eliáš.

T. J. Sokol, Omaha, Neb.; 2. středu; taj. Karel Špalek, 1230 S. 12th St.

T. J. Sokol, Plattsmouth, Neb.; 2. pondělí; taj. Chas. Hulla, P. O. B. 35.

T. J. Sokol, Schuyler, Neb.; 2. středu v síni Č. S. P. S.; taj. Chas. Mastný.

T. J. S. Wilber, Neb.; 1. pátek v Sokolovně; taj. Jos. Tobiška, Jr.

T. J. S. Fügner-Tyrš v So. Omaha, Neb.; 1. pondělí; taj. Jos. Petr, 481 So. 22nd St.